

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmski, wiadomości społecznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 84

Poznań, czwartek dnia 20 lutego 1930

Rok XXV

Dość tego!

Gra niemiecka, skierowana przeciwko Polsce, toczy się dalej. Na grę tę składają się różne czynniki, to też, chociaż zmierzają one do jednego celu, t. zn. do wyzyskania Polski i podkopania jej granicy zachodniej, stosują różne metody postępowania. Należy pod tym względem rozróżnić trzy grupy:

Prawica, składająca się ze stronnictw: niemiecko - narodowego i narodowo - socjalistycznego, odrzuca umowę polsko - niemiecką tak samo, jak wszystkie umowy likwidacyjne i cały plan Younga.

Ugrupowania środkowe: Centrum katolickie i Niemiecka Partja Ludowa (dawniejsi narodowi liberałowie) są za ratyfikowaniem planu Younga i innych umów likwidacyjnych, a odczepieniem od tego kompleksu polsko - niemieckiej umowy likwidacyjnej i „odroczeniem” jej załatwienia. O ile chodzi o to odczepienie umowy z Polską, Centrum i Niemiecka Partja Ludowa, które są stronnictwami rządowymi, doznają poparcia stronnictw prawicowych i mają przez to przewagę, której podporządkowuje się gabinet Rzeszy, chociaż część ugrupowań rządowych zajmuje inne stanowisko.

A mianowicie demokraci i socjaliści gotowi są ratyfikować wszystkie umowy likwidacyjne włącznie polsko - niemieckiej.

Na całym froncie niemieckim, od prawicy poprzez stronnictwa środkowe aż do socjalnych demokracji, panuje zgoda pod względem dążenia do zmiany granicy polsko - niemieckiej; różnice zachodzą tylko w ocenie, jaka taktyka politykę niemiecką bardziej do tego celu zbliża.

I z takim państwem, którego przedstawiciele nie tylko parlamentarni, ale i rządowi wręcz publicznie głoszą, że zmierzają do zmiany granicy Polski, z takim państwem Polska zawiera umowy i w umowach tych umacnia wrogi element na ziemiach granicznych!

Są to rzeczy niebywale, które przypominają chyba tylko Turcję w okresie jej niemocy i politycznego upadku.

Jeżeli już samo zawieranie umowy z Niemcami, mimo, że one jawnie kwestionują naszą granicę, było rzeczą politycznie potworną, to cała ta polityka, udająca, że wierzy w zamiar Niemiec sąsiedzko - pokojowego współżycia z Polską, została teraz przez większość Reichstagu i słuchający tej większości rząd Rzeszy doprowadzona do absurdu.

Umowa polsko - niemiecka miała być ratyfikowana równocześnie z międzynarodowym planem Younga. Delegat Polski p. Mrozowski podkreślał to jeszcze świeżo w Hadze. Teraz gabinet Rzeszy ma umowę z Polską wyjąć z kompleksu innych umów likwidacyjnych i całego planu Younga i sprawę ratyfikacji tej umowy odroczyć czy opóźnić. Jednym słowem: albo to odroczenie będzie początkiem utopienia sprawy, albo conajmniej będzie zdegradowaniem umowy polsko - niemieckiej do poziomu układu partykularnego bez

Pod naciskiem Reichstagu rząd Rzeszy ma oddzielić umowę z Polską od międzynarodowego planu Younga

Berlin, 20. 2. (Radio wł.) „Deutsche Tageszeitung” donosi, że między Curtiusem a poszczególnymi przedstawicielami stronnictw koalicyjnych rządowej odbyły się rozmowy, w których zastanawiano się nad tem, czy i w jakiej formie nastąpić może wyłączenie umowy likwidacyjnej polsko - niemieckiej z ogólnego kompleksu umów likwidacyjnych, przedłożonych Reichstagowi do ratyfikacji.

Przedstawiciele stronnictw zaproponowali ministrowi przedłużyć obrady komisyjnych w sprawie umowy likwidacyjnej z Polską o conajmniej 8 dni, by w ten sposób także na zewnątrz w sposób widoczny uwydatnił się brak łączności między umową z Polską a planem Younga.

Minister Curtius nie odniósł się ne-

gatywnie do tych projektów, tembardziej, że w Paryżu stwierdzono, iż także Francuzi gotowi są w tej dziedzinie pójść na rękę. (?)!

Berlin, 20. 2. (PAT). Według informacji kilku dzisiejszych dzienników porannych gabinet Rzeszy w najbliższych dniach ma podjąć ponownie obrady nad umową likwidacyjną z Polską. „Germania” zapowiada, iż nastąpi to już na dzisiejszym posiedzeniu gabinetu.

W związku z temi obradami „Deutsche Allg. Ztg.” utrzymuje, że wprawdzie dotychczas nie zapadła uchwała, ażeby umowę z Polską wyeliminować z całego kompleksu pozostałych umów, wynikających z planu Younga, niemniej jednak należy liczyć się z tem, iż istotnie w tym właśnie duchu zapadnie decyzja gabinetu.

Z sejmowej komisji spraw zagr.

Przemówienie posła St. Strońskiego

Warszawa, 20. 2. (Tel. wł.) Na posiedzeniu sejmowej komisji zagranicznej toczyła się dyskusja nad exposé min. Zaleskiego. Przemawiali kolejno posłowie Stroński (Klub Narodowy), Graliński (Wyzwolenie) i Loewenherc (B. B.)

Posel Stroński wygłosił 1½-godzinne przemówienie, w którym dowodził, dlaczego Klub Narodowy żywi głębokie obawy co do naszej polityki zagranicznej i dlaczego ostatni okres rządów nie był dla rozwoju tej polityki pomyślny. Jako dowody przytacza:

- 1) Gdańsk został dopuszczony do podpisania paktu Kellogga i Litwinowa, przez co rząd ułatwił tendencje Gdańska do traktowania go jako samodzielnego państwa, mimo że ludność polska nie korzysta tam z należnych jej praw w dziedzinie narodowej i wyznaniowej.

- 2) Litwa pozostaje nadal pod wpływem niemieckim. Stosunek jej do Polski nie uległ poprawie, a tymczasem Hołówko mówił o otwarciu kwestji Wilna.

- 3) W stosunku do Sowietów od 1926 r. mówiono ciągle o pakcie nieagresji. teraz zaś te rozmowy ustały.

- 4) Stosunek do Watykanu jest zadziwiający. W Rosji, mimo że Polacy mają milion ludności, nie uwzględnia się Polaków przy nowych konsekracjach. Zagadnienie katolicyzmu i

prawoślawia na kresach wschodnich otoczone jest ciemnością. W Gdańsku postulaty polskie w dziedzinie religijnej są nieuwzględniane a w konkordacie z Rzeszą niemiecką nie zabezpieczono interesów polskiej mniejszości katolickiej.

- 5) Co do polityki Ligi Narodów to sprawa mniejszości w Madrycie została załatwiona korzystnie.

- 6) Co do ewakuacji Nadrenji, to po roku uspokajających oświadczeń ze strony rządu nie zostaliśmy dopuszczeni do obrad w Hadze i nic nie uzyskano dla bezpieczeństwa Polski.

- 7) Stosunek do Niemiec przy niestannem zanikaniu rękojmi bezpieczeństwa nie staje się łagodniejszy, ale naodwrot ciągle się zaostrza.

- 8) W stosunku do Francji stanowisko Brianda, że okupacja Nadrenji była tylko rękojmią dla odszkodowań a nie dla bezpieczeństwa, powinno było wywołać ze strony Polski odmienne objaśnienia i to na podstawie układu sojuszniczego polsko - francuskiego, który w takim wypadku nakazuje osiągnięcie porozumienia. Rozmowy w Izbie deputowanych, prowadzone w końcu grudnia minionego roku — tutaj posługiwał się pos. Stroński stenograficznymi sprawozdaniami przemówień — stwierdziły znaczne zaburzenia pojęć. (w)

Radykał Chautemps tworzy nowy gabinet

Paryż, 20. 2. (Radio wł.). Prezydent Republiki powierzył utworzenie nowego gabinetu przewodcy radykałów — Chautempsowi.

Koncesje dla niem. linii okrętowych

Warszawa, 20. 2. (Tel. wł.) Z kół zbliżonych do poselstwa niemieckiego, informują, że pertraktacje w sprawie zawarcia traktatu handlowego polsko-niemieckiego są tak dalece zaawansowane, iż zakończenia rokowań należy spodziewać się najpóźniej w ciągu tygodnia. Poszczególne komisje pracują nad uzgodnieniem niektórych jeszcze punktów, w szczególności sprawy eksportu świń z Polski do Niemiec oraz sprawy niemieckich linii okrętowych. W razie podpisania traktatu polsko-niemieckiego trzy linie okrętowe niemieckie: „Norddeutscher Lloyd”, „Hamburg-Amerika Linie” i „Hamburg-Süd” mają otrzymać koncesję na działanie na terenie Polski.

Ta ostatnia wiadomość jest wysoce niepokojąca, gdyż uniemożliwiłaby na przyszłość rozwój polskich towarzystw przewozu emigrantów.

z planem międzynarodowym, uznaje ona, choć pośrednio, dobrowolnie granicę polską przed forum międzynarodowym. A więc, o ileby umowa polsko-niemiecka miała być później ratyfikowana przez Reichstag, miałaby dać Niemcom wszelkie korzyści polityczne, umacniając u nas żywioł niemiecki, bez żadnej zgody, choćby pośredniej, korzyści politycznej dla Polski na gruncie międzynarodowym.

Prasa niemiecka twierdzi, jakoby francuskie ministerjum spraw zagranicznych było skłonne się na to zgodzić. Nie chcemy wierzyć! A przede wszystkim pod adresem polskiego rządu wołamy: dosyć tego! Niechaj ten sprzeciw padnie raz ostatecznie pod adresem Berlina z ust polskiego ministra spraw zagranicznych, i niechaj echo jego rozlegnie się w Paryżu!

Rolnicy a Stronnictwo Narodowe

Nowy tygodnik „Na Dobie”, wydawany przez p. A. Dziaczkowskiego, redaktora naczelnego „Dnia Polskiego” niemal do końca roku ubiegłego, rozpisal ankietę o stanie rzeczy w rolnictwie, o przyczynach, o środkach zaradczych, wreszcie o tem, czy potrzebne jest stronnictwo polityczne jako polityczne przedstawicielstwo rolników.

W odpowiedzi swej na tę ankietę p. Stanisław Kowerski (nr. 7 z 16-go b. m.) pod dokładnem rozważeniem ciężkiego stanu rzeczy, wymienieniu przyczyn (1 wojna, 2 prawodawstwo podatkowe, 3 rząd pomajowy) oraz wskazaniu w 15-tu punktach głównych sposobów zaradczych, kończy się tak:

„Cudów niema. Nikt nam nie pomoże i tylko sami dźwignąć się możemy ogólną oszczędnością i pracą. Wszelkich ingerencyj dzisiejszego rządu się obawiam, bo ci niedorośli do swoich stanowisk ludzie tylko szkodę wyrządzić rolnikom potrafią. Im mniej rząd wtrącać się będzie w nie-swoje rzeczy, tem prędzej kraj się dźwignie.

„Co do Stronnictwa Rolniczego, to jest to rzecz nie do przeprowadzenia w dzisiejszych czasach. Ono mas nie pociągnie. Jedyny sposób to silne wejście rolników do istniejącego dawnego Stronnictwa Narodowego, które coraz ma więcej wpływów, które wcześniej czy później do rządów dojść musi, i im wcześniej dojdzie, tem prędzej rolnicy poprawy swoich interesów spodziewać się mogą. Wiem, że to w tej ankiecie będzie niepopularne, ale że zawsze piszę otwarcie, co myślę, więc i teraz nie zmieniam swego systemu. Stronnictwo Narodowe jest jedynem poważnem stronnictwem prawicowem, boć przeciw rzekomych konserwatystów na serjo traktować nie można. Zawali się to razem z „sanacją”, a najwyżej wytrzyma dotąd, dokąd rządzić będzie mógł marszałek.

„Wszedłszy mocno zwartą ławą do Stronnictwa Narodowego, można swoje postulaty przeprowadzać, tem więcej, że Stronnictwo samo je wysuwa i tego kontaktu szuka”.

Zamieszczenie tego zdania w piśmie, które nie jest żadną nicią związane z Stronnictwem Narodowem, jako poglądu jednego z wybitnych rolników, jest godne uwagi, a niedawny zjazd rolniczy, urządzony przez sekcję rolną Stronnictwa Narodowego, świadczy, że pogląd ten jest odosobniony i ma poważne oparcie w polityce rolniczej Stronnictwa Narodowego.

żadnego waloru międzynarodowego, żeby nikt zagranicą nie posądził Rzeszy, że, przeprowadzając z Polską likwidację wzajemnych roszczeń w związku

Przesilenie rządowe we Francji

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w lutym.

Upadek gabinetu p. Tardieu wywołał osłupienie. Osłupienie w samej Izbie, w opinii publicznej, a specjalnie w Londynie, gdzie rozgrywają się losy pięciu potęg morskich.

Ofensywa opozycji przeciwko gabinetowi narodowemu zastrzała się z tygodnia na tydzień. Różnica zdań, panująca pomiędzy komisją finansową Izby, gdzie przeważają elementy radykalne, gdyż przeleşem jej jest p. Malvy, a sprawozdawcą p. Chappedelaine — a p. Chéronem nie wróżyła nic dobrego. Minister finansów stał niewzruszenie na straży równowagi budżetu, podczas, gdy część członków komisji domagała się coraz to nowych odciażeń podatkowych oraz powiększenia pensyj byłych kombatanów, co, zdaniem p. Chérona, byłoby właśnie ową równowagę nadwyrężyło.

Opozycja dopięła swego celu, obalając rząd w czasie dyskusji nad kwestią zupełnie drugorzędą. Chodziło bowiem o uwolnienie od podatków dochodowych kobiet zamężnych, pracujących w tym samym co mąż handlowem przedsiębiorstwie. Był to oczywiście jedynie pretekst.

Osiągnięcie tego upragnionego rezultatu, nie wzmocze prestige'u opozycji. Opinia narodowa, w słowach niezmiernie energicznych, piętnując spisek kartelu, domaga się jednoznacznie powrotu p. Tardieu. Głosowanie Izby nie odnosiło się bowiem do jego ogólnej polityki. Autorytet osobisty p. Tardieu jest bardzo duży. Francja cała pokładała i pokłada w tym nowym przywódcy duże nadzieje, a ludzi o jego zdolnościach i pokroju niema zbyt wielu. Nie stać kraj na szafowanie podobnymi wartościami.

Utworzenia ponownego gabinetu Tardieu domaga się opinia, logika i zdrowy rozsądek. Czy weźmą jednak one górę, to narazie trudno przewidzieć. Rząd p. Tardieu opierał się na jedyniej większości, która znajduje się w Izbie, t. j. większości narodowej. Zaden gabinet lewicy nie mógłby się ostać. Byłaby to tylko przeświata i bezcelowa próba. Ale skarb jest pełen i nagromadzone zasoby nęcą radykałów.

Wysuwane są naturalnie rozmaite nazwiska ewentualnych spadkobierców. Oprócz samego p. Tardieu, wymienić należy pp. Poincaré'go, Brianda, Chautemps i znowu Clementela. Jeżeli chodzi o p. Poincaré'go, to trzeba zaznaczyć, że jakkolwiek zupełnie on już powrócił do zdrowia, to jednak nie wiadomo, czy zechciałby się podjąć ponownie tak ciężkich obowiązków. P. Poincaré nosił się z zamiarem oddania się przedewszystkiem pracy pisarskiej. Z powodu choroby spóźnione są jego dwa tomy z wielkiego dzieła polityczno - historycznego: „Na usługach Francji”. Praca ta tem więcej leży mu na sercu, bo mające się niebawem ukazać pamiętniki Clemenceau spowodują zapewne ze strony p. Poincaré'go postawienie szeregu poruszących przez „tygrysa” spraw w innym świetle.

Kryzys zdaje się sprowadzać do tego, czy radykalowie wejdą do nowego rządu. Kilku z nich, a między innymi, pp. Herriot i Sarraut byli ministrami w gabinecie jedności narodowej p. Poincaré; niektórym z nich proponował współdziałanie w rządach p. Tardieu. W listopadzie cprawda z godnością wielką propozycje te odrzucili. Od tego jednakowoż czasu zaszły pewne zmiany. Nieprzejednany p. Daladier został usunięty w cień. Z drugiej strony, z powodu decyzji, powziętych przez ostatni kongres socjalistyczny, nie mogą się oni spodziewać utworzenia koalicji rządowej wspólnie ze stronnictwem p. Bluma. Przyszłe wybory zaś nie dają spać radykałom. Niektórzy z nich zgodziliby się nawet na powierzenie p. Tardieu funkcji nie tylko prezesa ministrów, ale nawet i ministra spraw zagranicznych, byle tylko móc dysponować ponownie portfelem spraw wewnętrznych. Nieoprawni amatorzy „koncentracji” nie omieszkają w tym duchu poprowadzić różne manewry, by przenieść oś większości na lewo.

Tymczasem „wierna” większość narodowa pozostaje zwarta, a w chwili, kiedy ogłoszono rezultat głosowania w czasie ostatniego posiedzenia Izby, powstała jak jeden mąż, manifestując swe dążenia polityczne okrzykiem: „Vive Tardieu!”.

I. Briares.

Ozwrot majątków potomkom powstańców

Proces przed Sądem Najwyższym — Stanowisko generalnej prokuratorji państwa — Stanowisko obrony — Rząd wobec potomków powstańców a wobec kolonistów — Niemców

Prasa warszawska donosi, że w tych dniach Sąd Najwyższy rozpatrywał skargę generalnej prokuratorji, która domagała się zniesienia wyroków dwóch pierwszych instancji, które przyznały p. Uszyckiej, wnuczce powstańca z 1863 r., i innym zwrot majątków, skonfiskowanych przez rząd rosyjski ich przodkom za udział w powstaniu.

Sprawa ta wywołała wielkie wrażenie wśród opinii publicznej.

Pełnomocnicy prokuratorji na rozprawie wywodzili w następujący sposób:

Trzeba się wyzybyć sentymentu i stanąć na gruncie prawa, a prawo wszak jest za prokuratorją, bo akty konfiskat dokonane przez rząd rosyjski były aktami legalnymi, aktami władzy. Były to kary legalne — rozumowali przedstawiciele prokuratorji — nałożone przez państwo. Polska jest państwem nowem i nie ma związku z dawną przeszłością. Majątki należały prawnie do państwa rosyjskiego, a Polska, jako nowe państwo, przejęła je na siebie.

Wprawdzie uchwała sejmowa — twierdzili dalej przedstawiciele prokuratorji — mówi o wyrównaniu krzywd powstańcom, ale trzeba to rozumieć w ten sposób, że skonfiskowanymi majątkami należy odszkodować tych powstańców, którzy majątków nie mieli. W dalszym ciągu rzeczniczy prokuratorji powoływali się na Alzację i Lotaryngję, oraz na traktat ryski.

W odpowiedzi na wywody rzeczowników prokuratorji zabrał głos pełnomocnik powództwa adw. Szyszkowski, który rozumował w następujący sposób:

„Gdy się mówi o konfiskatach majątków powstańców, czy można mówić o aktach legalnych? Najazd Rosji był aktem gwałtu a nie prawa. Co ma z tą sprawą wspólnego Alzacja? Wszak Francja i Niemcy, układając się o wyrównanie krzywd obywateli,

występowali jako dwaj równorzędni kontrahenci, którzy mogli stworzyć taki czy inny stan prawny. Polska natomiast w konflikcie z Rosją daleka była od kontrahenta.

„Również niedorzeczna jest koncepcja o odszkodowaniu ubogich powstańców majątkiem bogatszych. Z równem powodzeniem możnaby orzec, że powstańcy blondyni winni odszkodować powstańców brunetów.

„Na jakiej podstawie przedstawiciele prokuratorji twierdzą, że Polska to nie jest państwo restytuowane, lecz nowe? Taką teorię stworzono w Berlinie dla sprawy Pomorza, a wymierzono ją przeciw Polsce. Taką teorię można stwarzać w Berlinie, a nie w Warszawie.

„Na traktat ryski mogą się tylko powoływać bolszewicy i jego kontrahenci, ale nie prokuratorja polska”.

Następnie zabrał głos drugi przedstawiciel powództwa, adw. Jundziłł, który nowymi argumentami zwalczał stanowisko prokuratorji. Sąd Najwyższy wyznaczył ogłoszenie wyroku w tej niezmiernie ciekawej sprawie na dzień 4 marca b. roku.

Należy oczywiście odczekać decyzji Sądu Najwyższego. Jeżeli chodzi o stanowisko generalnej prokuratorji państwa, to stwarza ono sytuację następującą: państwo polskie, które według umowy likwidacyjnej polsko - niemieckiej ma w stosunku do osad kolonistów - Niemców dobrowolnie zrezygnować z prawa odkupu, odziedziczonego po państwie pruskiem względnie jego Komisji Kolonizacyjnej, to samo państwo odmawia potomkom powstańców polskich zwrotu majątków, skonfiskowanych przez rząd rosyjski.

Czy mogą być jaskrawsze i bardziej sobie przeciwstawne konsekwencje te-

go, co się dzisiaj w państwie polskiem dzieje?

Kraków, 20. 2. (AW) W związku z ostatnim wystąpieniem prokuratorji generalnej Rzpłitej w sprawie uznania pretensyj do skonfiskowanych przez rząd rosyjski majątków po-

Jak Polska pracuje nad zdobyciem kredytu zagranicznego

W związku z przerwaniem w Paryżu rokowań w sprawie udzielenia pożyczki rolnictwu polskiemu tygodnik „Na dobre” pisze, co następuje:

„W tym czasie, gdy Polska dusi się prostru z braku gotówki, wskutek czego życie gospodarcze bije w niej coraz słabszym tętnem, płynność na rynku kredytowym we Francji jest tak wielka, że t. zw. pieniądz codzienny z trudem znajduje lokaty przy stopie 2 i pół proc. w stosunku rocznym. Tymczasem, niestanny napływ złota do Francji płynność tamtejszego rynku kredytowego potęguje nadal.

„M. Traylor, prezes F. N. Bank of Chicago i członek komitetu Banku rachunków międzynarodowych, przed swoim wyjazdem do Hagi zauważył, że, gdyby Francja wycofała z Londynu i Nowego Jorku swe wierzycelności, to wówczas zapas złota Banque de France okazałby się największym z pośród wszystkich państw, nie wyłączając Ameryki. Wobec tego należy sądzić, że rozwój na międzynarodowym rynku kredytowym zależy wyłącznie w tej chwili od polityki Banku Francuskiego. P. Traylor liczy się z tem, że należy się spodziewać w 1930 r. poważnej ekspansji kapitału francuskiego na zewnątrz.

„Piszemy o tem nie tylko dla wykazania kontrastu, dla podkreślenia naszej miszery finansowej wobec niezwykłego dobrobytu sprzymierzonej z nami Francji. Zwracamy na to uwagę z innych powodów.

„Wydaje się nam, że Francja, połączona z Polską więzami tradycyjnej przyjaźni i wspólnymi interesami politycznymi, mogłaby i powinna przyjąć Polskę z pomocą finansową, udzielając większej pożyczki dla ożywienia jej życia ekonomicznego, a tem samem dla wzmocnienia jej siły politycznej. Leży to nawet w tradycjach francuskiej polityki zagranicznej w stosunku do państw sprzymierzonych. Przypomnijmy tu Rosję przedwojenną, w której umieściła Francja wielomiljardowe sumy. Lokując je, francuski rynek kredytowy powodował się nie tylko względami na zyski, ale przedewszystkiem decydował o tem momenty polityczne.

„Zdajemy sobie, oczywiście, sprawę, że Polska to nie Rosja przedwojenna, i że sytuacja międzynarodowa jest dziś inna, niż była przed kilkunastu laty. Niemniej jednak sądzimy, że bliższe zainteresowanie się francuskiego rynku kredytowego Polską leżałoby w naturze rzeczy i byłoby pożądane w interesie obu państw. Cieszymy się z odbudowy Francji i z jej wielkiego dobrobytu, na który, niewątpliwie, składa się również praca kilkuset tysięcy robotników polskich, ale przyznajemy, że radość nasza

Nieuczciwe ataki

Miejscowa prasa „sanacyjna” różnych odcieni prowadzi bardzo perfidną i nieuczciwą kampanję przeciwko poznańskiej radzie miejskiej, a w istocie przeciw narodowej większości, jaka w tej radzie zasiada, z czem obóz pomajowy nie może się pogodzić. Insynuuje się więc w tych pismach, że rada miejska dlatego nie schodzi się od pewnego czasu na plenarne posiedzenia, bo chce uniknąć zapowiedzianej dyskusji na temat Miejskiego Biura Kwaterunkowego.

Insynuowanie takich rzeczy jest wysoce nieuczciwie, bo wszyscy wiedzą, że Narodowe Koło Gospodarcze na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej poparło wnioski o omówienie sprawy Miejskiego Biura Kwaterunkowego, którego działalność dawno spotkała się z krytyką naszego pisma. Wszyscy też wiedzą, że rada miejska nie schodzi się dlatego, bo bardzo intensywnie i pilnie pracuje, obecnie już co wieczór, komisja finansowa, by móc radzie miejskiej przedstawić budżet na czas, t. j. przed 1 marca. Praca w komisji finansowej jest ciężka i mozolna, zwłaszcza, że celem wprowadzenia oszczędności, należy budżet poważnie przerabiać, ale cóż to obchodzi zawodo-

wstańców polskich, ze strony ich rodzin, odbyło się wczoraj zebranie kobiet polskich, reprezentujących liczne stowarzyszenia, na którym uchwalono ostry protest przeciwko uchwaleniu prokuratorji i postanowiono wezwać polskie kobiety z innych miejscowości, do organizowania masowych wieców protestacyjnych.

byłaby jeszcze większa, gdyby i Polska korzystała z tego dobrobytu w formie pożyczki, nawet dosyć wysoko oprocentowanej i dobrze zabezpieczonej. Tymczasem daleko jesteśmy od tego, a historia przewlekłych i zakończonych zupełnie niepowodzeniem pertraktacji o utworzenie Banku Centralnego mogłaby dostarczyć wielu interesujących dowodów, że Polska na francuskim rynku finansowym nie cieszy się ani zyczliwością, ani zaufaniem.

„Nie wchodźmy narazie w przyczyny tego niepożądanego zjawiska, stwierdzamy tylko fakt, który nie może budzić najmniejszych wątpliwości. W każdym razie sprawa ta zasługuje na baczniejszą uwagę i wymaga wszechstronnego wysświetlenia. Zaliczona ona została do kategorii tych, o „których się nie mówi”, i nikt nie decyduje się przerwać tego milczenia. Ponieważ trwa ono zbyt długo, więc staje się coraz bardziej kłopotliwe. To też należy je przerwać. Zyskają na tem wzajemne stosunki między zaprzyjaźnionymi państwami i nie będzie to również bez pożytku dla naszych stosunków wewnętrznych. Dowiemy się o wzajemnem oddziaływaniu polityki wewnętrznej na politykę zagraniczną, o którym tak wymownie mówił min. Zaleski w sejmowej komisji budżetowej, ale z którego to faktu nigdy nie umiał wyciągnąć należytych konsekwencji.”

Jeżeli Polska nie może uzyskać pożyczki we Francji, „nawet dosyć wysoko oprocentowanej”, to widocznie dlatego, że nie cieszy się zaufaniem. A nie cieszy się niem, ponieważ panuje u nas niepewność polityczna i zachodzą wciąż wypadki, stawiające pod znakiem zapytania normalny, spokojny i praworządny rozwój państwa. Musimy pamiętać, że walka o praworządność, to jest również walka o materialny kredyt dla Polski.

Sytuacja jest niesłychana: w polityce wewnętrznej robi się wszystko, co można, żeby podciąć kredyt finansowy Polski zagranicą, a polityka zagraniczna Polski dąży do zdobycia pożyczki, przyrzeczonej jak gdyby rządowi polskiemu w Hadze przez Francję, za cenę umocnienia żywiołu niemieckiego na ziemach naszych zachodnich, t. zn. kosztem bezpieczeństwa naszej granicy zachodniej, do której zmiany zmierzają otwarcie wszystkie czynniki w Niemczech.

Jednym słowem: w Polsce za czasów „sanacji” dzieje się wszystko naopak. Gdyby to obciążało ich własny tylko rachunek; niestety płacić go musi państwo polskie.

wych kalumnjatorów, którzy pozwalają sobie na podsuwanie autorstwa jakichś listów anonimowych, rozsyłanych rzekomo z racji Biura Kwaterunkowego „narodowym patriotom”. Jest to typowo „sanacyjna” uczciwość.

Można tylko wyrazić zdumienie, że radni miasta, należący do tego samego obozu, co wspomniana prasa, nie pohamowali nieprzyzwoitej kampanji, choć wiedzą dobrze, że istotnych powodów niezberania się rady miejskiej należy szukać w mozolnej i bezinteresownej pracy komisji finansowej.

Żydowscy fałszerze

Warszawa, 20. 2. (Tel. wł.) Policja wpadła na trop sensacyjnej afery fałszerskiej. Mianowicie od kilku tygodni zalewano rynek warszawski masyfikatem wyrobów widzewskiej manufaktury, Żyrardowa, Scheiblera i innych wielkich firm łódzkich. Po licznych rewizjach na ul. Gesiej i nalazkach znaleziono w składzie manufaktury Bekermana istną wytwórnię fałszywych towarów. Bekerman uciekł. (w)

KINO APOLLO

Pierwsze kino dźwiękowe w Wielkopolsce!

Dzisiaj w czwartek, 20 b. m. otwarcie — premiera!

Przebój „dźwiękowości” całego świata!

Upadły anioł!

W rolach głównych: **NANCY CARROL**, uroczą i wiośnianą gwiazdą. **HARRY COOPER**, najpiękniejszy amant ekranu.

W dniu premiery, dzisiaj tylko dwa seanse o godz. 6,30 i 8,30 wiecz. Codziennie o godz. 4,30, 6,30 i 8,30.

Aparatura firmy światowej sławy „Western Electric“.

Z sejmowej podkomisji budżetowej

Kredyty dodatkowe i zamknięcie rachunków państwowych za rok 1926-27

Warszawa, 19. 2. (PAT.) Sejmowa podkomisja budżetowa do sprawy zamknięcia rachunków i uwag Najwyższej Izby Kontroli pod przewodnictwem p. Rataja po referacie p. Korneckiego załatwiła sprawę legalizacji kredytów dodatkowych za rok 1926/27, przyjmując rządowy projekt ustawy w sprawie uzupełnienia przewidzianego budżetowego na czas od 1-go stycznia do 31 marca 1927 r.; jednocześnie przyjęto rezolucję, że Sejm zatwierdza wydatki, objęte niniejszą ustawą, i równocześnie zaznacza, że wydatki, wymienione: punkt A w art. 1 na sumę 12.132.754 (reformy rolne); punkt B w art. 2 na sumę 1.552.209 (zdrojowiska państwowe), na sumę 453.326 (państwowy zakład naftowy) i na sumę 1.333.752 (państwowa fabryka związków azotowych), nie mające ani charakteru nieuchronnej konieczności państwowej, ani nie wynikające z zobowiązań prawnych państwa, poprzednio zaciągniętych, powinny być przedłożone do uchwalenia przed ich

dokonaniem, zwłaszcza, że do 25 marca 1927 r. trwała zwyczajna sesja Sejmu, a od 20 czerwca do 20 października tegoż roku sesja nadzwyczajna.

Z kolei rozpatrywano zamknięcie rachunków państwowych za r. 1926/27 oraz uwagi N. I. K. co do tych zamknięć i postanowiono zaproponować wnioski, które będą Sejmowi przedłożone dopiero po uchwaleniu przez Sejm i Senat projektu ustawy o dodatkowych kredytach za ten okres. Wnioski te opiewają, że Sejm przyjmuje i zatwierdza zamknięcia rachunków państwowych na wspomniany okres i że Sejm udzielił rządowi absolutorium co do gospodarki finansowej za okres 1926/27. Udzielenie absolutorium nie wpływa na bieg spraw co do pożyczek, zakwestjonowanych czy to przez kontrolę państwa czy przez władze administracyjne, ani na odpowiedzialność za straty skarbu w okresie 26/27, jakie w przyszłości na jaw wyjść mogą.

Sprawdzanie dolarów

Warszawa, 20. 2. (AW.) Do Ameryki nadszedł 1-szy transport banknotów dolarowych, zakwestjonowanych przez dyrekcję Banku Polskiego w Warszawie. Po przeprowadzeniu ekspertyzy fachowej Bank Polski w Warszawie jak również banki prywatne otrzymały zawiadomienie, że banknoty są prawdziwe i robione na prawdziwym papierze.

Protesty przeciw Sowietom

Nowy Jork, 20. 2. (PAT.) Ogólny ruch protestacyjny przeciwko prześladowaniom religijnym w Rosji Sowieckiej z każdym dniem zyskuje na sile. Niema dnia, aby nie powzięto jakiejś nowej rezolucji protestacyjnej, przyłączającej się do poprzednich analogicznych rezolucji. Protestują wszyscy: luteranie, żydzi, presbiterianie, etc. etc. nawet zgromadzenia ustawodawcze poszczególnych stanów również uchwalają odpowiednie rezolucje.

Powrót Byrda

Nowy Jork, 20. 2. (PAT) Wsiadając dzisiaj rano o godz. 9,20 na statek „City of New York”, ekspedycja Byrda pozostawiła w obozie samoloty oraz inne materiały wartościowe, zabrano jednak wszystkie materiały dotyczące przeprowadzonych w ciągu roku badań naukowych.

Wybuch w prochowni

Ateny, 20. 2. (Radio wł.) Liczba ofiar wybuchu 20.000 granatów i 10.000 naboje karabinowych w prochowni wynosi kilkanaście osób. Przed szpitalami, dokąd zwożąc zabitych i rannych, rozgrywa się rozpaczliwa scena.

W poniedziałek posiedzenie sen. komisji spraw zagr.

Warszawa, 20. 2. (Tel. wł.) Posiedzenie senackiej komisji spr. zagranicznych zostało przełożone na poniedziałek 24. bm. o godzinie 16.

Instytut Wschodni w Wilnie

Wilno, 20. 2. (AW.) Dnia 23 bm. nastąpi inauguracja „Instytutu Wschodniego” w Wilnie.

Eksport mięsa przez Gdańsk

Gdańsk, 19. 2. (AW.) Senator Jelowicki oświadczył, że pozytywny wynik konferencji w Warszawie jest

osiągnięty przez porozumienie w sprawie eksportu mięsa i ustawy żywnościowej. Eksport mięsa będzie mógł być uskuteczony także przez Gdańsk. Gdańscy urzędnicy celni i kolejowi będą uprawnieni do wydawania odpowiednich zaświadczeń. Jelowicki pertraktował również w sprawie sztucznych nawozów, premij eksportowych i przewozu towarów przez Gdańsk.

Święto Pułaskiego

Nowy Jork, 20. II. (PAT) Rady miejskie 16-tu miast amerykańskich uchwałyły rezolucję, żądając od Kongresu wydania ustawy o ustanowieniu dnia 11 października każdego roku jako święta imienia Pułaskiego.

Wichrzenia komunistyczne w Łodzi

Warszawa, 20. 2. (Tel. wł.) Trudności przemysł. i gospodarcze w Łodzi wyzyskują komuniści, którzy od kilku dni starają się zorganizować w różnych punktach miasta robotników. Wiece i pochody. Wczoraj także usiłowano urządzić kilka zebrań, ale policja wszędzie zbierający się tłum rozpełdziła. (w)

Wyrok śmierci na 25 rabinów

Warszawa, 20. 2. (Tel. wł.) Żydowski cadyk z Grodziska otrzymał alarmujące wiadomości z Rosji, że w tych dniach ma być wykonany wyrok śmierci na 25 rabinach, oskarżonych o szpiegostwo. Rabin podjął, w M. S. Z. kroki w celu interwencji o wstrzymanie egzekucji. Jednocześnie rozesłano depesze do organizacji amerykańskich i całego świata. (w)

Rząd saski obalony

Drezno, 19. 2. (AW.) 63 głosami przeciwko 24 obalony został niespodziewanie rząd saski, ponieważ przedstawiciel Saksonji głosował w radzie Rzeszy za przyjęciem planu Younga. Za wnioskiem nieufności głosowali narodowi socjaliści, socjaldemokraci, niemiecko-narodowi i komuniści. Przeciwko wnioskowi: niemiecka partja ludowa i partja gospodarza.

Nowe stronnictwo w Anglii

London, 20. 2. (PAT.) Sensację w kołach politycznych wywołało ogłoszenie przez lorda Beaverbrooka twórczenia „Zjednoczonego stronnictwa imperjum”. Utworzenie nowego stronnictwa politycznego uważają tutaj za groźbę dla spistości stronnictwa konserwatywnego. „United Empire Party” różni się od stronnictwa konserwatywnego tem, że popiera otwarcie

opodatkowanie artykułów żywnościowych, pochodzących z poza Imperjum. Znany milioner i wydawca Rothermere jest zdania, że nowe stronnictwo zyska sobie w przyszłych wyborach powszechnych większość w kraju i będzie pretendowało conajmniej do połowy mandatów w Izbie Gmin.

Beranger odrabia błędy dyktatury

Madryt, 20. 2. (AW.) Obecny premier zwołał konferencję osób poszkodowanych przez b. premiera gen. Primo de Riverę, który wskutek nakładania wysokich haraczy podkopywał byt materialny wielu osób. Nastąpiła uchwała w myśl której rząd zgadza się pokryć niektóre żądania poszkodowanych.

Wyjaśnienia do przepisów o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia

Znowelizowane ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. „o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia” przez ustawę z dnia 2. marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr 3/1930 r. poz 18) rozszerza zakres jej działania i wprowadza szereg poważnych zmian w uprawnieniach bezrobotnych robotników do otrzymywania świadczeń z funduszu bezrobocia. Wobec błędnego niejednokrotnie interpretowania tych zmian, stwierdzić należy, iż istotny stan rzeczy przedstawia się jak następuje:

Do dnia 23 stycznia r. b. przymusowemu zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia podlegali robotnicy oboja pici, którzy ukończyli 18 lat życia, pozostający w stosunku najmu pracy w zakładach pracy, przewidzianych w art. 1 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. i zatrudniających conajmniej 6 pracowników (łącznie fizycznych i umysłowych).

Od dnia 23 stycznia r. b. przymus takiego zabezpieczenia rozszerzony został na robotników, którzy ukończyli 16 lat życia i na zakłady pracy, zatrudniające conajmniej 5 pracowników

Z spośród nieletnich bezrobotnych robotników będą posiadali prawo do otrzymania zasiłków z funduszu bezrobocia ci, którzy: a) ukończyli 16 rok życia przed rozwiązaniem ostatniego stosunku najmu pracy, b) zgłosili swe prawo do zasiłków po dn. 22 stycznia r. b. i c) wykazują się, wymaganymi przez art. 2 ustawy zabezpieczeniowej, 20 conajmniej tygodniami stosunku najmu pracy w zakładach, objętych w ciągu tych 20 tygodni obowiązkiem zabezpieczenia swych robotników.

Okres pracy bezrobotnego robotnika przed dniem 23 stycznia 1930 r. w zakładach pracy, zatrudniających 5 pracowników (łącznie fizycznych i umysłowych) nie może być brany pod uwagę przy obliczaniu 20 tygodni stosunku najmu pracy, wymaganymi przez wspomniany wyżej art. 2 ustawy zabezpieczeniowej

Wreszcie podwyższenie najwyższej normy zarobkowej, stanowiącej podstawę do obliczania wkładek i zasiłków z 7,50 do 10 złotych, obowiązuje zakłady pracy od dn. 23 stycznia r. b., bezrobotnych robotników zaś tych, którzy zgłoszą swe prawa do świadczeń z funduszu bezrobocia po 22. 1. r. b.

Niezależnie od powyższego obowiązują w dalszym ciągu wszystkie inne dotychczas ustawowo przewidziane warunki i wymagania, niezbędne dla nabycia przez bezrobotnego praw do otrzymania zasiłków z funduszu bezrobocia.

Kurs złotego. Dzisiaj rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs lotara w Warszawie 8.87 1/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8.88 1/4 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski odztał w Poznaniu placu dzisiaj za 100 mkn. w dewizach 212,35 do 212,65 zł, gotówką 211,95 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 172,88 do 173,12 zł, gotówką 172,54 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 20 lutego 1930.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję bez zmiany. Kursy naogół nie różniły się od dnia poprzedniego.

Na rynku papierów procentowych poszukiwano w dalszym ciągu 5 proc. po-

konwers. po 51 proc., za 5 proc. premj. dol. płacono 75,— (za nom. 5-dol.), oraz poszukiwano bez notowania 4 proc. poz. inwest. po 126,—. Z papierów lokacyjnych Pozn. Ziem. Kredyt oddawano 8 proc. listy dolarowe po 91 proc. (przy dew. 8,90) oraz płacono za 4 proc. listy zast. konwert. po 39,50—39—39,25 proc., 6 proc. listy żytnie poszukiwano po 19,25 (za 1 ctr. mtr.) lecz nie było oddawców.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 161,—, za Kantorowicza 63,— i za Unję 60,—, Cegielskim handlowano po 41,— w transakcjach.

Poza tem poszukiwano przy braku materiału i bez notowania: Brow. Krotoszyńskie po 27,— i Lubań po 50,—. Natomiast ofiarowano R. May po 65,— (ex. kup.) bez odbiorców.

Cedula urzędowa z dnia 20 lutego 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 51% P
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 91% O.

4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 39,50—39—39,25% P.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 75,— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 161,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 41,— +

Hartwig Kantorowicz I em. zł. 63,— P.

„Unja” (dawn. Ventzki) I em. zł. 60,— P.

Tendencja: Bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dnia 20. 2. 1930.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zied. tr. 8,87 sp. 8,89 kup. 8,85
Franki franc. 34,92 1/2 35,01 1/2 34,83 1/2

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	357,75	358,65	356,35
Kopenhaga	238,72	239,32	238,72
London	43,35 1/4	43,46	43,24 1/4
Nowy Jork	8,90,4	8,92,4	8,88,4
Nowy Jork kabel	8,92,2	8,94,2	8,89,2
Paryż	34,90	34,99	34,81
Szwajcaria	172,04	172,47	171,61

Tendencja utrzymana.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poz. inwest. 127,75 128,00
5% poz. premj. dol. 76,50 77,25

Akcje w złotych:

Bank Polski	163,00—163,75
Bank Zw. Sp. Zarob.	1,00—79,00
Lilpop	25,25—25,00
Norblin	0,00—65,00
Starachowice	21,00—20,75
Zieleniewski	0,00—60,00
Klucze	0,00—70,00

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 20 lutego 1930.

Pszenica march od st. załad. 76-77 kg przeciętnej jakości 229,00—232,00
Tendencja słaba.

Zyto march od stacji załad. 72 kg przeciętnej jakości 159,00—163,00

Zyto parytet do Berlina tr. 00,00—169,00

Owies march do stacji załad. 123,00—133,00
Tendencja słabsza.

Jęczmień browarowy 160,00—170,00
Tendencja spokojna.

Jęczmień pastewny i przemysłowy 140,00—150,00
Tendencja spokojna.

Kukurydza loco Berlin bez obrotów.

Kukurydza loco Hamburg bez obrotów.

Mąka pszenna 27,25—34,50
Tendencja słabsza.

Mąka żytnia 20,75—24,25
Tendencja słabsza.

Ospa pszenna 08,00—08,50
Tendencja stała.

Ospa żytnia 07,25—07,75
Tendencja stała.

Groch Victoria 22,00—29,00

Groch dr. jadalny 30,00—22,00

Groch pastewny 16,00—17,00

Pełuszka 16,50—18,50

Bób polny 16,50—18,50

Wyka 18,50—23,00

Lubin niebieski 13,00—14,00

Lubin złoty 16,00—17,50

Seradela nowa 23,00—28,00

Makuch rzepakowy 15,50—16,00

Makuch lniany 18,00—18,75

Wytłoki suche 06,70—06,80

Srót Soja 14,00—15,20

Płatki ziemniaczane 13,00—13,50

Ziemniaki jadalne białe 1,70—2,00

Ziemniaki jadalne czerwone 1,80—2,20

Ziemniaki jadalne inne tółte 2,50—2,80

Ziemniaki fabryczne w fg. 7,75—8,75

Tendencja dla żyta: natychmiast załad. i na marzec poparta, pozatem słabsza.

Ogólna tendencja słaba.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 20. 2. 1930.

Wyplaty na Warszawę 46,825—47,025

Noty wielkie 46,70—47,10

O rozejm celny

Przemówienie min. Kwiatkowskiego

Genewa, 19. 2. (PAT.) Z pośród przemówień na konferencji celnej zasługuje na podkreślenie opinia włoskiego ministra Botti, który oświadczył, że w chwili obecnej zawarcie układów zbiorowych o charakterze gospodarczym jest przedwczesne. Należy wyczekać lepszego zrozumienia zagadnień gospodarczych wewnątrz krajów. Zdaniem mówcy, winny być powzięte odpowiednie kroki w poszczególnych krajach, a jednocześnie organy gospodarcze Ligi cierpliwie i stopniowo przygotowywać mają układy ogólne.

Na posiedzeniu popołudniowym przemawiał min. Kwiatkowski, który zwracał uwagę, że zdrowa polityka celna zwiększa rozwój produkcji i spożycia na rynku wewnętrznym, przez co w rezultacie zwiększa import. Czechosłowacja, państwa bałtyckie i Polska pracują nad budową nowych własnych taryf celnych, odpowiadających ich sytuacji gospodarczej, gdyż dotąd musiały się posługiwać taryfami państw przedwojennych. Należy traktować równomiernie postulaty tak dużych, jak i mniejszych państw, gdyż w tem leży podstawa siły moralnej Ligi Narodów i stąd może wyjść gospodarcze uzdrowienie Europy.

Min. Kwiatkowski wyraził przekonanie, że trudności obecne nie wytworzą jednak sytuacji beznadziejnej. Przeciwnie, po ustaleniu niektórych zmian w przygotowanym projekcie konwencji, zarówno co do czasu trwania

rozejmu, jak i wprowadzenia umotywowanych wyjątków, mających na celu wyrównanie taryfowe, konwencja ta mogłaby być przyjęta jako wstęp do dalszej pracy nad rozwojem ekonomiki światowej. Polska gotowa jest przystąpić do konwencji, ale ograniczenie się do próby rozstrzygnięcia fragmentarycznego nie jest wystarczające. Należy w ciągu określonego czasu opracować w poszczególnych państwach memorandum o przyczynach kryzysu gospodarczego Europy, a w szczególności w obrębie danego państwa i poza tem wskazać środki zaradcze. Na podstawie tego materiału należy zwołać następną konferencję ministrów gospodarczych, w celu ustalenia tezy gospodarczej współpracy międzynarodowej, przy równoległym potraktowaniu wszystkich środków zaradczych. Wstępem do szerszej odbudowy gospodarczej międzynarodowej mogłyby być porozumienia regionalne, obejmujące państwa o strukturze gospodarczej, zbliżonej lub uzupełniającej się.

W zakończeniu minister oświadczył, że ważniejszym jest uzyskanie przez państwo możliwości wolnego rozwoju gospodarczego w tych dziedzinach, które są wynikiem praw przyrodzonych, — niż przyjęcie choćby najbardziej uzasadnionych postulatów międzynarodowych, rujnujących z trudem zdobytą równowagę, bez widoków na kompensaty.

dana floty wojennej, równorzędnej z flotą Wielkiej Brytanii, aby wzamian za to uzyskać poparcie Ameryki w przeprowadzeniu ograniczenia zbrojeń morskich dla państw mniejszych, a przedewszystkiem zakazania budowy łodzi podwodnych. Wielka Brytania nie mogąc o własnych siłach utrzymać mórz w swoim ręku, gotowa jest na podział władzy z Ameryką, aby tym sposobem przynajmniej trzymać w szachu inne mocarstwa, a przedewszystkiem Japonię, z którą tradycyjnie przyjaźń minęła zdaje się bezpowrotnie, no i Francję.

W toku obrad konferencji morskiej w Londynie wyszedł na jaw układ anglo-amerykański. Układ ten, głoszący wolność mórz w rzeczywistości jest niczem innym, jak dążeniem do panowania anglo-sasów na wszystkich morzach świata.

Różnica pomiędzy tezą anglo-amerykańską, a francuską na konferencji londyńskiej jest następująca: anglo-amerykanie ustalili dla siebie równorzędność swych flot, w ogólnych zarysach, chcą wyznaczyć dla każdego państwa morskiego poszczególną ilość „tonnażu” przypadającego na każdy rodzaj statków wojennych, oraz znieść zupełnie budowę łodzi podwodnych; Francuzi zaś, domagają się przyznania dla każdego państwa ogólnej ilości „tonnażu” dla całej floty wojennej, nie wchodząc w szczegóły, jaką pojemność dane państwo zastosuje w tym, czy innym rodzaju okrętów. Francja bowiem, pragnie przedewszystkiem rozwinąć budowę mniejszych jednostek. Nadto delegacja francuska żąda zachowania i rozbudowywania łodzi podwodnych.

Teza francuska popierana jest dość silnie przez delegację japońską, która sprzeciwia się usunięciu łodzi pod-

wodnych ze zbrojeń morskich; poza tem widocznym jest, iż Japończycy zdają sobie dokładnie sprawę, że układ anglo-amerykański w pierwszym rzędzie zwrócony będzie przeciwko marynarce japońskiej. Włosi odnoszą się niechętnie do tez francuskich z powodu niedojścia do porozumienia francusko-włoskiego w sprawie równowagi na morzu Śródziemnym. Na skiej zaznaczył, że gotów jest poprzeć tezę anglo-amerykańską, o ileby Włochy uzyskały prawo zrównania swej marynarki z francuską.

Widzimy więc, że konferencja znalazła się wobec ciężkiego zagadnienia i że końcowy wynik obrad londyńskich trudny jest do przewidzenia. Dla nas, nie jest rzeczą obojętną, na jakiej torze pójdzie sprawa zbrojeń morskich. W tej kwestji trzeba przyznać całkowitą słuszność kpt. mar. W. Hubertowi, który w jednym z ostatnich numerów, wychodzącego w Warszawie dwutygodnika „Sztaniec” twierdzi, że: „przyjęcie tezy angielskiej o zwinięciu łodzi podwodnych podetnie w najwyższym stopniu flotę wojenną naszego sojusznika, a tem samem odbije się w dotkliwy sposób na naszych zagadnieniach bałtyckich. Wiadomo jest przecie, że wobec zarodkowego stanu, w jakim znajduje się nasza flota wojenna, przez długie jeszcze lata sojuszniczą marynarka francuska będzie pełniła na Bałtyku rolę naszej marynarki”.

„Zwinięcie łodzi podwodnych stałoby rozciągnięte na wszystkie państwa morskie, w tym zaś wypadku byłaby unicestwiona w samym zaczątku i nasza marynarka, która zaczęła swoją rozbudowę właśnie od łodzi podwodnych”.

J. M.

Sowiety usiłują przeciwdziałać orędziu Ojca św.

Obłudna propaganda metropolity Sergjusza

Moskwa, 19. 2. (PAT.) Zapoczątkowana orędziem Ojca św. akcja w kierunku obrony religii wywołała tutaj niezwykle poruszenie. Obecnie robi się wszystko celem wykazania, że antyreligijny ruch sowiecki jest dziełem organizacji prywatnych, a nie rządu sowieckiego. Z inicjatywy Narkominda metropolita Sergjusz przyjął korespondentów zagranicznych, którym powtórzył wszystkie swoje pro-sowieckie argumenty. Metropolita Sergjusz specjalnie ostro wystąpił przeciw Ojcu św., którego nazywa wrogiem prawosławia. Na dowód wrogich jakoby nastrojów Watykanu w stosunku do cerkwi prawosławnej, Sergjusz przytoczył fakt rzekomego odebrania w Polsce w ciągu 1929 r. przez katolików 500 cerkwi prawosławnych.

(W Polsce, jak każdemu dobrze wiadomo, ani jedna cerkiew prawosławna nie została zabrana. Natomiast miały miejsce niezliczone fakty rewindykacji dawnych kościołów katolickich, bezprawnie przerobionych w okresie porobiorowym przez władze rosyjskie na cerkwie prawosławne. — Przep. Red.)

Na zapytanie jednego z dziennikarzy, jaki jest stosunek metropolity do dekretu władz miejskich w Odesie, gdzie zamknięto z urzędu wszystkie cerkwie, metropolita odpowiedział, że o fakcie takim nic mu nie wiadomo. Zniesienie niedziel i świąt kościelnych Sergjusz starał się upozorować słowami Jezusa Chrystusa: „Nie człowiek dla soboty, ale sobota dla człowieka”.

Komplikacje na konferencji londyńskiej

Trwająca od paru tygodni w Londynie konferencja morska napotyka na coraz większe trudności i jak dotychczas niewiadomo jeszcze, jaki obrót wezmą poruszane tam sprawy, czyj punkt widzenia weźmie górę i kto wyjdzie zwycięzcą z tych bezkrwawych, lecz nie mniej zaciętych zapasów.

Na konferencji londyńskiej ściera się zasadniczo dwie tezy: anglo-amerykańska, do której częściowo przystępują Włochy, i francuska, popierana w kwestji łodzi podwodnych przez Japonię. Nim przystąpimy do szczegółowego rozpatrzenia tych dwóch różnych poglądów, musimy przyjrzeć się pobudkom, które się kierowały rząd angielski dążąc do zwolnienia konferencji morskiej. Dotychczas zbrojenia morskie są regulowane układem waszyngtońskim, zawartym w 1922 roku. Układ ten jednak nie wyczerpuje całokształtu zbrojeń, gdyż obejmuje jedynie jednostki większe, czyli pancerniki, których objętość i ilość określa dla każdego mocarstwa, szczegółowo. Co się zaś tyczy jednostek mniejszych, jak krążowniki, torpedowce, kontr-torpedowce, łodzie podwodne i lotniskowce, to układ waszyngtoński wydał o nich przepisy zbyt ogólnikowe i zasadniczo sprawy tej nie uregulował, pozostawiając w tej dziedzinie dużą dowolność. Pomimo, iż układ waszyngtoński zapewniał największe korzyści właśnie Anglii, rząd londyński, chcąc utrwalić swą przewagę na morzu na czas dłuższy i zabezpieczyć się przeciwko powstaniu jakiegokolwiek nowej potęgi morskiej, zaproponował jeszcze w 1928 roku zwołanie konferencji morskiej w Londynie, któraby definitywnie ustaliła ogólną pojemność krążowników, oraz

poddała gruntownej rewizji sprawę łodzi podwodnych.

Po doświadczeniach wielkiej wojny, tudzież w związku z rozwojem lotnictwa morskiego i coraz doskonalszych typów łodzi podwodnych, admiralacja angielska, przysłała do przekonania, że utrzymanie panowania na morzach jest rzeczą coraz trudniejszą i że nawet posiadanie olbrzymich pancerników, już obecnie nie daje pewności posiadania mórz w swoim ręku. Dla sparaliżowania akcji olbrzymich „dreadnoughtów” wystarczy liczna flotyła łodzi podwodnych, oraz torpedowców, czy kontrtorpedowców.

Dotychczasowa przewaga Anglii na morzach była niedoścignioną dla państw mniejszych, choćby z powodu olbrzymich kosztów finansowych, jakie pociągała budowa nowoczesnych pancerników i krążowników. W tym wysiłku zbrojeń morskich w ostatnich latach przed wojną światową, a nawet i po wojnie, żadne z mocarstw dorównać Anglii nie mogło, dopiero obecnie Stany Zjednoczone i Japonia kosztem olbrzymich wysiłków zaczynają przekształcać się w potęgę morską.

Wojna światowa wykazała dobitnie, że szybkie i lekkie krążowniki mogą zabezpieczać skutecznie choćby najdalsze szlaki morskie, a torpedowce i łodzie podwodne mogą nie tylko bronić brzegów, lecz nawet prowadzić akcję zaczepną przeciwko największym olbrzymom morskim. I ten wzgląd zmusił admiralację angielską do szukania nowych dróg, celem utrzymania supremacji na morzach. Kierując się temi pobudkami rząd Mac Donalda wyraził gotowość pójścia na kompromis, przez przyznanie Stanom Zjednoczonym prawa posia-

Katastrofalny stan rolnictwa

„A. B. C.” podało wstrząsające cyfry o liczbie majątków ziemskich, wystawionych na licytację.

Na 6096 majątków stowarzyszonych w warszawskim Tow. Kredytowym Ziemiem 2,100, a więc przeszło jedna trzecia, została wystawionych na licytację przez towarzystwo. Z tego sprzedaż przeszło 700 majątków ma się odbyć już w marcu.

Jest to oczywiście tylko część majątków ziemskich, wystawionych na licytację. Poza Tow. Kred. Ziemiem bardzo wiele majątków obłożono sekwestrem z tytułu niezapłaconych podatków, protestowanych weksli i różnych pretensji prywatnych. W jednym powiecie wszystkie majątki ziemskie mają być wystawione na licytację.

Rewizja w niemieckim biurze poselskiem

Bydgoska „Deutsche Rundschau” donosi, że w dniu 18 bm. między godz. 5 a 8 po południu policja zrobiła rewizję w niemieckim „Sejm- und Senatsbüro” w Toruniu. Szczegółowo badano zwłaszcza znajdujące się tam akta towarzystwa „Deutscher Wohlfahrtsbund”, które skonfiskowano. Kierownik niemieckiego biura sejmowego w Toruniu Frank został natychmiast wezwany do przesłuchania, przyczem aż do rana nie wypuszczono go. Ponieważ — donosi pismo — także w ciągu przedpołudnia 19 bm. p. Frank nie powrócił, należy przypuszczać, że został aresztowany.

„Deutsche Rundschau” twierdzi, że do tej pory nie są znane przyczyny tych wystąpień ze strony władz.

Pod rządami „sanacji”

Miastu Kielcom grozi bankructwo.

Obiegające od dłuższego czasu pogłoski o fatalnym położeniu finansowym miasta Kielc, potwierdził w wywiadzie, udzielonym „Słowu” radomskiemu, prezydent m. Kielc p. Cichowski. Sytuacja finansowa miasta jest więcej niż poważna. W roku 1928/29 przekroczone budżet na 150 tysięcy zł, zaś w następnym roku niedobór wzrósł o dalszych 100 tysięcy, zajętych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na spłatę rat pożyczki ulenowskiej, oraz o 90 tysięcy zł, zajętych przez sejmik jako zwrot podatków mylnie w swoim czasie wpłaconych kasie miejskiej. Deficyt w chwili obecnej wynosi ogółem 1 milion 200 tysięcy zł, wobec 1.600 tys. zł. wszystkich rocznych dochodów miasta. Sytuacja będzie się przytem pogarszać w miarę dorastania co pół roku no-

wych rat pożyczki ulenowskiej, o płaceniu których, z braku funduszy, mowy być nie może. Nie koniec na tem: 1500 dzieci w Kielcach nie może uczęszczać do szkół z braku lokali szkolnych, całej dzielnicy miasta „na Pakoszu” zatrwanej wyziewami grozi ewakuacja z braku dolów biologicznych. Poza tem jest cały szereg palących potrzeb. Bez skonwertowania pożyczki ulenowskiej i bez pomocy skarbu — grozi miastu ruina. Staną szpitale, zamknie się ochrony, niezapłacone światło zgaśnie na ulicach. Ciężar pożyczki ulenowskiej, zaciętej przez miasto pod naciskiem rządu, przerasta możliwość finansowe miasta.

O ważność wyborów

Warszawa, 20. 2. (AW.) Izba dla spraw ważności wyborów do Sejmu i Senatu przy Sądzie Najwyższym poleciła sądom przeprowadzenie śledztwa i przesłuchanie świadków w okręgu, gdzie wybory zostały zakwestjonowane. Będzie przesłuchanych przeszło 150 świadków.

Koniec strajku w Bielsku

Warszawa, 20. 2. (Tel. wł.) Strajk w Bielsku zakończył się. Dotychczasowe płace będą zatrzymane do 1 maja a tymczasem będzie opracowywana przez specjalną komisję nowa taryfa tkacka. (w)

Petkiewicz w Ameryce

Warszawa, 20. 2. (Tel. wł.) Nadeszła wiadomość, że długodystansowiec Petkiewicz został zaproszony do udziału w biegu na 3.000 metrów, wyznaczonym na jutro piątek. (w)

W teatrze, w kinie, w biurze w tramwaju, w pociągu, w szkole i w domu

wogóle wszędzie, gdzie zachodzić może obawa zakażenia się grypa, zżywaj „PARAMINT” marki „ERBE”. Grypa jest chorobą zakaźną i nie jest bynajmniej tak niewinna, za jaką skłonni jesteśmy ją uważać. Co godzinę jedną tabletkę w ustach rozpuścić. Do nabycia w aptekach i drogeriach. Pw 9127-0.1064

Tv 1064

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Sensacyjny proces o krzywoprzysięstwo

Niezwykle ciekawa i skomplikowana sprawa — Wyrok zapadnie w piątek

Pewnego wieczora 1926 r. zjawił się Wojciech Napierała z Gorgorzewa pow. szamotulskiego u soltysa Koniecznego z prośbą zalegalizowania podpisu jego żony. Napierała towarzyszył jego posługacz K. Dzieciuchowicz z Inowrocławia. Zaznaczyć wypada, że przedtem jeszcze między Napierałami a Koniecznymi istniały spory na tle waloryzacji majątkowej.

Legalizację podpisu Konieczny rzekomo miał uzależnić od ofiarowania mu łapówki w postaci fury słomy. Równocześnie rozmowa zesłała na kwestie owej waloryzacji i Konieczna wedle opowiadania Napierały zelyła w ordynarny sposób personel sądu w Szamotulach i p. adw. Kierskiego.

Po powrocie do domu, Napierała i Dzieciuchowicz opowiadał o tem zajęciu w rodzinie i wystosowali doniesienie obwiniające Koniecznych o zniewagę sądu w Szamotulach względnie — żądanie łapówki. W międzyczasie miał Dzieciuchowicz zażądać od niego 200 zł za zeznania obwiniające Koniecznych, a gdy odmówiono — Dzieciuchowicz rzekomo odgrażał się wobec znajomych, że „Napierałę urządził”.

Istotnie podczas rozprawy przeciwko Koniecznym Napierała pod przysięgą zeznawał na ich niekorzyść, a Dzieciuchowicz również pod przysięgą — odwrotnie; w rezultacie Koniecznych uwolniono.

Prokuratura w Poznaniu jednak wniosła dwa akty oskarżenia przeciwko Napierałemu i Dzieciuchowiczowi

— obu o krzywoprzysięstwo. Wyrokiem z 19 marca 1928 r. skazano Napierałę na rok i 6 miesięcy ciężkiego więzienia na podstawie zeznań Dzieciuchowicza. Natomiast wyrokiem z 30 stycznia ub. roku zasądzony został Dzieciuchowicz na zasadzie zeznań Napierały na 3 lata ciężkiego więzienia. Ostatni wyrok został zniesiony na skutek założonej rewizji oskarżonego przez Sąd Najwyższy, który przekazał sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia.

Rozprawa odbyła się wczoraj w sądzie okręgowym; przewodniczył sędzia Haber w asystencji sędziów Kuleczki i Reszelskiego. Dzieciuchowicza bronił adw. dr. Rosner, a w zastępstwie Napierały jako powoda cywilnego, który żąda odszkodowania za uwięzienie spowodowane fałszywymi zeznaniami Dzieciuchowicza — występował pan adwokat dr. Fersten. Przesłuchano 18-tu świadków z których 13-tu, przeważnie krewni Napierały obciążało Dzieciuchowicza, — a reszta należąca znowu do rodziny Koniecznych starała się go uniewinnić. Prokurator wniosł o 3 lata więzienia jak poprzednio. Zastępca powoda cywil. adw. Fersten prosił o ukaranie w ramach ustawy i przyznanie odszkodowania Napierałemu. Dr. Rosner domagał się uwolnienia swego mandanta. Sąd oznajmił, że ogłoszenie wyroku nastąpi dopiero w piątek o 9 gdyż sprawa jest niezwykle i zbyt skomplikowana.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Walne zebranie Tow. Urzędników Gospodarczych** odbędzie się w sobotę, dn. 22 bm. w Poznaniu. Zjazd rozpoczyna się mszą św. o godz. 10 w kościele św. Marcina na intencję rozwoju Towarzystwa, a walne zebranie o godz. 11 w sali „Boulevard” przy placu Nowomiejskim nr. 5. Wszyscy ci członkowie, którzy składkę Towarzystwu nadesłali, a legitymacji dotychczas nie otrzymali, odbiorą ją przy wejściu na salę za okazaniem legitymacji z roku ubiegłego. Składkę członkowską będzie można uiścić również w dniu zjazdu przed rozpoczęciem walnego zebrania na sali posiedzeń Uczestnicy zjazdu korzystać mogą w drodze powrotnej z 50 proc. zniżki kolejowej; zaś świadczenia Tow. wystawiać będzie pod czas walnego zebrania.

— **Z Tow. „Pięłgrzym” p. w. Matki Boskiej.** Walne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 23 bm. o godzinie 3 po poł w sali ogrodu zwierzyńca. Wstęp za okazaniem książki członkowskiej.

— **Roczne walne zebranie Tow. Przemysłowego (Stary Przemysł) T. z.** odbędzie się w piątek 21 bm. o godzinie 20 na salce Cechu Budowniczych Poznańskich przy ul. Sew. Mielżyńskiego nr. 23. Porządek obrad: Zagajenie. Odczytanie protokołu z ostatniego miesięcznego zebrania. Sprawozdania: a) sekretarza, b) skarbnika, c) bibliotekarza, d) komisji rewizyjnych. Wybór zarządu na rok 1930 — prezesa, sekretarza, 2 członków Dyrekcji. Komunikaty Zarządu. Wolne głosy i wnioski. Zamknięcie. Zarząd: (—) Hieronim Grzeszkowiak, prezes. Kazimierz Chojnacki, sekretarz.

— **„Młodzież Wszepolska”.** Zebranie ogólne odbędzie się dnia 22 bm. o godzinie 20,15 w lokalu własnym przy św. Marcynie 65. P. red. dr. Chelmski wygłosi referat na temat: „O wtyczkę polityki gospodarczej Polski”. Obecność członków i kandydatów obowiązkowa.

— **Zebranie Sekcji Eucharystycznej Sodaleji Pań Miejskich** odbędzie się w piątek, dnia 21 b. m. o godz. 17 w Bibliotece Uniwersyteckiej przy ul. Ratajczaka. Na porządku obrad wykład ks. T. J. Nowakowskiego na temat „Znaczenie Kongresów Eucharystycznych”. O liczny udział członków i gości prosi Zarząd.

ZYCIE SOKOLE

— **Tow. Gimn. „Sokół” w Łasku** urządzi dnia 23 bm. o godz. 18 w sali „Zameczek” w Puszczykowie przedstawienie amatorskie p. t. „Macocho”. O godz. 20,30 zabawa taneczna z udziałem doborowej orkiestry. Komunikacja autobusowa między Luboniem i Puszczykowem do końca zabawy.

WYKŁADY

— **La Savoie pittoresque.** Znany i ceniony lekarz p. dr. Duvernay przyjeżdża na specjalne zaproszenie Tow. Polsko-Francuskiego do Poznania, by wygłosić w sobotę 22 bm. o godzinie 20 w sali 17 Uniwersytetu (Coll Minus) odczyt o malowniczości Sabaudji p. t. „La Savoie pittoresque”. Odczyt urozmaicać liczne i piękne przezrocza. Zarząd prosi o jak najliczniejsze przybycie szan. członków, studentów oraz wszystkich interesujących się Francją i turystyką. Prelegent poruszy też kwestje dotyczące kuracji lekarskich w słynnym uzdrowisku Aix-les-Bains. Wstęp bezpłatny.

WIECZORY, KONCERTY

— **„Wieczór autorski” K. Iłkowi-czówny,** laureatki Wilna, będzie niewątpliwie dużą atrakcją dla kulturalnego społeczeństwa naszego miasta. Wstępna prelekcję wygłosi prof. Uniwersytetu dr. Tadeusz Grabowski. Wieczór, zorganizowany przez Koło Polonistów U. P., odbędzie się dnia 25 bm. o godz. 20 w sali 17 Collegium Minus (Uniwersytet). Przed sprzedaż biletów w księgarni Jana Jachowskiego, ul. Gwarna.

— **Wieczorek towarzyski i taneczny** odbędzie się staraniem Kola Pań przy Chor. Włkp. Zw. Hallerczyków w sobotę dnia 1 marca r. b. w salce Kawiarni Teatru Wielkiego. Członkowie i sympatycy zaprasza się jaknajprzejmiej. Zaproszenia nabywać można w firmie St. Pełczyński, ul. 27 Grudnia 1.

WYSTAWY

— **Wkp. Zw. Artystów Plastyków** organizuje wystawę Niezależnych i zaprasza wszystkich zainteresowanych malarstwem, rzeźbą i architekturą do gremialnego udziału. Prace nadesłane nie będą podlegały ocenie jury Związku, prosimy przeto o nadsyłanie o ile możliwości już wybranych eksponatów. Zaznaczamy, że udział mogą brać nie tylko miejscowi, ale i pozamiejscowi. Powyższe dotyczy również wszystkich uczniów szkół zawodowych, budowlanych oraz uczniów wyższych klas gimnazjalnych. Najlepsze trzy prace uzyskają piękne nagrody. Po wystawie Niezależnych odbędzie się wystawa graficzna. Prosimy wszystkich artystów — grafików o nadsyłanie prac. Termin nadsyłania eksponatów dla obydwóch wystaw wyznacza się

Związek Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych z siedzibą w Warszawie, Foksal 18 zawiadamia, że statut Związku, zatwierdzony przez Pana Ministra Pracy i Opieki Społecznej został ogłoszony w pełnym brzmieniu w nr. 22 Monitora Polskiego z dnia 28 stycznia r. b., w dziale publikacji urzędowych. zw 21 862

do 24 bm.; wszelkich informacji udziela się w Salonie Sztuki Poznań, Pl. Wolności nr. 14 a, od godz. 10—16.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Kolej Poznań — Wrocław — Lipsk.** Kurs wagonu bezpośredniej komunikacji I, II, III klasy Warszawa — Wrocław w poc. nr. 501/1101/1202/D 218 (odj. Warszawa 20,35 — przyj. Wrocław 5,35 i z powrotem w poc. D 217/1201/1102,502 (odj. Wrocław 0,40 — przyj. Warszawa 8,55) przedłuża się na okres Targów Lipskich, t. j. od 28 lutego do 10 marca r. b. do Lipska.

— **Baczność harcerze!** W niedzielę dnia 23 bm., z okazji zjazdu walnego Oddziału Poznańskiego Wkp. Zw. Harc., odbędzie się msza św. w kolegiacie farnej. Hufiec bierze w nabożeństwie udział. Po mszy św. przegląd hufca na Nowym Rynku. Drużyny stawiają się w I umundurowaniu z sztandarami, drużyny przygotowawcze i próbne z proporcjami.

— **Obrót przekazowy z Holandją.** Z dniem 1 bm. podjęto wymianę przekazów pocztowych między Polską a Holandją. Do wynjany dopuszczone są narażenie tylko zwykłe przekazy pocztowe (także ekspresowe i za zwrotnym poświadczaniem wypłaty) z wykluczeniem przekazów telegraficznych, przekazów pobraniowych i zleceniowych. Kwota przekazu do Polski nie może przekraczać 1000 zł, przekazów zaś do Holandji 250 florenów holenderskich, względnie równoważności 1000 zł. Kwota przekazywana do Holandji winna być wyrażona w walucie holenderskiej, t. j. we florenach i centach (1 Fl. = 100 cs), kwota zaś, przekazywana do Polski, w walucie polskiej. Przeliczenie obcych walut na walutę polską i odwrotnie odbywa się według kursów ustalonych przez Ministerstwo Poczt i Telegrafów. Opłaty od przekazów pocztowych do Holandji pobiera się według taryfy, obowiązującej dla przekazów pocztowych w obrocie zagranicznym.

— **Komunikacja telefoniczna z Holandją.** Od 15 bm. wprowadzono komunikację telefoniczną między Bydgoszczą, Katowicami, Krakowem, Łodzią, Lwowem, Poznaniem i Warszawą a Haarlem. Opłata za trzuminutową rozmowę zwykłą w powyższych relacjach wynosi 9 fr 70 centymów. Należność przelicza się na obiegowe złote polskie według równowagi, obowiązującej w danym dniu dla złotego polskiego i franka złotego. — Bliższych informacji udziela Urząd telegraficzny w Poznaniu przy ul. Pocztowej nr. 6 (nr. telefonu 5707 i 5709).

— **Komunikacja telefoniczna z Szwecją.** Od 15 bm. wprowadzono komunikację telefoniczną między Poznaniem, Białskiem, Bydgoszczą, Gdynią, Katowicami, Krakowem, Łodzią i Warszawą z jednej strony a wszystkimi urzędami w Szwecji z drugiej strony. Opłata za trzuminutową rozmowę zwykłą wynosi: 10 fr 80 cent., o ile urząd leży w obrębie pierwszej strefy szwedzkiej; 12 fr 40 cent. w drugiej, 14 fr. 20 cent. w trzeciej, 16 fr. w czwartej strefie. Należność przelicza się na obiegowe złote polskie według ekwiwalentu, obowiązującego w danym dniu dla złotego polskiego i franka złotego (obecnie 1 fr. = 1,80 zł.). Bliższych informacji udziela Urząd telegraficzny w Poznaniu przy ul. Pocztowej nr. 6 (nr. telefonu 5707 i 5709), któremu przysłano spis miejscowości Szwecji, potrzebny do stwierdzenia strefy szwedzkiej.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Z Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechn.** W dniu 11 bm. odbyła się w P. W. S. B. M. i E. w Poznaniu podniosła uroczystość wręczenia dyplomów absolwentom tego zakładu, którzy w dniach 3, 4 i 5 bm. zdali egzamin końcowy. Dyrektor szkoły p. inż. Maćkowiak, wypuszczając swych wychowanków, zęgnął ich krótkim, ale serdecznym przemówieniem, by nie zrażając się pierwszymi napotkaniami trudnościami, wynikającymi z ciężkiego obecnego przesilenia gospodarczego, szli śmiało i odważnie w życie, biorąc w ten sposób udział w wykowaniu gospodarczym i przemysłowym, a co zatem idzie, przyczyniając się do wywalczenia jej należnego stanowiska. Dyplomy technologa mechanika otrzymali pp.: Agthe Jerzy, Bakowski Zygmunt, Błiski Tadeusz, Chmielewski Henryk, Czajkowski Władysław, Cześki Aleksander, Domański Sławomir, Fridrich Stefan, Gapski Józef, Gielewski Franciszek, Grzeszkowski Edmund, Jewa-Kazimierz, Grzeszkowski Edmund, Władysław, Władysław, Kapczyński Zdzisław, Krzywiak Edmund, Lange Alfons, Majewski Władysław, Marczyński Alfons, Malski Edmund, Perzyna Feliks, Ruszewski Edmund, Perzyna Feliks, Pfeiffer Mieczysław, Pieprzyk Kazimierz, Powązka Maksymilian, Przybylski Marjan, Repeta Zdzisław, Sadowski Janusz, Siudziński Alojzy, Stróznik Marjan.

Poznańscy podróżnicy dookoła świata

Perkitny i Mroczkiewicz

wrócili po 3 1/2 latach 17 b. m. do Poznania

Patrz nr. 21 „Wielkopolskiej Ilustracji“

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokiego kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy, miesięczny abonament: 1,50 zł. kwartalnie 4,— zł. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań — św. Marcin 70).

Oszustwo matrymonjalne

Ostrzegamy przed biurem „Atlas Rewue“

W Hamburgu istnieje biuro pośrednictwa małżeństw pod nazwą „Atlas Rewue“, ogłaszające szumnie, że posiada oddziały w Bostonie, Londynie i Wiedniu. Wspomniane biuro, jak zresztą wiele innych podobnych, nie zasługuje bynajmniej na zaufanie.

W ostatnim czasie okazało się, że wspomniane „Atlas Rewue“ uprawia na terenie Polski szeroko zakrojone oszustwa, co zmusiło władze bezpieczeństwa do bliźszego zainteresowania się czynnościami wspomnianej firmy. Stwierdzono, że wysyłała równobrzmiące oferty do różnych pań w województwie poznańskim, polecając im jako kandydata do stanu małżeńskiego Polaka amerykańskiego przemysłowca samochodowego w Detroit Zbigniewa Dziurzyńskiego. W listach tych zredagowanych bardzo złośliwie pisze się, że wspomniany przemysłowiec ma zamiar osiąść w Polsce i zainteresował się adresatkami z przedłożonych fotografii. W dalszym ciągu piszą już o szuści, że wspomniany p. Dziurzyński przyjeżdża do Polski, by spotkać się z adresatkami. Na kosztu jednak telegraficznego zawiadomienia na statku żąda się przesyłki 40 zł.

Oszustwo w danym wypadku jest niewątpliwie, gdyż odnośne panie do wspomnianego „Atlas Rewue“, nie wysyłały swych fotografii ani też nie wydawały nikomu w podobnym celu; dalej wszystkie listy są o jednobrzmiącej treści z poleceniem rzekomego Zbigniewa Dziurzyńskiego.

W związku ze śledztwem, władze policyjne wzywają interesowane osoby, by składały w tej sprawie zeznania, dla możliwie skutecznego sparaliżowania akcji jakiejś międzynarodowej szajki oszustów, uprawiających może nawet handel żywym towarem. (k)

KALENDARZYK

Czwartek, 20 lutego 1930.

Słońce: wschód 7,00 — zachód 17,14 — długość dnia 10 godzin 14 min.
Księżyc: wschód 1,34 — zachód 9,36 — ostatnia kwadra.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn. Czwartek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana 0 st. Cels. Pochmurno — Wiatr wschodni. — Ciśnienie atmosferyczne wysokie 760 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 2 st. Cels., najniższa minus 5 st. Cels.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu wczoraj plus 0,56 m; dziś plus 0,60 m. Kal. rz.-kat.: Leon B. — jutro Eleonora P. Kal. słow.: Lubomiła — jutro Onosław.

Nocna służba aptek

Sródmieście: Apteka Sapieżyńska, plac Sapieżyński 1. — Apteka pod Esku łapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Złotym Lwem, St. Rynek 75. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22.

Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdują.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZYCIE KULTURALNE

NAUKA

Nowi docenci. Habilitowani zostali na Uniwersytecie poznańskim: jako docent nauk pomocniczych na wydziale humanistycznym, dr Helena Polackówna; w Krakowie jako docent historii na wydziale filozoficznym, dr Ludwik Chmaj; w Wilnie jako docent prawa handlowego i wekslowego na wydziale prawa i nauk społecznych, dr Adam Chelmoński; we Lwowie jako docent archeologii klasycznej na wydziale humanistycznym, dr Kazimierz Michalowski.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Poznański zbiór autografów. Ciekawy odczyt o własnym zbiorze polskich autografów, najbogatszym w Polsce, wygłosił na ostatnim posiedzeniu poznańskiego Kola Bibliotekarzy w pięknej sali Biblioteki Raczyńskich p. Kazimierz Kierski, b. prezes Prokuratury Generalnej w Poznaniu. Zbiór obejmuje ogółem 2185 skatalogowanych autografów, w tem takie rzadkie okazy, jak podpis arcybiskupa gnieźnieńskiego Zbigniewa Oleśnickiego z roku 1474, króla Jana Olbrachta z r. 1499 (jeden z trzech zachowanych oryginałów), przeora Kordeckiego, obrońcy Częstochowy i in. Są w tym zbiorze autografy wszystkich królów polskich, książąt kościół, świeckich dygnitarzy, poetów i pisarzy. Byłoby to niepowetowana szkoda, gdyby zbiór ten wywędrował z kraju, a ofert w tym kierunku, jak wynikało ze słów prelegenta, nie brak. Zbiór p. Kierskiego, jako wybitnie reprezentacyjny, nadawałby się szczególnie do poznańskich zbiorów miejskich (Biblioteka Raczyńskich, Muzeum m. Poznania). (f. p.)

SZKOLNICTWO

O polski system wychowawczy. Pod tym tytułem wyszła praca zasłużonego i wielce wybitnego pedagoga p. Feliksa Przyjemskiego. Temat poruszony w formie referatu na zjeździe dyrektorów szkół średnich, w styczniu r. ub. w Krakowie, został w książce rozszerzony i pogłębiony. Autor daje na wstępie krótki rys historyczny wychowania w Polsce, które rozwija się „na obcych torach, choć własne nie gorsze”. Charakteryzuje właściwości cielesne i duchowe Polaka, potrzeby i warunki naszego życia, które wymagają stworzenia odrębnego polskiego systemu wychowawczego, wreszcie daje zarys takiego systemu. Omówiwszy krótko cel wychowania i czynniki wychowujące, zatrzymuje się dłużej nad rozważaniem zabiegów wychowawczych, które dzieli na kulturę cielesną i wychowanie duchowe. Obszernie omawia to ostatnie stwierdzając, że w systemie wychowawczym uwzględnione być powinny temperament i właściwości duchowe, zalety i wady, stosunek do moralności, religii, Ojczyzny i ludzkości. Omawia wreszcie współpracę szkoły z domem i wpływ otoczenia na rozwój duchowy wychowanków. Książka p. F. Przyjemskiego porusza bardzo ważne zagadnienie. Nie wyczerpuje go, ale daje wiele uaterjału, nad którym zastanowić powinien się każdy, dla kogo sprawy wychowawcze nie są zupełnie obce. Znaleźć się książka ta powinna w ręku nie tylko pedagogów, ale każdego interesującego się kulturą narodową, a zwłaszcza w ręku rodziców. (tk)

KRAJOZNAWSTWO

Odczyt o szacie roślinnej Tatr, jako druga część i zakończenie odczytu o polskiej florz, wygłosił w Towarzystwie Krajoznawczym prof. dr. Konstanty Stecki. Prelegent przez dłuższy czas przebywał w Zakopanem, był tam kustoszem działu przyrodniczego Muzeum im. T. Chalubińskiego i miał możność poznać jak najwszechstronniej tatrzańską florę. Istnieje przed wojną jeszcze rozpoczęte piękne wydawnictwo Kasy Mianowskiej pod nazwą „Krajozrazy roślinne Królestwa Polskiego”; wydawał je Kazimierz Wójcicki i zdołał opublikować kilkanaście zeszytów, zawierających po 10 doskonałych rotogratur i świetny tekst objaśniający. Gdy uzyskaliśmy niepodległość — zakrzętnął się około wydawnictwa prof. dr. K. Stecki i do dnia dzisiejszego wydał cztery zeszyty flory tatrzańskiej; fotografie do nich robił nieżyjący już dziś Jan Małachowski, świetny artysta sztuki „czarnobiałej”. Cały szereg jego zdjęć zademonstrował na odczycie prelegent; omówił on po kolei wszystkie „piętrowe” pasy roślinności, na które, według zasłużonego badacza Kotuli dzieli się Tatry. I tak mamy tam krajinę uprawy roli, (t. zw. piętro owsa), sięgającą do 1000 mtr wysokości; po niej następuje flora dolnego regla po górna granicę buka i jodły (t. j. do 1260 mtr. wys.) — dalej kraina górnego regla, kosodrzewa zwartego, rozrzuconego, kraina górna alpejska wreszcie flora płatów śnieżnych. Prelegent pokazał kilkadziesiąt pięknych przeźroczych przykładów dla każdej omawianej krainy. Omówił następnie szczególnie dla wysokich gór, jakimi są Tatry, warunki klimatyczne i wpływ ich na ukształtowanie się postaci roślin. Doskonale ten odczyt wszystkim bardzo się podobał a niejeden z obecnych dowiedział się wielu nowych i ciekawych dla siebie szczegółów. (J. M.)

W MIEŚCIE ARJOSTA I TASSA

Ukazało się drugie wydanie „Dwór w Ferrarze” Kazimierza Chłędowskiego. Wydanie pierwsze tej książki, jeszcze przedwojenne, a odbite równocześnie w dwu odmianach wytwornej i zwykłej, zostało w lot rozchwytane i znajdowało zawsze chętnych nabywców, mimo, że na rynku antykwaryskim dochodziło cen wysokich. Obecnie Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie, tyle zasłużony na naszym polu wydawniczym, sprawił miłośnikom historii i kultury włoskiej, których po wszystkie czasy wielu Polska liczyła, szczęśliwą niespodziankę. Jest to zarazem niespodzianka dla miłośników pięknej książki, bo szata zewnętrzna dzieła przedstawia się wprost okazale: dobry papier i dobry druk Anczyca, czterdzieści poprawnie wykonanych ilustracji i pyszna barwna okładka z herbowym gryfem rodziny Este zdolne są zadowolić nawet wysokie wymagania. A wiadomo, że przy wydawnictwach tego rodzaju strona typograficzna bywa wartością niepoślednią, bo i treść sobą uzupełnia i czytelników zjednać potrafi.

Dzieła Chłędowskiego wprowadzają nas w epokę włoskiego Renesansu, jakże bujną pod względem życia i charakterów, jak potężną w twórczości artystycznej, jak oryginalną i odkrywczą w sztuce rządów, dyplomacji i wojny, w stosunku człowieka do natury i do nauki, w żywiołowym pędzie jednostek i społeczeństw do ideału. Przedmiot jest olbrzymi tak z powodu swej istoty, jak dla wielkiego bogactwa źródeł i literatury; wynika stąd trudność poznania, ujęcia i przedstawienia, większa niż gdzieindziej. Autor upraszcza i ułatwia rzecz, zarazem sobie i czytelnikowi, przez użycie metody za każdym razem tej samej. Nie idzie w głąb i nie analizuje, lecz trzyma się powierzchni zjawisk, zwłaszcza gdy ta powierzchnia taka jest barwna; nie porównuje ani uogólnia, bo nie idzie mu tyle o prądy umysłowe czy artystyczne, ile o ludzi, a w ludziach mniej o psychikę, więcej o czyny. Stawia tedy przed naszymi oczyma całą galerję postaci: książąt, dworaków, dam, rycerzy, uczonych, poetów i artystów, nie gardzi anegdota i tysiącami szczegółami o zakroju dramatu lub posmaku skandalu, z upodobaniem opisuje uroczyści i zabawy; stosunki rodzinne i zaklęcia rodowe zdają się pociągać go więcej niż sprawy społeczne lub polityczne — wie zresztą dobrze, że to właśnie interesuje czytającą publiczność. Podziwiać należy swobodę w poruszaniu tyłoma w każdej książce ludźmi, pewność rysunku, łatwość opowiadania.

Taki charakter posiada „Dwór w Ferrarze”, który wraz z „Sieną” należy do najlepszych dzieł Chłędowskiego.

Ferrara — to ziemia nad Padem i jego deltą, kraj przemokły i niezdrowy, ale urodzajny i zamożny. Ferrara — to miasto dawniej stutysięczne, budowane z planem o pokroju stołcy. Główny w niej gmach — to castello, potężny zamek książęcy o czterech wieżach — siedziba władców, co przez lat 300 rządzili krajem i miastem — siedziba dworu, co przez dwa stulecia sływał daleko blaskiem i świetnością, a nie mniej także opieką, której używał adeptom nauk, literatury i sztuki. Ferrara — to miejsce gdzie żyli trzej najwięksi po Dantem poeci epicki Włoch: Bojardo, Ariosto i Tasso. Takie środowisko warte jest książki. Dużo było we Włoszech na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych państw i miast udzielnych, dużo rodów książęcych jak Visconti i Sforza w Medjolanie, Gonzaga w Mantui, Montefeltre w Urbino, Malatesta w Rimini, Bentivoglio w Bolonji, Baglione w Perugji. Wśród nich zajmują książęta Este w Ferrarze poczesne stanowisko. Dom ten wydał w kilku pokoleniach szereg osobistości wybitnych, o skończonych, jakby z brązu odlanych charakterach, zręcznych w polityce, zwycięskich we wojnie, miłych ludowi, twardych nieprzyjaciółom, a mściwych i okrutnych w miarę potrzeby.

Więc Leonello, którego dwór był najważniejszym ogniskiem humanizmu Włoch Północnych, Borso, którego chwałę maluje mistrz Cossa na ścianach pałacu Schifanoja, Ercole znakomity administrator, Alfonsa I,

który urzeczywistniał w sobie ideał księcia renesansowego i Alfonsa II., tak czynu żądny, że Ferrara za szczupłym polem była dlań polem działalności.

A obok książąt postacie kobiece, również ponad poziom zwyczajny: słynna Izabella d'Este Gonzaga, której mądre oczy patrzą z portretu Tyccjana, jakby na wieczny dowód renesansowego intelektualizmu, spojonego z prawdziwym wdziękiem; jej matka Eleonora Aragońska, co swą energją potrafiła Ferrarę od Wenecjan obronić; osławiona wbrew słuszości, bo raczej nieszczęśliwa, niż przewrotna; dalej Lukrecja Borgia i Renata z Francji, nieugięta kalwinistka, opiekunka reformacji we Włoszech.

Powiedział Burchardt, że Ferrara była pierwszym państwem nowożytnym; zmienił to zdanie Chłędowski o tyle, że Ferrara dała najwyraźniejszy przykład, jak państwa czasów odrodzenia były rządzone. Widzimy tu świetnie zorganizowaną skarbowość, popieranie przemysłu i handlu, troskę o dobrobyt ludności, widzimy policję, kontrolę nad cudzoziemcami i system paszportowy, widzimy także nadużycia urzędników, mimo surowych kar. Ale książę Ferrary dumny był z tego, że jego żołnierze odbierali na czas swój żołd, profesorowie swoje pensje i że żołnierzom nie wolno było z ludu wyciskać pieniędzy.

Ciągle zagrożona pozycja między łakomymi sąsiadami wyrobiła w książętach dzielność, przy tak trudnych warunkach tylko mistrz miecza i umysłu, tylko ten, co panowanie jako dzieło sztuki traktował, mógł się utrzymać. Takim był właśnie Alfons I. Papieże godzili jeden po drugim w całość państwa esteńskiego. Alfons wszystkiemu stawiał czoło, a państwo zostawił nieuszczerpłone po długim i świetnym panowaniu. On to w r. 1512 wygrał pamiętną bitwę pod Rawenną, w której zginął bohater francuski Gaston de Foix. Rzeź to była, nie bytwa, jakby sąd Boży nad zwycięzcami i zwyciężonymi i zda się, że brzmi jeszcze o niej wdzięczna strofa Ariosta:

I tak zaszedłem na czerwone pola
Krwia barbarzyńców i Latynów śliskie
Których na siebie popchnęła zła wola
Tam trup przy trupie tak leżały bliskie
Ze na mil wiele przez ten pomost srogi
Sza droga. Innej zaś nie było drogi.

Wielkość swą nie orężowi przecież zawdzięcza Ferrara. Największą chwałą tej dworu są poeci, zwłaszcza dwaj Ariosto i Tasso, największymi z dzieł powstałych na dworze Estów są ich dzieła: Orland Szalony i Jeruzolima Wyzwolona. Znakiem widomym umysłowości Ferrary jest marmurowa kolumna, która dzwiga posąg człowieka uwiecznionego wawrzynem. Ciekawa jest historia tej kolumny. Miasto wzniosło ją pierwotnie na cześć księcia Herkulesa I., w XVII w. umieszczono tam posąg papieża Aleksandra VII. Francuzi przy końcu XVIII stulecia papieża strącili i dali u szczytu statwę wolności, potem Austria zdjęła ową statwę, lecz niczem jej nie zastąpiła, jakby na znak pustki ideowej, którą rządy austriackie wszędzie wnosili; później Włosi ustawili tam posąg Napoleona, którego zastąpił w końcu Ariosto, jako właściwy bohater na właściwym miejscu. Jeżeli tedy zapytamy się, czemu żyć będzie Ferrara na wieki, odpowiedź można dać krótką: najpierw Ariostem, potem Tassem.

A Polska czy miała z Ferrarą jakie związki? Chłędowski wynajduje je i podkreśla troskliwie. Oto na uniwersytecie ferraryjskim otrzymuje stopień doktorski Mikołaj Kopernik, oto w r. 1518 kardynał Hipolit d'Este obecny jest przy zaślubinach Bony z Zygmuntem I. Po ucieczce Henryka Walezego stara się o polską koronę książę Alfons II. Obiecywał on wtedy „szkołę krakowską meżami uczonymi osadzić i sprowadzić różnych mistrzów sztuk do Polski”, a jego poseł Battista Guarini napisał godne pamięci słowa o stosunku wzajemnym obu narodów, włoskiego i polskiego: „I luoghi son ben lontani, ma gli animi son vicini”: kraje są bardzo dalekie, ale dusze są bliskie”.

Dr. Tadeusz Silnicki.
Poznań.

DOKOŁA „DZIADÓW”

„NIE DBAM JAKA SPADNIE KARA”

Dzięki uprzejmości ks. prof. dr. Walerjana Meysztowicza z Wilna dostała się do rąk moich maleńka, poźółkła i wytarta od długiego widać użycia książeczka. — Rzadka to dziś już rzadko „Relacja” Hilarjona o Obrazie Ostrobramskim z r. 1823.

Nicby w tem nie było specjalnie ciekawego, gdyby nie kilka ostatnich kartek — jest to wklejony rękopis pieśni nabożnej, dziś już zupełnie zdaje się nieznanej.

Sposób pisania, jak też stan papieru zdają się wskazywać, że manuskrypt ten dostał się do książeczki zaraz po jej wydaniu. Grubszymi literami wypisano tytuł „Pieśń o zgadzaniu się z wolą Boską”, a dalej szeroko rozstawione i wyraźnie kaligrafowane (do śpiewu zapewne) strofy:

Niech się ze mną co chce stanie,
Wszystko chętnie ja przyjmuję,
Co chcesz to czyn z mną, Panie,
Na wszystko się ofiaruję.

Mam to z wiary, żeś Two dziecko,
Tyś mój Ojciec ukochany,
Co chcesz to czyn z tym świecie,
Chcę na rozkaz być poddany.

Niech mię Krzyż, strapienie truis,
Niech mię ścisną wsze przygody,
Ja Twą rękę ucałuję,
Która nie chce moiej szkody.

Owszem pożytku którego
Potrzebuje dusza moja
I ja sklaniam się do tego,
Bądź o Boże wola Twoja.

Dalsze wiersze nie mają już dla nas większego znaczenia. Miejsca najbardziej zużyte wskazują, że wzmiarkowany egzemplarz służył, jako śpiewnik przy nabożeństwach. Stąd wniosek, — że i „Pieśń o zgadzaniu się...” śpiewana była w Ostrej Bramie. Ponieważ wszystkie tego rodzaju pieśni zazwyczaj są znane, przeto mogła może musiał ją znać i Mickiewicz, gdyż według daty wydania „Relacji” śpiewano ją w czasie pobytu wieszczka w grodzie Gedymina.

Otóż w scenie więziennej III. części „Dziadów” znajduje się, jak wiadomo, pieśń, śpiewana przez jednego z więźniów, na naleganie towarzyszy, a wprowadzona słowami:

...Jednogłośnie decydują braty
Ze muszę być wesoly. Chociaż serce pęka
Feliks będzie wesoly i będzie piosenka.

Weszła ona potem do pieśni młodzi polskie pieśni narodowe, a zaczyna się tak:

Nie dbam, jaka spadnie kara,
Mina, Sybir, czy kajdany,
Zawsze ja, wierny poddany,
Pracować będą dla cara.

W minach, kując kruszec młotem
Pomyślę: ta mina szara
To żelazo, z niego potem
Zrobi ktoś topór na cara.

Gdy w kolonijach osiedle
Ogród zorzę, grędy skopię
A na nich co rok siac będę
Same lny, same konopia.

Z konopi ktoś zrobi nici,
Srebrem owita nić szara
Może kiedyś się poszczyci
Ze będzie szarfą dla cara.

Jak będę na posileniu
Pojmę córeczkę Tatara
Może w moim pokoleniu
Zrodzi się Pahlen na cara...

Zestawmy te dwie pieśni: tę z pod Ostrej Bramy i tę powyższą. Czyż nie ten sam rytm, a nawet ta sama niemal treść psychiczna, odwrócona wszakże w krzywem zwierciadle trawestacji. A przedewszystkiem ten sam ton, to same napięcie rezygnacji, choć w koncepcji pieśni Mickiewicza jest to rezygnacja fałszywa, udana, mająca spotęgować obraz niewiści do caratu i cara.

Podobieństwo jest uderzające w każdym razie. Rękopis pieśni nabożnej, który tak szczęśliwym wypadkiem przechował się aż do naszych dni, daje nam, jak sądzę ciekawy przyczynek do dreźnieńskich Dziadów.
Jur Leżeński.

Poznań.

Książki nadestane

Jalu Kurek: „S. O. S.” Kraków 1927.
Nakł. „Zwrotnicy”.
Jalu Kurek: „Śpiewy o Rzeczypospolitej”. Poezje Kraków 1930. Skł. główny „Dom Książki Polskiej”.

Z dziedziny kosmetyki

Kiedy należy rozpocząć pielęgnację kosmetyczną? Możliwe, że nawet najmądrzejszy z królów — Salomon nie mógłby na to pytanie konkretnie dać odpowiedzi. Być może, że ten mędrzec wogóle nie zajmował się tym problemem, mimo to wiemy z historii, że wówczas jego poddanki już coś nie-koś o kosmetyce wiedziały.

Kosmetyka jednak dzisiaj odgrywa tak dużą rolę w życiu kobiety, iż śmiało można powiedzieć, że nowoczesna kobieta myśli o pielęgnacji kosmetycznej rano, w dzień i nawet często w nocy.

Trudno jest określić normę dla wszystkich, kiedy trzeba zacząć pielęgnację. Wiele jest osób, które wogóle odrzucają kosmetykę „jako środek sztuczny”, są i tacy, którzy nie zastanawili się jeszcze, ponieważ „nie mają jeszcze potrzeby”. Tymczasem należałoby odpowiedzieć, że jeszcze nie mają potrzeby, bo są jeszcze młode i niezniszczone, ale i na nich przyjdzie czas, kiedy będą gorzko żałowały, że nie wcześniej zastanowiły się nad tym pytaniem. Właśnie tu nasuwa się porównanie człowieka z maszyną; wszakże nie jest rzeczą obojętną, kiedy maszynę zaczyna się naoliwiać, smarować i pielęgnować, słowem utrzymywać w porządku.

Zyjemy obecnie pod znakiem sportu. Młodzież prędko zrozumiała jego znaczenie dla utrzymania tężyzny fizycznej, elastyczności ruchów i jasności umysłu. Właśnie ostatni rok pokazał na Olimpiadzie amsterdamskiej, jakie nadzwyczajne wyniki kobieta osiągnęła w sporcie. Młoda kobieta, która tak właśnie używa sportu, powinna również choć pół godziny dziennie poświęcić kosmetyce, która przecież nie jest niczym innym, jak konserwowaniem tego dobrego stanu, który istnieje lub też naprawianiem złego, oraz zapobieganiem na przyszłość. Kobieta nie powinna nigdy zapominać, że cera jej, jest delikatniejsza i przez to wrażliwsza, niż u mężczyzny. Z tego powodu zalecana jest intensywniejsza pielęgnacja. Stosować zabiegi kosmetyczne, to jednak nie malowanie twarzy, ale pielęgnowanie cery, pielęgnowanie ciała — a tem samem pielęgnowanie naturalnej urody.

Przez kosmetyczne pielęgnowanie ciała można również działać na formy ciała. Przedewszystkiem osiąga się to przez odpowiednie zabiegi, stosowane z ostrożnością i nigdy bez kontroli lekarza, a także przez odpowiednie masaż i gimnastykę. Ćwiczenia gimnastyczne i masaż przyczyniają się również do utrzymania fizycznej i duchowej młodości. Jeżeliby wtenczas, a zwłaszcza panie zaczynały prawidłowo pielęgnowanie fizyczne ogólnie i kosmetyczne, nie zapóźno lecz w porę, to naprawdę przedłużyłyby czas trwania młodego wyglądu. Na zakończenie zaś dodam, że znaczenie pielęgnacji kosmetycznej można określić w ten sposób: „niema kobiet pięknych i brzydkich ale są pielęgnowane i kosmetycznie zaniedbane”.

Dr. Janina Januszak.

Rumieńce blondynek są gorętsze

Oczywiście rumieńce naturalne. Stwierdził to na podstawie dokładnych badań uczony amerykański, prof. Free, który wynalazł specjalny aparat do mierzenia temperatury rumieńców. Wynosiła ona u brunetek od pięciu do trzydziestu pięciu setnych stopnia, u blondynek zaś od dwudziestu do sześćdziesięciu setnych stopnia. Są to jednak — zdaniem uczonego — kobiety, którym przy zarumienieniu się do słownie „żar na lica uderza”.

Targ na dziewczęta w Afganistanie

Jakoś źle się dzieje w Amanullachowym ongi Afganistanie. Snać Afganowie nie lubią spokoju, kiedy najważniejszy przemysł tego kraju — rabunki, upada,

gdyż co pewien czas nowe, jeno na mniejszą skalę, wybuchają tam niepokoje. Radzi sobie z nimi, jak umie, obecny władca nie lubiący pono podobnych żartów, Nadirkhan. A że on docenia widocznie do- nosną rolę życia gospodarczego, więc też urządził od czasu do czasu targi... na dziewczęta. Ostatnio zbuntował się szczerp Hazarów. Nadir zbil ich na kwaśne jabłko, kazal wydać sobie 250 dziewcząt i na publicznym targu w stolicy, w Kabulu, sprzedał je za kilkanaście tysięcy dolarów.

Mądry pomysł lekarza by ograniczyć samobójstwa

Doktor Roste, członek lekarskiej Akademii francuskiej zaofiarował bibliotece akademii zbiór 4000 książek, który może uchodzić za unikat. Jedyną treść całego zbioru stanowią badania i statystyki, dotyczące samobójstw. Dr. Roste usprawiedliwia czas poświęcony zbieraniem tak wielkiej ilości różnych dzieł o samobójstwie twierdzeniem, iż coraz bardziej jest przekonany o możliwości zwalczania i ograniczenia chorobliwego objawu społecznego, jakim jest samobójstwo. Roste oświadczył że należałoby wydać surowe rozporządzenia prasie całego świata, by nie podawała wiadomości o samobójcach. Gdyby — zdaniem lekarza — międzynarodowa konferencja prasowa powzięła podobną uchwałę, zauważonoby na świecie zmniejszenie się ilości usiłowanych i popełnionych samobójstw. Pomijanie całkowitem milczeniem zamachów samobójczych byłoby najlepszym środkiem przeciwko samobójstwu. S. F.

Maszyna - nauczyciel

Mechanizacja obejmuje wciąż coraz większy zakres życia codziennego, nie omijając nawet produkcji umysłowej. Największym takim „cudem mechaniki” jest nauczanie języków przy pomocy gramofonu. Pomysł tego pochodzi od Bernarda Shawa i jest dumą genialnego pisarza. Zastosowanie tej metody, zwanej „Linguaphone” przyjęte jest już dziś na całym świecie. Niezwykła łatwość uczenia się bez nauczyciela, w każdej dowolnej godzinie dnia i tanim kosztem, z drugiej zaś strony doskonałość akcentu i wywymowy najlepszych znawców swojego języka, przemawiających z płyt — uczyniła tę metodę niedoścignioną. Obecnie instytut linguaphoniczny rozpoczął swą działalność i w Polsce, gdzie maszyna-nauczyciel zdobywa coraz większą ilość uczniów.

Tam, gdzie niema powietrza

W tej tajemniczej dotąd przestrzeni podniebnej o wiele, wiele kilometrów ponad powierzchnią naszej starej ziemi, powietrze jest tak rozrzedzone, że człowiek może oddychać tylko przy pomocy aparatu, zawierającego tlen. Przestrzeń ta nazywa się stratosferą. A jednak fachowcy twierdzą, że właśnie w stratosferze, gdzie opór stawiany przez powietrze jest minimalny, mogą się odbywać loty powietrzne z niesłychaną i nieznaną dotąd szybkością.

Zdaniem wybitnego inżyniera - lotnika można już dzisiaj skonstruować samolot, któryby mógł się wznieść na wysokość 20-25 kilometrów. Istnieją już nawet projekty konstrukcji samolotu o kabinach zaopatrzonych w urządzenia, utrzymujące normalne ciśnienie powietrza dla pasażerów, którzy wzięliby udział w lotach na tak „wysoki” dystans.

Najwyższy wzlot jest rekordem, dokonanym przez kapitana Hawthorne Gray na balonie — osiągnął on mianowicie wysokość 12935 metrów. Przy powtórnej próbie wzlotu uległ jednak kap. Gray atakowi sercowemu.

Z obserwacji przy tych wzlotach okazało się, iż atmosfera, otaczającą glob nasz, składa się z dwóch rozmaitych warstw. Mieszkańcy ziemi znajdują się

i żyją w warstwie cieńszej, t. zw. troposferze, która mierzy ok. 10 klm. wysokości. W tej warstwie atmosfery odbywają się silne ruchy powietrza, wieją wichry, szaleją burze, cyklony.

Im wyżej, tem powietrze staje się rzadsze i zimniejsze. Powyżej 11 kilometrów panuje w atmosferze zupełna prawie cisza i spokój, chmur ani śladu. To jest właśnie t. zw. stratosfera, gdzie w biały dzień gwiazdy świecą na niebie tak samo, jak w nocy. Na tej wysokości, przy minimalnym oporze powietrza, samolot może rozwijać szybkość prawie nieograniczoną. Znany konstruktor samolotów, inż. Sikorski, twierdzi, iż na wysokości 12-18 klm. można będzie odbywać loty z szybkością przeciętną 600 do 800 klm na godzinę, tak iż przelot z Europy do Ameryki Północnej mógłby się odbyć w tych warunkach w przeciągu 10 godzin zaledwie.

Technika idzie naprzód z tak zawrotną szybkością, iż dzisiaj już można mówić o podobnych perspektywach komunikacji powietrznej, jako o czemś zupełnie możliwym, nie wkraczającym w dziedzinę utopji ani opowieści fantastycznych Jules Verne'a.

Radjo a burze

Gdy kable podmorskie na Atlantyku zostały uszkodzone przez burzę morską w listopadzie r. ub. i na dwadzieścia jeden przewodów dziesięć było zerwanych, przekazano znaczną część depesz radjostacjom transatlantycznym Marconiego, przyczem została stwierdzona nadzwyczajna „pojemność” krótkofalowych stacyj, które działały z idealną sprawnością. W grudniu gdy wskutek burz uległy zniszczeniu połączenia telegraficzne na kontynencie, niektóre kraje porozumiewały się wyłącznie zapomocą radjotelegrafji. Między innymi Sofja była przez dłuższy czas zupełnie odcięta od świata, o ile idzie o komunikację telegraficzną, dlatego też wprowadzono natychmiast komunikację radjotelegraficzną z krajami, z którymi normalnie istnieje tylko połączenie telegraficzne. Przykłady powyższe dowodzą, jak koniecznem jest szczególnie w krajach, w których panują często burze, instalowanie stałych lub przenośnych radjostacyj, co jest także b. wskazanem na wypadek rozruchów, gdyż linje zwykłego telegrafu mogą być z łatwością zniszczone.

Raid przez Saharę

Automobil - Club de France organizuje w dniach 26. 2.-10. 4. r. b. raid przez Saharę, na przestrzeni 6435 klm. Do raidu staje 10 ekip, przeważnie europejskich samochodów, m. in.: Renault, Citroen, Voisin Hotchkiss. Z amerykańskich tylko Ford.

Z różnych stron Polski

Rozwiązanie organizacji komunistycznej.

Sąd okręgowy w Wilnie zatwierdził zarządzenie władz administracyjnych, mocą którego Wileński Zawodowy Związek Spółzyców został rozwiązany. Władze administracyjne przed wydaniem powyższego zarządzenia stwierdziły, że związek ten jest jacejką bolszewicką, działającą na szkodę państwa.

Zasądzeni za lichwę mieszkaniową.

Wydział karny sądu okręgowego w Katowicach rozpatrywał sprawę o usiłowanie sprzedaży mieszkania za sumę od 6-12 tys. zł. przez adwokata Leopolda Zawilskiego. Po wysłuchaniu świadków sąd skazał adwokata Zawilskiego na 4 tys. zł grzywny z zamianą na 400 dni aresztu oraz na poniesienie kosztów sądowych, żonę jego Józefę Zawilską, na 2 tys. grzywny również z zamianą na areszt oraz na poniesienie kosztów sądowych. Wyrok wywołał sensację ze względu na to, iż jest to pierwszy proces o lichwę mieszkaniową na Śląsku.

Rytualny ubój bydła w Wilnie.

Wielką sensację wywołało stwierdzenie, że w rzeźni miejskiej przeprowadzany jest ubój bydła wyłącznie sposobem rytualnym i że z bitego tym sposobem bydła korzysta nietylko ludność żydowska, ale i chrześcijańska. W związku z tem towarzystwo opieki nad zwierzętami zwróciło się z memorjałem do władz domagając się zaniechania uboju bydła sposobem rytualnym, tembardziej takiego, które jest przeznaczone dla ludności chrześcijańskiej.

Konkurs orkiestr instrum. dętych ziem zachodnich

W województwach zachodnich Polski istnieje cały szereg orkiestr, powstałych przy prywatnych instytucjach i organizacjach społecznych nie dla celów zarobkowych lecz ze względów ideowych. Inicjatorzy tych orkiestr doceniają w całej pełni uszlachetniający wpływ muzyki nietylko na grających w danym zespole, lecz i na całe otoczenie, zainteresowane rozwojem własnej orkiestry. Znaczenie to powinien poznać również szerszy ogół, a niewątpliwie nie poskąpi on poparcia takim orkiestrom.

Francuski prezes ministrów Tardieu, który wraz z całym gabinetem podał się do dymisji wskutek nieudzielenia przez Izbę 286 głosami przeciwko 281 votum zaufania ministrowi finansów Chéronowi.

Do tej pory pomiędzy wspomnianymi orkiestrami prywatnymi nie było żadnego porozumienia, żadnej współpracy. Nie było też wskutek tego żadnego współzawodnictwa, któreby z zewnątrz dawało impuls do podnoszenia poziomu artystycznego orkiestr prywatnych. Dla osiągnięcia tych celów odbędzie się w maju roku bieżącego w Poznaniu konkurs orkiestr instrumentów dętych, tj tylko prywatnych i amatorskich (do jakich zaliczyć należy również orkiestry gimnazjalne).

Zgłoszenia pragnących wziąć udział w konkursie przyjmuje do dnia 15 marca rb. Komitet konkursu przy zarządzie orkiestry dętej firmy H. Cegielski w Poznaniu, Górna Wilda 136. Komitet ten służy również zainteresowanym wszelkimi bliższymi informacjami, zanim nastąpi ogłoszenie ścisłych warunków konkursu i członków jury.

RADJO

Programy radjofoniczne

Piątek, dnia 21 lutego 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien., zboż.-towarowej i cen targ. Rzeźni miejskiej; godzina 14.15 komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 17.05 odczyt p. t. „Garaże podziemne” (wygl. arch. Müller); godz. 17.25 kurs elem. języka angielskiego (wykl. dr. Arend, lektor U. P.); godz. 17.45 muzyka taneczna w wykonaniu orkiestry teatru „Qui-Pro-Quo” (transmisja z Warszawy); godz. 18.45 nadprogram; godz. 19.05 odczyt p. t. „Ogródek warzywny przy domu” (wygl. p. Juliusz Blumental); godz. 19.30 „Siva rerum”; godzina 19.50 odczyt p. t. „Holandia współczesna” (wygl. dr. M. Jedlicki, doc. U. J.); godz. 20.15 koncert symfoniczny (Transmisja z Warszawy); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.15 lekcja tańców (wykl. p. Stefan Wituskowski); godz. 22.40 muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopolanka”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.05 muzyka gramofonowa; godz. 13.00 komunikat meteorologiczny; godz. 15.00 komunikat gospodarczy; godz. 15.20 przegląd wydawnictw periodycznych; godz. 15.45 komunikat polskiego Klubu Radjonadawców; godzina 16.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 odczyt p. t. „Zwycięzający smok” — wygl. kpt. Apoloniusz Zarychta; godz. 17.45 muzyka taneczna w wyk. orkiestry teatru „Qui-pro-quo” pod dyr. Wesbye; godzina 19.10 giełda rolnicza; godz. 19.25 płyty gramofonowe; godz. 19.40 komunikaty P. A. T.; godz. 20.15 koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej. Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna, Jerzy Bojanowski (dyr.) Georg Kulenkampf-Post (skrzypce) i Kazimierz Wilkomirski (wiolonczela); 1. O. Respighi: Witraże kościelne (orkiestra), 2. J. Brahms: Koncert skrzypcowy, 3. J. Maklakiewicz: Koncert wiolonczelowy, 4. Pick Mangiali: Mała suita na orkiestrę. Po transmisji komunikaty, oraz retransmisje ze stacyj zagranicznych.

Poloca się łaskawej pamięci

Gazeta Bydgoska

w Bydgoszczy ul. Jagiellońska 10.

„Dom Liebknechta” w Berlinie wymieniany w związku z nową aferą komunistyczną w Niemczech. Podczas rewizji zaczęły się zbierać tłumy na ulicy i doszło do awantur oraz demonstracji za Sowietami.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Z odcinka rolniczego

Chociaż wiadomości z frontu gospodarczego stają się z każdym dniem coraz bardziej niepokojącymi, chociaż fala kryzysowa objęła wszystkie jego odcinki, wydaje się nam, że przede wszystkim rolnik stoi w pierwszym ogniu walki z przeciwnościami natury koniunkturalnej i żywiołowej. Nie może on, jak w przemyśle czy handlu, wprowadzić czasowego lokautu albo zlikwidować przedsiębiorstwo. Maszyna gospodarska zatrzymać się nie da.

W rolnictwie każda pora ma swoje obowiązki i czynności, które muszą być wykonane.

Niewątpliwie, rolnik stoi bezradny wobec wpływów atmosferycznych, koniunktur światowych i — co u nas ku chwale „świętej biurokracji” niestety jeszcze się dzieje — pociągającej polityki gospodarczej rządu. Niemniej jednak nie ulega wątpliwości, że dzisiejszy postępowy rolnik, wciągnięty w wir międzynarodowej wymiany towarowej, musi się rozstać z dawną prostotą swoich zajęć, zależnych tylko od sil przyrody i potrzeb miejscowego rynku, musi zdawać sobie sprawę z koniunktur handlowych, konkurencji zagranicznej, stanu giełd pieniężnych i towarowych, słowem musi umieć przeprowadzić analizę dzisiejszej rzeczywistości gospodarczej, by odpowiednio nastawić swój warsztat pracy.

Powwyższe uwagi nasunęły nam zarysowujące się niebezpieczeństwo nowej fazy kryzysu rolniczego w postaci grożącego załamania się cen produktów zwierzęcych. Jest rzeczą zrozumiałą, że wobec katastrofalnej niżki cen zbożowych rolnicy przetwarzają wielkie ilości zbóż na produkty hodowlane. Że to jest przy obecnej depresji cen zbożowych najkorzystniejsza forma spieniężenia zboża, dowodzi poniższe zestawienie. Mianowicie, według obliczeń b. min. J. Gościckiego stosunek cen żywej wagi trzody chlewnej do ceny żyta wynosił w Poznaniu w grudniu 1926 r. — 5,52, w grudniu 1927 r. — 4,85, w grudniu 1928 r. — 5,54, a w grudniu 1929 r. wzrósł do 8,94. Czyli w grudniu 1929 r. stosunek cen trzody chlewnej do żyta kształtował się o 50 proc. pomyślniej niż w tym samym czasie 1926 r. Analogiczne zmiany we wzajemnym stosunku cen stwierdzić można i dla innych produktów hodowlanych w omawianym okresie.

Tendencja przetwarzania zbóż na produkty hodowlane ujawniła się zarówno w Polsce, jak w innych krajach europejskich. Nietrudno przewidzieć, że zaznaczająca się już dziś niżka cen produktów zwierzęcych może przybrać w niedługim czasie wskutek zwiększonej ich podaży rozmiary niepokojące, które pogłębią kryzys rolniczy.

Rzeczą sfer rolniczych i czynników, odpowiedzialnych za politykę gospodarczą, jest zawczasu wyciągnąć z takiego położenia odpowiednie wnioski, aby nie być zaskoczonym przez bieg wypadków.

Krótkie informacje gospodarcze

— W czasie od 5. do 12. b. m. liczba bezrobotnych na terenie woj. śląskiego zwiększyła się o 1701 osób i wynosiła 25.602 osoby.

— W końcu grudnia 1929 r. suma wkładów w niemieckich kasach oszczędnościowych osiągnęła 9 miliardów marek wobec 8.800.000.000 mk. w końcu listopada r. ub. Wzrost zatem oszczędności w ciągu jednego miesiąca wynosił około 190 milj. mk.

— Związek wytwórców mączki Thomasa w Niemczech ogłosił, iż w styczniu r. b. sprzedali członkowie Związku ogółem 270 tysięcy tonn mączki Thomasa. Jest to nowy rekord konsumpcji w tym dziale nawozów sztucznych.

— W Kłajpedzie otwarta została pierwsza łuszcarnia ryżu. Nosi ona nazwę „pierwsza litewska łuszcarnia ryżu” „Astra”. Dzienna produkcja łuszcarni obliczona jest na 2.000 q.

— Rząd sowiecki zamówił w Gdańsku w firmie „Schichau-Werft” czwarty z rzędu holownik tego samego systemu, jaki dostarczony był przez powyższą firmę rządowi Z. S. S. R. w grudniu roku ub. Powyższe zamówienie wykonane ma być jeszcze w roku bieżącym.

— Banca Commerciale Italiana udzielił Turcji pożyczkę w kwocie 1 miliona funtów szterlingów.

— Sześć wielkich tkalni bawełnianych w Finlandji prowadzi pertraktacje celem połączenia się w jedno wielkie towarzystwo akcyjne, by zrationalizować swą produkcję.

O reorganizację handlu włókienniczego

Przemysł łódzki odgrywa w całości kształcie polskiego przemysłu bardzo poważną rolę. Województwo łódzkie zatrudnia 157.895 robotników, czyli 18 proc. robotników całego przemysłu polskiego. Z tej liczby na przemysł włókienniczy łódzki przypada 120.576 robotników, czyli innymi słowy, mówiąc o przemyśle łódzkim, ma się na myśli głównie przemysł włókienniczy, który ze swej strony zatrudnia gros robotników całego polskiego przemysłu włókienniczego, wykazującego 178.021 robotników.

Jak wiadomo, ten poważny odtam przemysłu naszego przechodzi obecnie nie depresję gospodarczą, jak większość przemysłu polskiego, lecz w całym słowa znaczeniu kryzys ze wszystkimi jego znamionami: redukcją pracy, bankrutem wielu firm oraz niższą ceną wyrobów, których fabryki posiadają na składzie wielkie ilości z powodu nadprodukcji. Tak ostrego kryzysu, jak obecny włókienniczy, nie przechodził dotąd wogóle przemysł w Polsce.

Główną przyczyną jego — to olbrzymie wężenie się wewnętrznego rynku zbytu z powodu złej koniunktury w rolnictwie, powodującej ograniczenie potrzeb rolnictwa w zakresie wyrobów włókienniczych do minimum. Tymczasem fabryki nasze nastawione były na ożywione tempo produkcji, które trudno było zahamować i stał powstała nadprodukcja.

Ponieważ narazie nie można przewidzieć, kiedy poprawi się sytuacja naszego rolnictwa, przeto powstaje pytanie, czy w związku z tem i przemysł włókienniczy ma tkwić nadal w beznadziejnym oczekiwaniu poprawy, co oczywiście jest wielką zawadą dla sanacji stosunków handlowo-przemysłowych, jeżeli się zważy rolę, jaką przemysł i handel włókienniczy odgrywa w całości kształcie tych stosunków.

Zastanawiając się nad tem zagadnieniem, należy przyjść do przekonania, że jednak sytuacja nie jest tak beznadziejna, jak się na pierwszy rzut oka wydaje, należy tylko zagadnienie rozwiązać z punktu widzenia organizacyjnego.

Na nadprodukcję w Polsce obecnie cierpi nietylko przemysł włókienniczy, ale jeszcze w większym stopniu nasze cukrownictwo, jednakowoż ta gałąź produkcji umiała sobie poradzić ze zbytem nadmiaru wyrobów, wzmagając coraz bardziej swój eksport. Oczywiście, możliwe to jest tylko dzięki wysiłkom organizacyjnym cukrownictwa w postaci kartelu cukrowego, która to instytucja umożliwia zorganizowanie eksportu w takich ramach, że eksport stale wzrasta. Poszczególne cukrownie, działając w zakresie eksportu każda z osobna, napełniłyby razem nie wywoziły tyle cukru, ile się wywozi obecnie, natomiast rynek wewnętrzny byłby przeciążony tym artykułem, powodując spadek cen cukru poniżej granicy opłacalności.

Materiały włókiennicze, wytwarzane w Polsce, stanowią przeważnie ta-

ki sam artykuł użytku codziennego, jak i cukier, a jeżeli chodzi o możność zbytu tych towarów za granicę, to sprawiają mniej trudności niż cukier, w zakresie którego istnieje międzynarodowa nadprodukcja. W danym wypadku więc z Polski możnaby z łatwością wywozić więcej materiałów włókienniczych, niż obecnie, należy tylko odpowiednio akcję eksportu zorganizować.

Zagadnienie kartelizacji włókiennictwa jest obecnie przeto jednym z najważniejszych problemów organizacyjnych naszego życia handlowo-przemysłowego. Dziwna rzecz jednak, pomimo ciężkiego przesilenia, jakie włókiennictwo przeżywa, pomimo zrozumienia, że kartel jest rzeczą potrzebną dla sanacji handlu włókienniczego, pomimo przychylnego stanowiska w tym względzie ze strony władz rządowych, sprawa kartelizacji dotąd nie została należycie rozwiązana. Dużo się mówi o tem, że trudno zjednoczyć wszystkie przedsiębiorstwa o różnym zakresie produkcji. Naszym zdaniem, niema co myśleć o tem, aby można było zorganizować całość przemysłu, jednakowoż nie należy od razu przagnąć tak wiele i możnaby poprzestać na zjednoczeniu około 80 proc. produkcji i w razie udania się akcji z tego zakresu reszta przedsiębiorstw szczególnie drobne, widząc korzyść z organizacji kartelowej, nie omieszka zrezygnować z działalności samopas.

Bezczynność i bezradność przemysłu włókienniczego w Polsce w walce z przesileniem daje wiele do zrozumienia, odstania bowiem ujemne strony organizacyjne dotychczasowego systemu pracy naszego włókiennictwa. Okazuje się, że nasz przemysł włókienniczy, umiejscy sobie radzić z zagadnieniami produkcji ze strony ściśle technicznej, nie potrafił dotąd rozwiązać problemu organizacji handlu włókienniczego. Tutaj w całej okazałości ujawniło się twierdzenie, że łatwiej jest wyprodukować towar niż go zbyć. Przed wojną włókiennictwo łódzkie zagadnieniu handlu niewiele poświęcało uwagi, gdyż mając do dyspozycji wielki rynek rosyjski, oddało cały handel w ręce pośredników żydowskich, którzy bez wielkiego wysiłku docierali do najodleglejszych zakątków imperjum rosyjskiego. Dawny system handlu włókienniczego dziś nie wystarcza. Obecnie handel wymaga większego zasobu energii niż produkcja, która raz nastawiona na pewne tory i wzory sama się przez się rozwija.

Przemysł włókienniczy oczekuje energicznego działacza, któryby drogą własnej inicjatywy, pchnął biernych kierowników przedsiębiorstw, szczególnie największych, do wspólnej akcji organizacyjnej zbytu. Im prędzej się to stanie, tem szybciej ulegnie poprawie obecna sytuacja włókiennictwa. Nowe metody organizacji zbytu na miejsce dotychczasowej bierności — oto hasło, pod którym winna się rozwijać działalność naszego przemysłu włókienniczego. St. Cz.

Z rynków nabiału

Po pewnym ożywieniu na rynkach zbytu masła, spowodowanym głównie wielkim zapotrzebowaniem na masło duńskie, nastąpiło w ub. tygodniu sprawozdawczym (12. 2. do 18. 2. 30.) odprężenie. — Wzrastająca produkcja masła duńskiego natrafiła na pewne trudności zbytu, skutkiem czego eksporterzy duńscy zmuszeni byli obniżyć ceny. To też Kopenhaga notowała oficjalnie w dniu 13. 2. 30. już tylko kr. 295 (minus kr. 3) per 100 kg., a ceny eksportowe opadły na sh. 170 (minus sh. 3) per cwt. fob. Leeuwarden notowało w dzień 14. 2. 30. gld 208 (minus gld. 2.) per 100 kg., a inne giełdy w krajach eksportowych również ustosunkowały się ku baissie.

Rynek niemiecki po podwyższeniu notowania w dn. 6. 2. o rmk. 3 per 50 kg. jeszcze bardziej się uspokoił, a tendencję określono jako spokojną. Lecz już w dniu 18. 2. 30. skutkiem braku wszelkiego zainteresowania po stronie kupna należało powrócić do dawnego poziomu notowań i to Rmk. 155 per 50 kg. franco stacja odbiorcza za I gatunek, rmk. 140 za II gatunek, rmk. 124 za III gatunek przy bardzo spokojnej tendencji.

To też dopływ masła obcego maleje i ogranicza się ilościowo do przyjętych przez strony zobowiązań. Wysyłki masła polskiego również się zmniejszają, tem bardziej, że ceny nie odpowiadają. Taka sytuacja zmusiła w szczególności Danię do wysyłania znacznych transportów do Anglii. Ponieważ i tutaj położenie się pogorszyło, natrafia zbytnie na trudności, jakkolwiek sytuacja ta nie odzwierciedla się jeszcze w notowaniu londyńskim z dnia 14. 2. 30. Duńskie sh. 177 — 178 per cwt. loco Londyn, wobec sh. 177 — 178 w ub. tygodniu i sh. 192 — 194 w ub. roku. Polskie masło natomiast uległo poważnej niżce, i to na sh. 136 do 142 per cwt. loco Londyn, wobec sh. 140 — 144 w ub. tygodniu (ub. roku nie notowano). Masło kolonialne w zwiększonych ilościach kieruje się na Anglię. W styczniu br. nadeszło 634.023 Cwt. wobec 602.935 Cwt. w styczniu 29 r. i 526.954 Cwt. w styczniu 28 r.

Na innych zagranicznych rynkach zbytu nadal wielkie zainteresowanie dla wyborowych gatunków masła niesolonego. — (Informacje Zw. Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu).

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Kredyt w Państw. Banku Rolnym.** Wzorem poprzednich lat, Państw. Bank Rolny uruchomił na sezon r. 1930 kredyt na jare-zboża siewne oryginalne oraz I i II odsiewy i na sadzeniaki ziemniaczane — oryginalne do 2-go odsiewu włącznie, zakwalifikowane przez Wlkp. Izbę Rolniczą. Rolnicy mogą korzystać z kredytu, nabywając do siewu wysokogatunkowe i zakwalifikowane zboża i sadzeniaki ziemne na kredyt za pośrednictwem hodowli nasion i instytucji rolniczo-handlowych. — Chcący korzystać z kredytu, winni skierować wnioski do oddziału P. Banku Rolnego w Poznaniu — Wydział kredytu krótkoterminowego, ul. Kantaka 1.

(k) **Wystawa bydła rozpiodowego.** Wystawa i licytacja bydła rozpiodowego Wielkopolskiego Towarzystwa hodowców bydła nizinnego czarno-białego odbędzie się dnia 9 kwietnia 1930 r. na terenie Targów Poznańskich. Zgłoszenia do katalogu należy nadesłać najpóźniej do dnia 1 marca b. r. do Wlkp. Izby Rolniczej.

(k) **Przesunięcie terminu ogólnokrajowego Targu rolniczo-nasiennego we Lwowie.** Zorganizowany przez Targi Wschodnie we Lwowie ogólnokrajowy Targ rolniczo-nasienne, który odbyć się miał w dniach 23, 24 i 25 lutego b. r., przesunięty został na dzień 28 lutego i 2 marca b. r. Przesunięcie to nastąpiło na specjalne życzenie grona wystawców i sfer interesowanych, celem uzgodnienia terminu Targu z walnymi zebraniem i zjazdami członków Związku Ziemiaków, Tow. Kredytowego Ziemiaków i Małop. Związku Rolników.

Z ZAGRANICZNY

(z) **Sprawozdanie Banku Rzeszy za r. 1929.** Według sprawozdania zarządu Banku Rzeszy za r. 1929, zysk brutto wyniósł 170,2 milj. (w roku 1928 wyniósł 151,7 milj.). Czysty zysk za r. 1929 wyniósł 25,5 milj. (w r. 1928 wyniósł 25,4 milj.). Dywidenda, podobnie jak w roku poprzednim, została ustalona na 12 procent. Sprawozdanie podkreśla, że Bank Rzeszy również i w roku ub. zawsze był w możności skutecznego chronienia stabilizacji marki niemieckiej. Bank Rzeszy ponownie udowodnił, że również i w ciężkich warunkach potrafi wypełniać swoje zadania, o ile tylko jest zdecydowany z całą energią stosować pozostające w jego dyspozycji środki.

(z) **Rokowania handlowe czechosłowacko-niemieckie.** Toczone w tych dniach w Berlinie rokowania między czechosłowackimi a niemieckimi kołami gospodarczymi w sprawie importu do Niemiec sło-czeni w sprawie importu do Niemiec sło-czeni i jęczmienia czeskiego, nie doprowadziły do żadnego rezultatu wskutek oporne-go stanowiska delegacji niemieckiej w kwestjach celnych. Skutkiem niepowodzenia tych narad ostabily się znacznie możliwości rokowań między obu państwami w sprawie umowy handlowej, do której ostatnie narady miały być krokiem wstępnym.

Dotatki do cen na zakwalifik. sadzeniaki ziemniaczane na rok 1930

Na posiedzeniu Komisji nasiennej Wielkopolskiej Izby Rolniczej ustalono wysokość dodatków kwalifikacyjnych do cen ziemniaków zakwalifikowanych przez Wydział nasienny W. I. R.

Ziemniaki	Oryg.	Selekc. proc.	I. odsiew proc.	I. odsiew selek. proc.	II. odsiew proc.	III. i dalsze odsiewy
krajowe	według cennika hodowcy	140%	120%	100%	70%	50%
zagraniczne	—	—	140%	—	—	—

Za odmiany 1) wczesne, 2) o złotym miąższu może być pobierany dodatek o 10 proc. wyższy, za odmiany odporne na „raka ziemniaczanego” — o 20 proc.

Z powodu braku notowań na ziemniaki fabryczne, przyjęto, że dodatki kwalifikacyjne na sadzeniaki będą obliczane od ceny ziemniaków zł. 4, (cztery złote) za 100 klg. o ile powyższa cena nie będzie niższa od przyszłych notowań Giełdy Poznańskiej; w razie przekroczenia zł. 4, przez notowania giełdowe, będą obowiązywały te notowania.

Przykład obliczenia: Podstawowa cena ziemniaków zł. 4. Jeżeli ktoś kupuje ziemniaki selekcyjne, które są wczesne, posiadają złoty miąższ i i są odporne na raka — więc oprócz 140 proc. jako dodatek kwa-

I. Przy transakcjach gotówkowych, obowiązuje cena giełdowa z dnia zamówienia wraz z dodatkiem kwalifikacyjnym, ustanowionym przez W. I. R.

Przy transakcjach bezgotówkowych regulacja ceny zależy od obustronnej umowy.

Zależnie od wysokości szczebla uszlachetnienia ziemniaków dochodzą następujące dodatki kwalifikacyjne do cen zasadniczych, ustalonych poniżej:

II. Dostawa sadzeniaków w drobnej ilości winna nastąpić w workach nowych, plombowanych, z kartkami kwalifikacyjnymi Wydziału nasiennego W. I. R. wewnątrz, a przy partjach wagonowych, luźno, z jednym zaświadczeniem kwalifikacyjnym.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Związek Pracowników Umysłowych Z. Z. P. Sekcja Pracowników Asekuracyjnych zwołuje na dzień 21 bm. o godz. 19 miesięczne zebranie członków do lokalu Zarządu Centralnego Z. Z. P. przy ulicy Działyńskich 3. Porządek obrad obejmuje sprawozdanie z odbytej konferencji muje sprawozdanie w sprawie zatargu w Inspektora Pracy w sprawie zarobku zarobkowego z P. W. T. U. oraz uchwały nie taryfy zarobków.

— Związek Krawców i Krawczyń konfekcyjnych urządza w sobotę 22 bm. u p. Tomczyka, ul. Wroniecka 13, wieczorek.

— Koło Śpiewackie im. ks. dr. J. Sużynskiego, Poznań - Główna. Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę 22 bm. o godzinie 20 na sali p. Jankowskiego. Na porządku obrad sprawa zjazdu i koncertu okręgu.

— Związek Chrześc. Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handl. Roczne walne zebranie odbędzie się w dniu 22 bm. o godz. 19.30 w salce Piwnicy Ratuszowej. Stary Rynek 1.

— Polski Związek Krawców Konfekcyjnych. Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę, 22 bm. w lokalu zebrania, ul. Wroniecka 13 o godz. 10.30.

— Związek b. Wychowanek SS. Urszulanek - Koło Poznań. Miesięczna msza św. odbędzie się w czwartą niedzielę, tj. 23 bm. o godz. 10 rano w kaplicy SS. Urszulanek, wejście z ulicy Spornej 6.

— Klub Teatralny im. Aleksandra Fredry urządza w niedzielę, dnia 23 bm. o godzinie 18 przedstawienie amatorskie sztuki „Pan Jowialski” na sali parafjalnej przy kościele OO. Zmartwychwstańców.

— Chór im. Chopina obchodzi w niedzielę, dnia 23 bm. 20-lecie istnienia; o godz. 9 msza św. w kościele Bożego Ciała; o godz. 10.30 uroczyste zebranie w lokalu p. Fiedler, Górna Wilda, róg ulicy Szwajcarskiej.

— K. P. H. przy I druż. harc. im. Bolesława Chrobrego. W niedzielę dnia 23 bm. zabawa karnawałowa w sali „Łoży” przy ul. Grobli; początek o godz. 19. Za proszenia można otrzymać w składzie A Radomskiego przy ul. 27 Grudnia 17.

— Tow. Hodowli Gołębi Pocztowych „Dobry Lot” urządza od dnia 20 do 24 bm. wystawę gołębi w lokalu p. Koniecznego przy ul. Chwaliszewo 57.

— Tow. Przem. w Jeźcach. Msza św. za zmarłych i poległych członków odbędzie się w niedzielę, dnia 2 marca o godzinie 8.30 w kościele parafjalnym na Jeźcach. Msza św. naznaczona na 23 bm. nie odbędzie się.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Wawrzyn Gorski 10 zł; — W Musielski 7 zł, Słow. M. P. przy parafji Bożego Ciała pod wezw. św. Jana Kantego z okazji 25-lecia w intencji pomyślnego, dobrego rozwoju

10 zł; — J. K. Poznań z podziękowaniem za otrzymane zdrowie z prośbą o dalsze 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 1119.90 zł.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— P. St. Kandulski. W r. 1919 były w obiegu obydwie waluty. Stosunek wzajemny ich wartości był rozmaity. Pod czas gdy na początku roku marka polska miała wyższą wartość, zmienił się ten stosunek od kwietnia na korzyść marki niemieckiej i dopiero znowu od lipca 1923 marka polska była wyżej notowana od niemieckiej (K)

— 100 Z. „Polonja”, Katowice, ul. Sobieskiego 11. (K.)

„Zaraz się przekonamy. Gdzie jest słownik?”

Im bardziej kulturalnym jest środowisko, tem częściej powstają zagorzałe dyskusje, przy których ostatecznym arbitrem jest ...słownik.

SŁOWNIK ILUSTROWANY JEZYKA POLSKIEGO M. ARCTA podaje 75.000 wyrazów dokładnie, a zwięźle objaśnionych, oraz 4.300 rysunków. Ostatnie wydanie poprawione i uzupełnione jest do nabycia we wszystkich księgarniach. Cena 2 tomów oprawnych 72.— i 85.—. Szczegółowy prospekt na żądanie.

dw 8170

Eau de COLOGNE

Orzeźwiająca 90% woda kolońska niezbędna na balu, w podróży po zawodach sportowych.

de L'ÉLÉPHANT

Warszawa

Tw 1024

— S. bezrobotny. Gumki (pęcherzyki) do wyrobu baloników dla dzieci wyrażają firmę Dr. Block et Cie., Podmokły w Czechosłowacji i Hahn i Sp., Praha II. ul. Soukennicka 11, również w Czechosłowacji. Krajowych fabryk nie znamy; możliwe, że firma Pe-Pe-Ge (Polski Przemysł Gumowy) w Grudziądzu wyrabia te gumki również radzimy więc zapytać najpierw tam. Wodoru dostarcza jedynie Centralny Zakład Balonowy, Jabłonna pod Warszawą. (K)

Używajcie tylko nowoczesnych środków do pielęgnacji dzieci!

HYGENOL

puder dla dzieci jest ostatnim wyrazem wiedzy lekarskiej.

Tw 1099

BRATNIEJ POMOCY STUDENTÓW

WSH

zw 21849

Dnia 18 lutego 1930 r., o godz. 2.30 po południu zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy ojciec, dziadek, teść, wuj i szwagier, ś. p.

Antoni Marszałek

przeżywszy lat 83. Ekspozycja zwłok z domu żałoby do kościoła parafjalnego w Kępnie odbędzie się w sobotę, dnia 22 lutego o godz. 10 przed południem, poczem przeprowadzenie zwłok na cmentarz.

W smutku pogrążona rodzina.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Kępno, dnia 20 lutego 1930 r.

dw 4264

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci męża mego, ś. p.

Czesława Bugzela

odprawi się

msza św.

w kościele św. Marcina w sobotę, dnia 22 lutego o godzinie 8, o czym Krewnym i Znajomym donosi żona z dziećmi.

Pw 9 416-8.80

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszego długoletniego Dyrektora i Członka Zarządu Głównego, ś. p.

Czesława Bugzela

odprawi się

msza św.

w kościele św. Marcina we wtorek, dnia 25 lutego o godzinie 8.

Poznański Bank Ziemian Sp. Akc.

Pw 9 417-8.81

W środę, dnia 19 lutego 1930 r., zmarła po ciężkich i długich cierpieniach, moja najdroższa żona i troskliwa mamusia, ś. p.

Helena z Szczepańskich Wasielewska

przeżywszy lat 39. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 23 b. m., o godzinie 16.30, z kostnicy cmentarza w Górczynie. Msza św. odbędzie się w sobotę, 22 b. m. o godzinie 8.30 w kościele parafjalnym na św. Łazarzu

stroskany

mąż z córeczką i rodziną.

Poznań, Skryta 9, Toruń, dnia 20 lutego 1930 r.

zw 21854

Kupujemy po najwyższych cenach nasiona koniczyzny każdego rodzaju, tymotki, buraków pastewnych, oraz jęczmień browarniany. Prosimy o ofertę z większymi próbkami

Bauerngenossenschaft, Gdańsk, Hundegasse 109. Telefon 28 672.

dw 4265

Gościniec ze składem kolonjalnym, salką

we Wielkiej wsi 2 000 mieszkańc. 15 mórg pszennej ziemi dom 4 pokoje kuchnia, dzierżawa roczna 700 zł. do objęcia towaru inwentarza potrzeba 4 000 zł dzierżawa 6 lat. Zgłoszenia Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97.

sd 26 880

Dnia 19 lutego 1930 r., o godz. 4 rano zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, moja ukochana matka, nasza babka i siostra, ś. p.

z Krysiewiczów

Antonina Wrukowa

przeżywszy lat 81. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 22. b. m., o godz. 4 po poł., z zakładu św. Józefa, na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej. Msza św. w poniedziałek, 24. b. m., o godzinie 9 rano w kościele św. Marcina.

w smutku pogrążeni

córka, wnuki, bracia i rodzina.

zw 21855

Żałobne Kapelusze

stale na składzie Pw 2140-717

T. LUDWIG

POZNAŃ — UL. SZKOLNA 9.

Szef biura

w średnim wieku, zdolny do samodzielnej buchalterji, korespondencji oraz ekspedycji, poszukujący do natychmiastowego wstąpienia za dobrą pensją. Kandydat winien władać doskonale językiem polskim i niemieckim w mowie i piśmie. Kandydaci ze znajomością stenografji niemieckiej oraz umiejący pisać na maszynie mają pierwszeństwo. Zgłoszenia piśmienne z odpisami świadectw i referencjami do „P A R”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 876 Pw 9415-8,76

Za okazane nam dowody współczucia, wieńce, kwiaty i udział w pogrzebie naszego ukochanego syna i brata, ś. p.

Edmunda Palacza

składamy wszystkim Krewnym, Znajomym i Lokatorom najserdeczniejsze

zw 21858

Bóg zapłać!

Stanisławostwo Palaczowie z synem.

Poznań, dnia 20. II. 30.

W pierwszą bolesną rocznicę zgonu naszej najdroższej żony, najukochańszej matki, ś. p.

Antoniny Machowicz

odprawi się w sobotę, 22 lutego 1930 r., o godz. 8,30

msza św.

w kościele parafjalnym na Jeżycach. zw 21 843

Ignacy Machowicz i dzieci.

Miły pobyt

w Restauracji i Winiarni Rzymskiej przy Matejki 56 — Tel. 7065.

Codziennie koncert artystyczny.

Dancing — Separatki.

Lokal otwarty do godz. 3 w nocy.

Pielegnowane wina i napoje.

Ceny bardzo przystępne. Kw 1694

DANCING - RESTAURACJA JAZZ - PALAIS

SOLACZ, SOLACKA 1 TELEFON 38-27

WINIARNIE - PARKET - SEPARATKI

LOKAL CZYNNY BEZ PRZERWY

dw 4200

Wielki Zakład Wulkanizacyjny

składający się z kotła parowego, lawy węży, lawy form do 7" (muldów), potrzebnych kich, parowych profili i narzędzi, tanio sprzedam. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 21 844

Znana Fabryka

mydła i proszków, istniejąca 30 lat — obrót roczny 270 000,— zł wraz z dwoma blokami kamienie, w jednym z największych miast Wlkp., z powodu zmian stosunków rodzinnych okazujecie na sprzedaż. Informacje: Biuro Techniczno - Agrarne, Plac Wolności 9 Telefon 55-63. zw 21 866

Skład bławatów

i konfekcji, dobrze prosperujący, w powiecie Gostyńskim, na sprzedaż, na dogodnych warunkach. Zapas towaru około 35 tysięcy zł. Mieszkanie przy składzie. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 21 858

1920 — 1930

BŁAWAT POLSKI

T. A.

SPRZEDAŻ JUBILEUSZOWA

POZNAŃ — STARY RYNEK 87/8, KRAMARSKA 13/4

Pw 9 410-7,119

Probiernia i Śniadalnica

ul. Klasztorna 6 — obok ul. Wodnej.

Po gruntownej przebudowie i renowacji

otwarcie w piątek, 21 lutego

Obficie zaopatrzone zimny bufet oraz wielki wybór gorących zakąsek, jak również dobrze pielęgnowane piwa i napoje z pierwszorzędnym firm krajowych i zagranicznych.

Polecamy się laskawym względem P. T. Publiczności. zw 21 867

Ceny przystępne! Ceny przystępne!

Z poważaniem

W. Dąbrowski, L. Szyłke.

100 000 zł

poszukuje się na I. hipotekę pierwszorzędnie zagospodarowanego majątku 2500 mórg bez długu, z gorzelnią i dużą plantacją buraków cukrowych. Zabezpieczenie przed dewaluacją oraz procent według ugody. Laskawe zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod dw 4245

Poszukuję pożyczki

30.000 zł

na majątek 3500 mórg pod Poznaniem. Zwrot gwarantowany — do żniw. Procent podług umowy. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 21 848

Przedstawiciele

energicznych i ustosunkowanych na Pomorze, Poznańskie i Kresy Wschodnie, poszukuje Stocznia i Fabryka Maszyn Lloyd Bydgoskiego T. A. w Bydgoszczy, która buduje i naprawia parostalki holownicze i pasażerskie, lodzie motorowe, barki, promy, maszyny parowe, konstrukcje żelazne, zbiorniki dla gazowni oraz wykonuje wszelkie roboty kotlarskie. Zgłoszenia przyjmuje

Lloyd Bydgoski — Bydgoszcz — ul. Grodzka 28. dw 4219

Mamy do sprzedania

parowa maszyna 4 konna, prasę do drewna, drzwi żelazne 2 częściowe, tarcze rozmaitej wielkości ślimaki, 2 wentylatory do młyna, krajanke do buraków, ziemiarka kół i t. p., 2 strugarki do ziemniaków i marchwi, 3 miedziane rury, 2 magnety marki Deutscha, filtry z rekawami do młyna kolejkę polną 600 m m., 2 łamacze do kuchen. dw 4 182

Edmund Staniszewski, Krotoszyń Zduńska 31.

Majątek

1256 mrg. z nowoczesnie urządzonego młynem wodnym, 200 mórg łąki nad rzeką, 300 mórg lasu, reszta średnia ziemia blisko przy stacji kolejowej, 70 km. od Poznania, do sprzedania przy wpłacie 250 000 zł. Wywiady udziela Gusovius, Poznań 3, ul. Gajowa 4, II. Telefon 60-73. zw 21 864

Drogerja

dobrze prosperująca, staroza-prowadzona z przyległym większym mieszkaniem na sprzedaż. Czynniz miesięcznie 80 zł. Miasto handlowe, okolica bogata, gotówki 18 — 20 tysięcy. Zgłoszenia Kurjer zw 21 857

Potrzebny od 1 marca dzielny

młodszy ekspedjent

do konfekcji. Zgłoszenia z podaniem pensji i togr. skierować pod

M. Gliszczyński, Tczew, Mickiewicza 10. sw 2198

BACZNOŚĆ!

Wielka wyprzedaż sprzętów kuchennych domowych i fajansu.

Celem uprzątnięcia zapasów pozostałych z filii przy Starym Rynku wyprzedaje takowe niżej cen zakupu.

Maszynki do mięsa od nr. 5 do nr. 32

Maszynki do bułek i migdałów

Maszynki do masła

Maszynki do lodów

Maglownie

Wanny do kąpieli dla dzieci i dorosłych

Ramy kuchenne

Koszki do węgla

Garnki emaljow. i alumini.

Maszynki okowiclane

Wiadra emaljowane

Dzbanki do kawy

Klatki dla kanarków

Stoliki do kwiatów

Lampy naftowe

Talercze fajansowe

Serwisy kawowe od 8,50 zł

Serwisy stołowe od 28 zł

Łózka metalowe

Łyżwy, Rodle i t. d.

oraz wszelkie sprzęty kuchenne poleca nader korzystnie

„Serwis” W. Ziętek

Poznań, 27 Grudnia 2

Dla pp. Urzędników bez wpłaty za bonem „Kredyt” lub „Sznajówka”.

Pw 9 424-8,87

Przy przedłużanych włosach

stosuje się z wielką korzyścią trwałą ondulację, która czyni fryzury piękną, długotrwałą. Te zabiegi jak również farbowanie włosów i brwi, masaż twarzy i głowy, manicure i t. d. wykonuje się przez pierwszorzędną sily w zakładach fryzjerskich dla Pań i Panów N. Muszyński ul. 27 Grudnia 4. ul. 3 Maja nr. 3. zw 21-00

Gospodarstwa

95 mórg 68 000. wpłaty 40 000. ziemia drenowana. 17 mórg 8 000. wpłaty 4 500. 12 mórg 10 000. wpłaty 6 500. Gościńce i składy ze ziemią poleca Mroziak Bielański ze stacją Porajzyn. zd 26 887

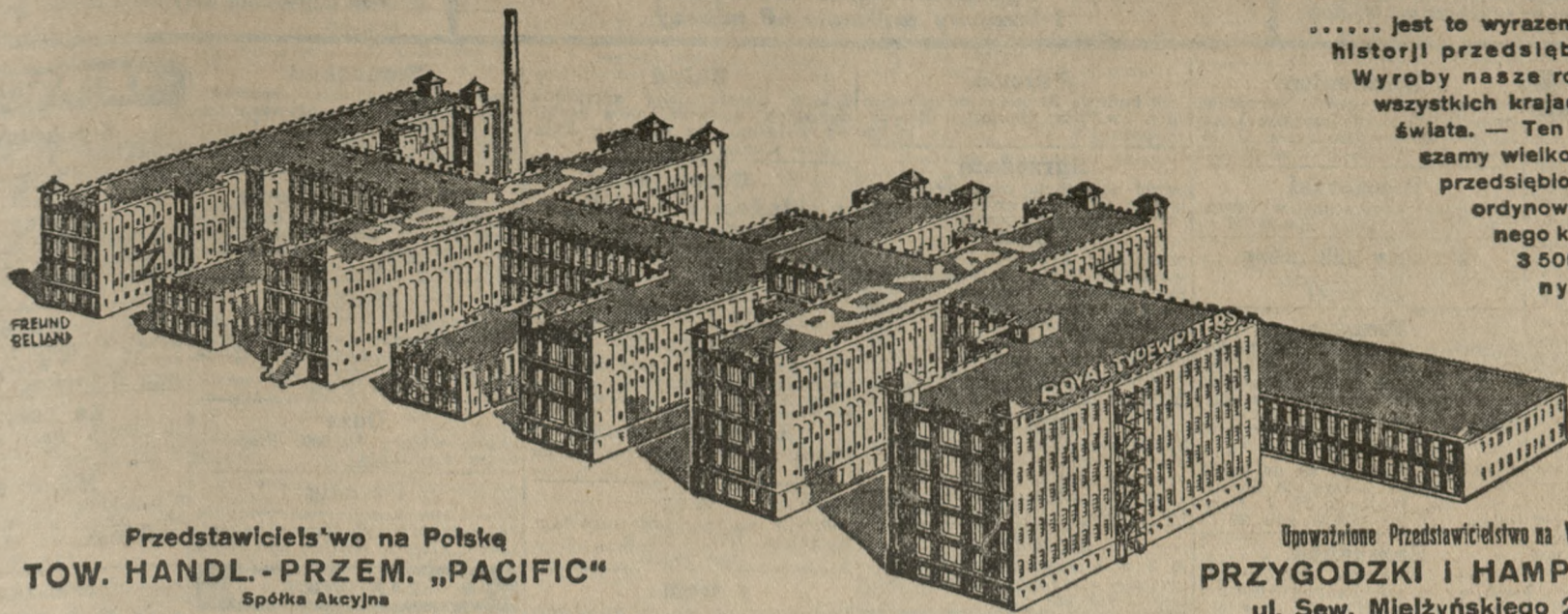
Zgubiłem

dowody osobiste. Oddawca otrzyma nagrodę 25,— zł.

Stefan Mazur, Poznań, Górczyńska 19.

Pw 9128-91

ROYAL TYPEWRITER COMPANY, INC.
NEW YORK

Przedstawicielstwo na Polskę
TOW. HANDL. - PRZEM. „PACIFIC“
Spółka Akcyjna
Warszawa, Al. Jerozolimskie 25. Tel. 117-80 i 80-37

Rozwój bez przykładu

..... jest to wyrazem dwudziestoletniej historii przedsiębiorstwa naszego. — Wyroby nasze rozpowszechnione są we wszystkich krajach kulturalnych całego świata. — Ten olbrzymi zbytek zawdzięcza wielkość organizacji naszego przedsiębiorstwa, jak również skoordynowanej pracy doświadczonego kierownictwa z wysiłkiem 3 500 wzorowo wyszkolonych naszych robotników.

Upoważnione Przedstawicielstwo na Województwo Poznańskie
PRYZGODZKI I HAMPPEL — POZNAŃ,
ul. Sew. Mielżyńskiego 21. — Tel. 21-24.

Pamiętaj
ze

jest wedle zdania znakomitych lekarzy najlepszym dotychczas znanym nacieraniem przeciw nerwobólom, reumatyzmowi, gośćcowi i t. p. dolegliwościom. Jedną próbą wystarczy, aby się przekonać o wartości tego środka.

ICHTIMENTOL

jest wszędzie do nabycia.
Główny skład wysyłkowy na Polskę i Gdańsk:

Ichtimentol Laboratorium chem aptekarza
Mrs. Szymona Edelmana we Lwowie, Teatyńska 16
Pw 5105-72, 101

SLUSARZY

tylko dzielnych pracowników i matryciarzy na drugą zmianę
przyjmie zaraz

„METALURGIA“ Sp. z o. o., POZNAŃ
Tel. 21-26 ul. Strumykowa 19/20 Tel. 21-26
Fabryka okuć wagonowych, budowlanych i armatur. — Odlewania Metali, Zakłady Galwanizacji i Niklo - Chromowania.
zw 21 868

Poważna Instytucja Wydawnicza (księgarska) w Poznaniu, poszukuje zaraz

2 akwizytorów

jako podróźujących na wysoką prowizję. Pierwszeństwo mają panowie, którzy w tej branży już pracowali. Oferty z curriculum vitae kierować do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 21 861

Maszynistka

z stenografią polską i niemiecką, siła pierwszorzędna, na stałą posadę, zaraz potrzebna. Zgłoszenia z pod. pretensyj i odp. świadectw do Biura Ogłoszeń „PAR“, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 8,82 Pw 9418-8,82

Spółdzielnia Kredytowa w Poznaniu poszukuje

urzędnika

na stanowisko kierownicze.

Wymagane kwalifikacje bankowe i handlowe. Oferty z życiorysem, odpisami świadectw i podaniem warunków uprasza się składać do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 21 839

Podróżujący

zaprowadzony w zakładach pogrzebowych lub pokrewnych, któryby przyjął dodatkowo poważny artykuł na całą Polskę lub poszczególne dzielnice, może się zgłosić pod zw 21 847 do Kurjera Pozn.

Spółdzielnia spożywców na Śląsku poszukuje dla specjalnego sklepu tekstylnego

kierownika sklepu

umiejącego dekorować i pisać reklamy. Kaucja wymagana. Znajomość niemieckiego konieczna. Zgłoszenia z fotografią, odpisami świadectw, podaniem wysokości żadanego wynagrodzenia oraz wysokości i formy kaucji, należy przesać do eksp. Kurjera Poznańskiego pod dw 4259

Poszukuje się od 1 marca r. b.

młodsze bankowca

z kilkoletnią praktyką i biegłego w pisaniu na maszynie Zgłoszenia z podaniem wysokości wynagrodzenia uprasza się nadesłać do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod dw 4231

Książkowego
lub
książkowej

z gruntowną znajomością języka polskiego i niemieckiego, umiejącego pisać na maszynie **poszukuje poważne przedsiębiorstwo przemysłowe** w woj. poznańskim. Zgłoszenia w języku polskim i niemieckim, z podaniem referencji oraz wymaganym wynagrodzeniem należy składać do Biura Ogłoszeń „PAR“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 8,2 Pw 9376-8,2

Wspólnika

czynnego, rutynowanego kupca przemysłowca, dysponującego większym kapitałem lub mającego szerokie znajomości z źródłami gotówki, **poszukuje** dobrze zaprowadzony i renowany od 46 lat istniejący zakład przemysłowy w Poznaniu z majątkiem własnym 500 000,— zł. Łaskawe spieszne zgłoszenia uprasza się do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 21 851

Podróżującego

sumiennego i dzielnego na pensję i prowizję, z branży win i spirytualji, z gwarancją **poszukuje zaraz** firma

FR. PRZYBECKI
Hurtownia win i spirytualji
ulica 3 Maja 3a. zw 21846

Zdolnych i zaprowadzonych

akwizytorów

na ogłoszenia gazetowe i reklamy specjalne oraz zawodowych kolporterów na poważne dzieła, poszukujemy „Merkura“ Spółdzielcze Zrzeszenie Kupców z o. odp. Poznań ul. Zielona 3. zw 21 865

Poszukujemy zaraz lub od 1 kwietnia

ZASTĘPCY na WIELKOPOLSKĘ

Zgłosić zechcą się panowie, którzy wykazać się mogą dobrymi świadectwami oraz referencjami. W zgłoszeniach należy podać dokładnie dotychczasową działalność.

FRANCISZEK KOSZNIK
Fabryka Mydeł i Perfum Pw 9307-55, 102
Bydgoszcz, Bocianowo 4. — Telefon 801.

Maszyny Piekarskie

najnowszego systemu, nie używane i to:
maszynę do gniecenia ciasta na 175 kg. z jednym kotłem,
maszynę do bicia piany,
maszynę do dzielenia ciasta,
sprzedam okazynie bardzo tanio na dogodnych warunkach spłaty. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 21 852

Wolne

obszerne budynki fabryczne i gospodarcze, z domem mieszkalnym, położone w Poznaniu (centrum), **sprzedam** zaraz dogodnie poważnemu przedsiębiorstwu. Agenci wykluczeni. Spieszne oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 21 845

Na ubogich miasta Poznania złożyli: pp. Mjr. Ogórkowski, Zbrojownia III, zebrał na ubogich 24,70 zł; Otto Bernard 25,—; Walecki, rozjemca na okręg XII, 15,—; Wielkopolska Hurtownia Szklą S. A., ul. Półwiejska 9, 500,—; Żeńska Młodzież Kupiecka, z polecenia X. Prał. Prądzińskiego, 100,—; Maciejewski rozj. obw. VIII, w sprawie polub. 10,—; Dr. Stefan Piechocki, 25,—; Dr. Jan Kręglewski, 25,—; A. Wybieralski, rozj. okr. IX, w sprawie polub., 25,—; „Gastronomia”, 50,—; Filipowicz, ul. Fr. Ratajczaka 33, 50,—; Firma „Canaria”, Tow. Hodowli Kanarków, 5,40 zł. zw 21 842/3
Za dary składamy na tej drodze szczerze podziękowanie.
Magistrat VIII: (—) Nowicki, uw. (—) Molicki.

Gazownia miejska w Żninie ma do oddania większą ilość koku gazowego i smoły surowo - węglowej.

Cena za koks przy odbiorze do 5 tonn, po 2,75 za 50 kg., nad 5 tonn po 2,50 za 50 kg., loco gazownia Żnin, względnie stacja załadowania. Oferty na koks i smołę przyjmuje dw 4260
Magistrat w Żninie.

PODZIĘKOWANIE

Komitet organizacyjny Balu Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej w Poznaniu, Ratajczaka 36, poczuwa się do miłego obowiązku podziękowania wszystkim poniżej wymienionym firmom, ich właścicielom lub zarządcom za łaskawie ofiarowane przedmioty do wylosowania podczas balu w dniu 9 lutego r. b. — a więc: firmom: J. Bibrowski, Bracia Dawidowscy, Drogerja Warszawska (p. Wojtkowiak), W. Drożyński, Falkiewicz, „Festyna“ (p. Krupka), „Fuchs“ (p. Zmidziński), „Gondola“ (p. Beszterda), „Goplana“, Kaczmarek, St. Kalamajski, „Kanold“ (p. Z. Warczyński), „Kosma“ (p. M. Stepczaek), Leitgeber B., Litwiński Ed., St. Marecki, J. Marszał, A. Paluszkiwicz, H. Robiński, „Venetia“, Z. Wiza, „Wuka“ (W. Kurczewski), A. Ziemaniewicz — oraz wszystkim nam życzliwym, którzy przyczynili się do uświetnienia naszego balu i zasilenia Kasy Emerytalnej i Bratniej Pomocy Wielk. Szkoły Muzycznej. zw 21 841
P. S. Wylosowane a pozostawione fanty można odebrać w kancelarii Wilkp. Szk. Muzycz., ul. Ratajczaka 36, III.

Województwo Krakowskie
L. AD. III/20/30. Kraków, dnia 8 lutego 1930 r.

OGŁOSZENIE

o zamierzonej zmianie nazwiska.

Meilech Rosenberg, urodzony 12 marca 1884 w Trzebini, ryt. syn Gitli Rosenberg i Hirsza Luftiga, kupiec w Frankfurcie n/M., Obermain Anlage nr. 3, wniósł prośbę o zezwolenie na zmianę nazwiska rodowego Rosenberg na „Luftig“.

Powyzszą prośbę — podaje się do powszechnej wiadomości z nadmienieniem, że w myśl art. 4 ustawy z 24. 10. 1919 (Dz. U. R. P. nr. 88, poz. 478) w brzmieniu ustalonym w § rozp. ministr. z 11. 10. 1928 (Dz. U. R. P. nr. 93, poz. 828), wolno w przeciągu 90 dni od dnia ogłoszenia niniejszego obwieszczenia w Monitorze Polskim, zgłosić do Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego sprzeciw w przedmiocie zamierzonej zmiany nazwiska. nw 8061

Do sprzeciwu należy dołączyć metrykę urodzenia lub inne dowody, wykazujące prawo osoby wnoszącej sprzeciw, do używania nazwiska, o które chodzi.

Wojewoda: w z. Mikosz.

Tresura psów policyjnych Policji Państwowej w Poznaniu na Cytadeli, zakupi w drugiej połowie marca r. b., około 30 psów 1—2-letnich, rasy owczarków alzackich (wilczków), dobermanów lub alredateerrierów, materiał surowy, nadający się do tresury na psy policyjne. Warunki zakupu poda Tresura psów na żądanie. Ostateczny termin składania ofert 15 marca 1930 r.

Kierownik Tresury psów pol. K. G. P. P.
nw 8062 (—) Grimm, komis. P. P.

1 N. 1/30.

UCHWAŁA

Kupiec Jan Kortus z Buku, zastąpiony przez adwokata Dr. Majchrzyckiego w Grodzisku, wniósł o odroczenie wypłat w myśl rozporządzenia Prez. Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 marca 1928 (Dz. Ust. 27, poz. 244). nw 8066

Celem rozpoznania sprawy wyznacza się po myśli art. 4 powyższego rozporządzenia termin na dzień 7 marca 1930, godz. 11 przed poł., pokój 20, w niżej podpisanym Sądzie. Na rozprawę mogą przybyć wierzyciele celem udzielenia Sądowi wyjaśnień.
Grodzisk (Pozn.), dnia 14 lutego 1930 r.

Sąd Powiatowy.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 21 lutego r. b., o godz. 11 przy ul. Wolnica 2 (w podwórzu), odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą: nw 8903/4

3 maszyn do pisania, 3 maszyn do szycia, 3 bufetów, 2 szaf do rzeczy, 5 kanap, 2 luster, 2 foteli, 2 stołów, umywalki, szlifierni, sztancy, biurka, 2 zegarów, szfonierki, szafy do akt, prasy, aparatu elektr. do masażu, 5 masłarek, 2 warsztatów stolarskich, szafy kuchennej, 7 płyt marmurowych, tokarki oraz większej ilości obuwia damskiego i męskiego.
Obejrzeć można 15 minut przed sprzedażą.
Poznań, dnia 19 lutego 1930 r.

Magistrat XIII.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, a 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Dom
korzystnie sprzedam, cena 45 000. dla zainteresowanych dobra lokata kapitału. Informacyjnej udzieli cukiernia. Dąbrowskiej 36. zdw 26 638

Ziemia
dobra najtaniej jedynie Wileńszczyźnie. Majatki kulturalne i ośrodki gleba urodzajna, piękne rezydencje, dwory, pałace, zabudowania murowane, przy jeziorach, rzekach, malowniczo położone, z inwentarzami. Kolei i szosa, blisko miasta, przy częściowych splatach gotówki poleca najdogodniej Dom Komisowy „Zacheta” Wilno, Mickiewicza 1 telefon 9 05. zdw 26 358

Skład
cukierków przyległy pokoił śródmieściu na każdą branżę sprzedam. Wskaże Kurjer zdw 26 903

Folwark
okazyjnie 200 mórg pszenno-buraczanych, pałac 16 pokoi, 8 morgowym parku, zabudowania maszynowe, kryte dachówka, 8 koni, 16 bydła, 50 świń, martwy nadkompletny, garnitur parowy, wpłaty 20 000 złotych sprzedam. Argus, Poznań, Piekary 13, telefon 3728. zdw 26 910

Sprzedam
dwa mniejsze domy w Bydgoszczy, z dużym ogrodem, z dużymi stajniami, z wolnym 3 pokojowym mieszkaniem, cena 22 000, przy wpłacie 10-16 000. Grundke, Bydgoszcz, Śniadeckich 33. Pw 9 412-64.62

Szyfonierkę
szafę sprzedam. Szamarzewskiego 38, I, lewo. jw 3 404

Sprzedam
garnitur i różne meble, szafę żelazną, kominek, suknie balowe, frak. Spokojna 15 a. zdw 26 372

Suknie
balowe, modele paryskie sprzedam. Chmielewska, Wyspiańskiego 23. zdw 26 386

Dom
masywny, chlew, morga ogrodu bardzo dobrego, spieszenie na sprzedaż. Zawodna, Jaraczew, Gołska, pow. Jarocin. zdw 26 422

Kanapa
dwa fotele, etażerka, św. Józefa 5, III, lewo. zdw 26 596

Radjo
5 lamp, pędziorzędne tanio sprzedam. Patr. Jackowskiego 11, IV, lewo. jw 3 410

Meble
na raty, za gotówkę taniej poleca Stanikowski, Woźna 12, (Butelka) zdw 99 499 500

Kolonjalną
towarem, maglem, mieszkaniem korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Misiorny, św. Marcin 15, I. zdw 26 929-30

Parcelę
pod budowę po Wiśniewskim, Wielkiej Starolece, 17 mórg sprzedam całości lub od jednej morgi począwszy, cena 2 000 za morgę. Zgłoszenia Sowiński, św. Marcin 22, Poznań, tel. 18-97. zdw 26 873-4

Sprzedam
lustr. zegar, rower, fuzję, skrzypce, flet, trabkę. Poznańska 38, III, lewo. zdw 26 878-9

Dom
rodzaj willi 6 pokoi, zabudowania poboczne twardo kryte, morga ogrodu owocowego, warzywnego, siedziba dla handlarza. Cena 10, wpłaty 6 tysięcy złotych. Okolica Kostrzyna, Lech, Grobla 22. zdw 26 885-6

Parcela
budowlana za wpłaty 400 złotych do sprzedania Białkowski, Wroniecka 18. zdw 26 739/40

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Sprzągacz Wielka 13 Klienteli zamieszko-wej odstawiamy własnym samochodem. Pw 9 095/6

Sztuciec
srebrny solidny, 12 osobowy tanio sprzedam Masłowska Wrocławska 30 III, dom ogrodowy. zdw 26 668

Dentystyczny
fotel nowy pumpekowy okazjnie niżej ceny nabycia sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 669

Praktyka dentystyczna
dobrze prosperująca w pow. mieście Wilko do sprzedania wzgl. wydzierżawienia Kasa chorych zapewniona Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 25 287

Stara Wieś
Piękne parcele leśne są zaraz do nabycia pomiędzy Otwockiem a Celestynowem. Komunikacja dogodna Stacja kolei na miejscu w lesie Starodrzew do 100 lat. Działki wszystkie zalesione od 750 m² do 3 000 m² Sprzedaż na raty Zgłoszenia i informacje: Główny Zarząd Ordynacji Zamolskiej Dział parcelacji: Warszawa Zabia 4, telefon 2 89. Na śladanie szczegółowe prospekty, nw 8893

Kamienicę
korzystnie w centrum sprzedam, cena 50 000 zł, dobra lokata kapitału Zielke, Generala Umińskiego 7 a (Wilda). zdw 26 532

Fryzjerski
zakład pierwszorzędny w Poznaniu Oferty Kurjer zdw 26 347

Trzciny 100 mórg
sprzedam. Oferty Kurjer zdw 26 194

Pianino
światowej sławy marki berlińskiej koncertowe w tonie o wysokich zaletach za 3 200 zł gotówką z powodu wyjazdu sprzedam. Oferty Kurjer zdw 25 079

Skład
z pokojem nadający się na każdą branżę zaraz korzystnie do nabycia, św. Wojciech 27, J. Dembiński. zdw 26 754

Samochód
Peugeot, limuzyna 5/12, czteroosobowy, przejechanych 3 000 km sprzedam lub zamienie na większy. Zgłoszenia telefon 65 05. lub Kurjer zdw 26 707

do szorowania
Od lat 30 do nabycia w każdym sklepie odnośnej branży. Pw 6 945-46.193

Kawiarenka
z całym urządzeniem, mieszkaniem 4 500 zł do sprzedania. Powód wyjazd Zgłoszenia Toruń, Panny Marii 1, Palidwor. zdw 26 696

Restauracja
na sprzedaż przy rzeźni miejskiej, Grochowej Łąki 4. zdw 26 729

Sprzedaje
1 wiertarka kowalska dwugankowa za 100 zł na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 26 736

Meble antyczne
rozmaite, Kopernika 2, parter, lewo. Grzybowski, Pośrednicy wykluczeni. zdw 26 741

Motocykl
prawie nowy 5 K. M sprzedam. Gwarna 10, II, piętro, prawo. zdw 26 749

Zakład fryzjerski
damsko-męski z powodu wyjazdu na sprzedaż cena 2 300 Szamoty, Poznańska 1. zdw 26 744

Mandolinę
tanie sprzedam, Woźna 7, I, wprost. zdw 26 150

Maszyna
szewcka do sprzedania od 2-5 ul. Skarbowska 13, S'omian. zdw 26 762

Pianino
Kapsa sprzedam Oferty Kurjer zdw 26 768

Jadalnię
kompletna, bufet 2 metr, okazyjnie 1 100 zł. Stolarska, Szyperka 3. zdw 26 771

Atlas
Rauber-Kopscha, czaszki oraz wszelkie książki potrzebne na I i II rok medycyny sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 26 789

Jadalnię
dębowa bogato rzeźbiona blurko dziecięce, stół biurowy sprzedam tanio. Bukowska 9, stolarnia. zdw 26 971

Zakład fryzjerski
na prowincji zaprowadzony za cenę 1 700 zł sprzedam Zgłoszenia do Kurjera zdw 26 967

Składy
w Poznaniu, miastach powiatowych wskaże „Informator” Ratajska 15 (Pasaż). zdw 26 938

Kopalnia złota
świetna egzystencjal Kiosk, w dobrym położeniu sprzedam. Warunki dogodne. Oferty Kurjer zdw 26 786

Pianino
tanie sprzedam. Strzelecka 26, III, prawo. zdw 26 927

Pianino
(Ecke) tanio sprzedam. Rybaki 7, parter, lewo. zdw 26 926

Łóżecko
dziecięce białe lakierowane, drewniane na sprzedaż przy ul. Szamarzewskiego 2, I, p., lewo. zdw 27 012

Warsztat
krawiecki bez maszyny, gabinet do przymierzania, ogródek działkowy na sprzedaż. Maleckiego 34 I, lewo. zdw 26 954

2 domy
2 morgi ziemi oraz warsztat mechaniczny zaprowadzony od 8 lat sprzedam z powodu stosunków rodzinnych Oferty Kurjer zdw 26 946

Parcelę
pod budowę 20 minut od centrum mtr. kw. 250. Osadopol, Rzeczypospolitej 9. zdw 26 928

Sprzedam
ogród w Dębcu, cena według umowy. Oferty Kurjer zdw 26 949

Dom
mieszkalny 3 pokoje i kuchnia i warsztaty 28 x 11 m i motor, duża wieś przy Poznaniu, nadaje się dla każdego przedsiębiorstwa 1/2 morgi ogrodu, jak stoi i leży sprzedam z powodu wyjazdu za raz do obicia, cena do 40 000 zł według umowy. A. Petrus, Tarnowo, pow. Poznań. zdw 26 994

Zamiany
kupno, sprzedaż majątków, kamienic, gospodarstw domków, przeprowadza biuro handlowe „Fragut” Półwiejska 31, pierwsze piętro. zdw 26 989

Motocykl
A. J. S z przyczepką 8 P. S. korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 26 985

Parcelę w Górczynie
dobre położenie wymierzone: — oprócz tego 4 morgi ziemi tanio sprzedam Zgłoszenia: Walkiewicz Za Bramka 4. rw 8764

Wóz
reklamowy dla piekarsza lub innej branży korzystnie na sprzedaż Poznań, ul. Półwiejska 26. rw 8768

Rower
męski wolnym biegiem, mało używany sprzedam. Zacznie 2, parter, róg Jasnej. zdw 27 001

Stół
z biurkiem dla składu kolonialnego tanio. Obejrzyć od 6 do 7. Mickiewicza 36, sklep, prawo. zdw 26 998

Szafę
do rzeczy orzechową z lustrem sprzedam. Towarowa 21, I, pr. dw 4 257

Skład
sprzetów kuchennych i porcelany dobrze zaprowadzony w średnim mieście zaraz do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera nw 8 962

Serwisy
obiadowe na wyprawy poleca w olbrzymim wyborze od 29 zł do 7 500 zł kawowe od 8,50 zł. „Serwis” W. Zietek, Poznań ul. 27 Grudnia 2. Pw 9423 8.86

Wille
w najładniejszej dzielnicy Poznania, 16 ubikacji sprzedam korzystnie Oferty „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 8.85. Pw 9422-8.85

Parcelę
Lazarzu, Górczynie, Jeźyczach, Winiarach, Sołacz, Ratajach i centrum na dogodnych warunkach sprzedaje: Biuro Techniczno-Agrarne, Plac Wolności 9. zdw 27 025

Restauracja
kompletnym urządzeniem i mieszkaniem obszerna piwnica na sprzedaż z powodu choroby. Adres wskaże Kurjer zdw 27 024

Pończochy
piękne, dobre, tanie. — A. Szymański, Poznań św. Marcin 1. specjalny skład pończoch. Kw 1 617-8

Para
dobrych koni na sprzedaż. Lewicki, Grobla 4. zdw 26 941

Pianino
zagraniczne sprzedam 1 200 zł. Szamarzewskiego 1, II, p., lewo zdw 26 974

Sprzedam
warsztat kolodziejski z narzędziami. Adres Kurjer zdw 27 023

Folwark
340 mórg zdrowej, żyznej ziemi zabudowania wszystkie maszynowe dom willa, park i ogród, inwentarze żywe, martwe kompletne. Cena 110 000 wpłaty 20 000 lub zamienie na dom „Komispol”. — Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 27 004

Resztówkę
190 mórg ziemi buraczanej, rezydencja I. klasy, kompletne żywe, martwe inwentarze, cena 150 000 wpłaty 30 000. Resztówkę 80 mrg. ziemi pszennej budynki wszystkie maszynowe, dom 6 pokoi, inwentarze żywe, martwe kompletne, przy mieście i stacji, cena 35 000 sprzedam „Komispol”. Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 27 003

Folwark
350 mórg ziemi pszenno-żytniej, zabudowania wszystkie maszynowe twardo kryte, bez inwentarzy, blisko Poznania, cena 100 000 — wpłaty 50 000 sprzedam „Komispol”. Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 27 002

Młyn parowy
najnowszej konstrukcji, kompletne urządzenie, przemiał 300 ctr., w pobliżu Poznania sprzedam natychmiast. Cena handlowa 150 tys. zł, wpłaty 60 000 zł lub zamiana na inny obiekt, dopłata konieczna. Oferty Kurjer zdw 26 985

Skład
najnowszemu artykulów dauskich meklich, ulica ruchliwa sprzedam za gotówkę Zgłoszenia Kurjer zdw 26 781

Gościniec
z składem kolonialnym sala i 30 mórg pszennej ziemi przy szosie, gospodarstwo w powiecie wagrowieckim 80 mórg pszennej ziemi do sprzedania. Wilczak, Orla pow. Wągrowiec. zdw 26 811

Motocykle
Rex Acme (Jap) najsolidniejsze, najtańsze. Koszyczki, Pasaż Kino Apollo zdw 26 843

Dorożkę konną
oddam z koncesją Adres Kurjer zdw 26 836

Wóz
półkryty na gumach sprzedam. Kowalski, Bukowska 9. zdw 26 835

Skład
dobrze prosperujący artykułów dauskich meklich, ulica ruchliwa sprzedam za gotówkę Zgłoszenia Kurjer zdw 26 781

Gościniec
z składem kolonialnym sala i 30 mórg pszennej ziemi przy szosie, gospodarstwo w powiecie wagrowieckim 80 mórg pszennej ziemi do sprzedania. Wilczak, Orla pow. Wągrowiec. zdw 26 811

Motocykle
Rex Acme (Jap) najsolidniejsze, najtańsze. Koszyczki, Pasaż Kino Apollo zdw 26 843

Dorożkę konną
oddam z koncesją Adres Kurjer zdw 26 836

Wóz
półkryty na gumach sprzedam. Kowalski, Bukowska 9. zdw 26 835

Dom
8 pokoi parter, piętrem, mniejszym mieście od Poznania 20 km, 2 pokoje kuchnia wolne, około 2 morgi roli podwórze, wjazd sprzedam cena 15 000, wpłaty 8 000 Zgłoszenia Sowiński, św. Marcin 22, Poznań, telefon 18 97. zdw 26 872

Futro damskie
noszone, marmur prawdziwe okazjnie sprzedam za 450 zł. Obejrzyć Zielona 1, I, piętro, lewo, od 5-6. zdw 26 482

Maszynę
do pisania okazjnie sprzedam Ratajska 38 II p., prawo. zdw 26 961

Wózek
dziecięcy Brennabor sprzeda Knapik, Zwierzyniecka 20, IV. zdw 26 896

Samochód
Fiat limuzyna, 6 osobowa jak nowa okazjnie sprzedam względnie zamienie na mieszkanie. Poznań, ul. Kościelna 33, firma „Fortuna”, telefon 77-34. zdw 26 898

Pianino
prawie nowe sprzedam. Patrona Jackowskiego 29, podwórze, lewo, parter. zdw 26 862

Radjo
4 lampkowe komplet do sprzedania A. Nowak, ul. św. Czesława 3a II, p., zdw 26 857

Hotel-
owa — Restauracyjna Porcelana — Alpa — Kieliszki — Szkaniki sprzedaje tanio tylko Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 26 858

2 wózki
reczne nowe, mocne sprzedam. — Degórski, Bud. Karoserji, Dąbrowskiego 88. zdw 26 900

Dom
na przedmieściu Poznania skład 5 pokoi kuchnia zaraz sprzedam. Zieliński, Wierzbiciec 29. zdw 26 901

5 KUPNA
kupię kolonialną lub wydziaływa dobry skład z suchym mieszkaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 26 663

Fortepian
dobrej marki kupię za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 26 416

Kupię
dom z przedsiębiorstwem, składem, mieszkaniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 406

Kuca
(ponny) od 3 do 5 lat poszukuje orkiestra 42 p. p. Zgłoszenia prośbę kierować do D-twa 42 p. p. Białostok, do dnia 1 kwietnia. — Pośrednicy wykluczeni. zdw 99 948

Kupię
jadalnię, mała bibliotekę, tanio, gotówka. Oferty Kurjer zdw 26 706

Kupię
maszynę do bułek dzielenia, najchętniej talerzową. Oferty Kurjer zdw 26 721

Kupię
trzy krzesła fryzjerskie, meskie, używane. Adres wskaże Kurjer zdw 26 746

Fotoaparat
6x9 kupię. Opis, cena Kurjer zdw 26 790

Kupię
motocykl solo używany, tylko w bardzo dobrym stanie. Plac gotówka. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 851

Poszukuję
willi w Poznaniu przy wpłacie 40-60 000 z wolnym mieszkaniem 4-5 pokoi. Oferty Kurjer zdw 26 920

Skład
kwiatów kupię. Ceny i adres do Kurjera jw 3 403

Kupię
magiel, Jarocka, Prusa 12 jw 3 411

Samochód
limuzyna względnie sportowy nowszy model mało używany kupię wprost od właściciela. Oferty z opisem i podaniem ceny do Kurjera zdw 26 909

Stację benzynową
używaną lecz dobrze utrzymaną możliwie do przewożenia kupię zaraz za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 27 014

Motor
ropowy 16-20 PS używany, do brze utrzymany kupię lub zamienie na nowy benzolowy 12-14 PS. Oferty z ceną Kurjer zdw 26 980

Dom
kupię, wpłacie 150 000. Piasecki, Stary Rynek 18. rw 8770

Parcelę
budowlaną kupię przy botaniku na Jeźyczach lub przy Diakonikach. Oferty Kurjer zdw 27 013

6 KAMIENICE
Kamienicę nowoczesną czteropiętrową Poznaniu dochód roczny 9 000 cena 90 000 wpłaty 30 000 reszta 6 lat sprzeda „Krakus” Poczta 30 zdw 26 585

Kamienica
piętrowa w Nowemmieście nad Wartą, rynek bez lokatorów bez hipotek, duży, słiczny ogród, skład białawców, towarów krótkich, przeszło 30 lat na tem miejscu, z towarem i urządzeniem lub bez na sprzedaż. Egzystencja na konfekcje meska damska obuwie zapewniona Zgłoszenia Kurjer pod zdw 25 691

Kamienicę w Poznaniu
III, piętrowa z 22 lokatorami, wtem restauracja i destylacja z pełnym wyszynkiem bardzo dobrze prosperująca, przy ożywionej ulicy bez żadnych hipotek, sprzedam zaraz za 300 000 zł, wpłaty 150-180 000 zł Zgłoszenia do Kurjera zdw 26 765

Kamienicę
piętrowa, drugi dom parterowy w podwórzu, piwnice, chlewy, 2 morgi roli, dochód miesięczny 200 zł, cena 25 000 wpłaty 15 000, reszta podług umowy, spieszenie sprzedam z powodu wyjazdu Południowska, ul. Gnieźnieńska 18. zdw 26 817

Kamienicę
handlową kupię w Poznaniu przy wpłacie 40 000-45 000 zł. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 26 812

Dom
w Bydgoszczy ulica Długa, najlepsza część handlowa, komorne 10, cena 75 tysięcy sprzedam. — Zgłoszenia Kurjer zdw 26 904

Kamienicę
4 piętrowa komfortowa, 5 składów, dochód 28 000, cena 275 000, wpłaty 120 000 zł sprzeda „Komispol”. Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 26 933

Kamienica
śródmieściu dochód 7 200, cena 63 000, wpłaty 30 000. Tomczak, Poznań, Wierzbiciec 31. zdw 26 937

Kamienica
centrum Bydgoszczy wolnym mieszkaniem, dochód 10 200 rocznie, cena 70 000 wpłaty 30 000 — okazjnie sprzeda Biuro Techniczno-Agrarne, Plac Wolności 9 telefon 55-63. zdw 26 953

Kamienicę
nowoczesną z wolnym mieszkaniem kupię wprost od właściciela Oferty „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 8.83. Pw 9420-8.83

Kamienica
Placu Wolności komfortowa, — składami, dochód 48 000, cena 475 000, wpłaty 150 000 „Komispol” Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 27 009

Willa
6 pokoi, ogrodem centralnym ogrzewaniem, cena 55 000 wpłaty 25 000 „Komispol”. Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 27 008

7 PIENIADZ
8 000.— złotych włoży do handlowego interesu jako wspólnik Wymagana 1 hipoteka stała pensja. Oferty Kurjer zdw 26 723

Kto
pożyczy 2 000 na dwa miesiące na weksel, wysokie damno, pewna gwarancja? Zgłoszenia Kurjer zdw 26 814

10-12.000 zł
poszukuje kupiec przemysłowiec, właściciel nieruchomości z pewną gwarancją i dobrem procentem. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 892

Poszukuję
pożyczki na 1 hipotekę 10-12 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 26 981

8-9.000 zł
pożyczki poszukuje do lat 2 na I. hipotekę domu. Procenty podług umowy. Oferty Kurjer rw 8765

8 DO WYNAJĘCIA

4 pokojowego
mieszkania wygodami centrum poszukuje. Oferty Kurjer zdw 26 509

Ostrzega się
przed kupnem jednopokojowego mieszkania przy ul. Wodnej 12. Bliższe wiadomości administr. Wodna 13. zdw 26 150

Pokój
wynajme (próby) najchętniej krawcowej. Wiadomość gospodarz. Wierzbiciec 2. zdw 26 734

Za pożyczkę
do 1 000 zł zlece, mieszkanie. — Oferty Kurjer zdw 26 772

Mieszkanie
3 pokojowe, kuchnia, Stary Rynek, Zgłoszenia Weychan, plac Sapieżyński 2 a,

Mieszkania
1-4 pokojowe od gospodarza poszukuje placę 2 lata dzierżawy szczyt. Oferty Kurjer zdw 26 844

Mieszkanie
2 pokojowe z wygodami potrzeb. jak najprzedz. Kurjer rw 8772

ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
pokój i kuchnię na 2 lub 3 pokoje. Oferty Kurjer zdw 26 541

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany frontowy, światło elektryczne dla 1 lub 2 panów wynajm. Grunwaldzka 5. front. parter. zdw 25 581

Pokój
umeblowany wolny. Gen. Umiejętności 7. A. III. lewo. zdw 26 702

Pokój
elektrycznością dwóm panom lub panom. Grunwaldzka 23. III. prawo. zdw 26 709

Pokój
umeblowany wynajm. Trzeciego Maja 2. II. front. zdw 26 733

Pokój
frontowy, elektrycznością na 2 osoby od 1. 3. Skryta 14. III. prawo. zdw 26 764

Słoneczny
mily pokój, elektryka, niekrepujące wejście przy ul. Mickiewicza zaraz do wynajęcia. Adres wskazuje Kurjer zdw 26 766.

Pokój
duży frontowy, dobrze umeblowany, centralne ogrzewanie, lepszym panu od 1 marca wynajm. Śniadeckich 13. II. prawo. zdw 26 785

Pokój
umeblowany. Strzelecka 11. III. w podwórzu. prawo. zdw 26 779

Zielona
3. I. prawo. wspólny pokój inteligentnemu panu. zdw 26 777

Pokój
z balkonem, ładnie umeblowany, z niekrepującym wejściem do wynajęcia. Feglarska, Wielkie Garbary 33. zdw 26 776

Pokój
wynajm. Skryta 1. parter. lewo. zdw 26 801

Pokój
elegancki, centralne ogrzewanie, elektryczność z obiadami lub bez od 1 marca do wynajęcia. Ul. Stroma 27. II. prawo. zdw 26 840

Pokój
duży, frontowy, jednej, dwóm osobom wynajm. Mielżyńskiego 1. III. prawo. zdw 26 846

Pokój
dwuosobowy, komfortowy, wynajm. telefon. od pierwszego. Matejki 46. III. lewo. zdw 26 845

Pokój
dla 2 panów lub panien od 1. 3. Kanałowa 3. II. lewo. zdw 26 834

Pokój
frontowy wynajm. od 1. 8. św. Ciesława 13. II. prawo. zdw 26 824

Pokój
umeblowany wynajm. panu lub pani zaraz. Kościelna 31. front. parter. lewo. zdw 26 883

Pokój
z dwoma łóżkami od 1. 3. wynajm. Działyskich 8. II. lewo. zdw 26 875

Pokoik
oddzielny zaraz. Różana 10. — Górny. zdw 26 867

Pokój
wspólny panom zaraz. Szymańska. Woźna 22. zdw 26 854

Pokój
z utrzymaniem lub bez jednym lub dwóm wynajm. Gwarna 18. III. prawo. zdw 26 893

Pokoje
umeblowane elektryka, wynajm. św. Marcin 3. III. prawo. zdw 26 890

Pokój
dwuosobowy wynajm. Wierzbiciele 39a. III. prawo. zdw 26 899

Pokój
na 2 lub 3 osoby wynajm. Szumigala. Półwiejska 37. b. dom. I. zdw 26 859

Pokój wspólny
dla pana wynajm. Półwiejska 8. II. lewo. zdw 26 886

Elegancki
pokój 1 marca wolny. Patschowska. Podgórna 13. zdw 26 855

Pokój
dla dwóch panów. Piotra Wawrzyńska 26. I. prawo. front. jw 3 401

Elegancki
pokój zaraz. Skarbowska 6. III. lewo. zdw 26 945

Pokój
ładny, czysty, ogrzewanie centralne, elektryczność, łazienka, umywalki 1 lub 2 osobom. Ul. Śniadeckich 23. wysoki parter. lewo. zdw 26 918

Przyjmę
panienkę na wspólny pokój od 1. Jeżycka 34. II dom tylny. Głowacki. zdw 3 402

Pokój
do wynajęcia. Wrocławska 38. II. prawo. dom boczny. lewo. zdw 26 942

Pokoje umeblowane
poleca „Informator”. Ratajszaka 15 (Pasaż). zdw 26 939

Pokój
umeblowany z urządzeniem kuchni małżeństwu wynajm. Brühl. — Górna Wilda 51. zdw 26 266

Pokój
umeblowany na 2 osoby wzgl. małżeństwa. Warchlewski. ulica Przechyńska 2. zdw 26 960

Pokój
świeżo odnowiony elektr. dla inteligentnego pana z utrzymaniem do wynajęcia. Sw. Ciesława 15. II. prawo. zdw 26 682

Pokój
umeblowany od 1. 3. Zupańskiego 4. parter. lewo. zdw 26 925

Pokój
męski, elektryka, fortepian i łazienka do oddania. Przemysłowa 41. I. pr. lewo. 2-4. zdw 26 924

Pokój
dwuosobowy z utrzymaniem, telefon, fortepian. Rzeczypospolitej 4. I. prawo. zdw 26 915

Pokój
umeblowany elektr. dla pana. — Mazur. Skarbowska 14. I. zdw 26 951

Pokój
umeblowany frontowy, balkon, z gazowym oświetleniem wynajm. jednej ewentl. 2 osobom. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 26 991

Pokoje
dla małżeństw od 40 złotych poleca „Fragut”. Półwiejska 31. pierwsze piętro. zdw 26 930

Panienki
na wspólny pokój 7-9. Zimna. Grochowe Łąki 4. IV. zdw 26 995

Pokój
jednym lub dwoma łóżkami, elektrycznością, pobliżu Parku Wilsona. Graniczna 12. II. lewo. zdw 27 026

Elegancki
gabinet, sypialnię wynajm. — Pocztowa 21. I. prawo. zdw 26 944

12 SZUKA POKOJU

Pan
poszukuje pokoju komfortem, kuchnia małopolska lub warszawska. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 457

Pokoiku
skromnego szuka pani własna pościel. Oferty Kurjer zdw 26 705

Starszą
samotną panią przyjmie na pokój Antkowiakowa. Polna 14. zgłoszenia od 4-6. zdw 26 722

Pokoju
próżnego w śródmieściu od 1. IV. poszukuje ziemianka. Oferty Kurjer zdw 26 795

Pokoju
czystego, niekrepującego, śródmieście, Jeżyce, poszukuje urzędniczka. Oferty Kurjer zdw 26 778

Pokoju
niekrepującego poszukują dwie panie. Pościel, bielizna własna. Oferty Kurjer zdw 26 829

Pokoju
przy tramwaju niekrepującego ewentl. z utrzymaniem Jeżyce, śródmieście poszukuje bankowiec. Oferty Kurjer zdw 26 853

Solidny
lokator szuka pokoju niekrepującego, spokojnego, czystego, śródmieście, elektryczność. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 26 880

Pokoju
skromnego, czystego poszukują dwaj inteligentni handlowcy, śródmieście lub początek Jeżyce od 1. 3. Oferty Kurjer zdw 26 864

Pan
na stałej posadzie szuka pokoju w cenie do 50 zł. Oferty Kurjer zdw 26 965

Urzędnik
żonaty poszukuje pokoju próżnego lub umeblowanego z urządzeniem kuchni od 1. 3. Oferty Kurjer zdw 26 993

Panienka
szuka pokoju niekrepującego pomiędzy Walami Król. Jadwigi a Półwiejską. Oferty Kurjer zdw 27 005

1. LOKALE

Ubikacji
na cichy przemysł poszukuje się zaraz w śródmieściu, najchętniej jasnej piwnicy 2 do 3 pokojowej. Oferty Kurjer zdw 26 725

Ubikacje
handlowe 2 pokoje z centr. ogrzewaniem, oświetleniem elektr., w centrum miasta Poznania, do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 891

Pokój
na biuro. Adres Kurjer zdw 27 028

14 DZIERŻAWY

Skład
kolonialny oraz 7 móg rol. ewtl. też pojazdy omnibusowe do dworca z powodu zmiany stosunków natychmiast do wydzierżawienia. Potrzeba 4-7000 zł. Paweł Rybakiewicz. Wieleń. pow. Czarnków. zdw 25 274

Wille
przy Poznaniu. 11 pokoi. 1 1/2 morgi ogrodu owocowego i warzywnego, pierwszorządne letnisko, wydzierżawia na kilka lat za roczną dzierżawą zł 5000.— lub też sprzedam za 55 tysięcy zł. Oferty Kurjer zdw 26 708

Dzierżawy
jeziora poszukuje Oferty z podaniem wielkości obszaru, miejscowości i warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 26 735

Skład
nadający się dla fryzjera lub marszantki wydzierżawia na prowincji od 1. III Oferty Kurjer zdw 26 791

Gościniec
bardzo dobry przy Poznaniu korzystnie wydzierżawi „Komispol”. Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 26 934-5

Hotel
pierwszorządny, jedyny na miejscu, miasto powiatowe, gdzie gimnazja, letnisko, port rzeczny i ożywiony ruch statków wydzierżawi tani właściciel z powodu stosunków rodzinnych. Adres wskazuje „Par. Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 9 414-53.318

Piekarnia
dużej wsi dominijalnej, bezkonkurencji, dom 3 pokoje, kuchnia, skład, kilka móg ziemi, koń, wóz całkowicie urządzeniem, obiciele 3.000 spiesznie wydzierżawi „Fragut”. Półwiejska 31. pierwsze piętro. zdw 26 087

Restauracje
śródmieście, obiciele 5.500 spiesznie wydzierżawi „Fragut”. Półwiejska 31. pierwsze piętro. zdw 26 988

Dzierżawa
250 móg blisko Poznania, ślicznie położony dom, 10 pokoi, inwentarz żywy, martwy, kompletne. Obiciele 25.000 „Komispol”. Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 27 007

15 UZDROWISKA

Zakopane „Irusia”
komfortowy pensjonat luty 10 12 marzec 8-10 zł. zdw 99 244

16 OSOBISTE

Stenia i Feliks
zawładniająca o swych odbytych zaryczynach w dniu 16. II. 30. Stanisława Piłarska, Feliks Kna siecki. zdw 26 753

Panią
która otrzymała od p. Kazika Gskiego moją fotografię, proszę za telefonować 14-15. zdw 26 907

21 ZGUBY

Zgubiona
książeczka wojskowa na nazwisko Bernhard Zenker, unieważniam. zdw 26 654

Zgubiono
18. 2. Poznań—Jeżyce dyplom szoferski i karte rowerową na nazwisko Antoni Popielas. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot pod wskazanym adresem, rw 8773

Zgubilem
dowody osobiste. Oddawca otrzyma nagrodę 25 zł. Stefan Mazur. Poznań, Górczyńska 19. Pw 9425 8.92

Skradzione
mi sześcioklasowe świadectwo gimnazjum Zabierckiego unieważniam. Maksymilian Powazka. zdw 26 804

22 ROZMAITE

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tani firma F. Tarłowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 4 941

Przyjmuję
krzesła do wyplatania i reparatury parasole. Józef Narloch. Poznań, Zawady, blok III. zdw 25 142

Kuchmistrzini
poszukuje gotowania na wesela, bale, chrzciny lub na zastępstwo Oferty Kurjer zdw 26 024

Koldry
materace wykonuje i sprzedaje bardzo tania. Używane przerabia i gnieje specjalna maszyna. Wszelka bielizna szyć, Gnoinńska, pl. Światokrzyżski 1. zdw 25 134

Masaże
lecnicze i kosmetyczne podług prof. Zabłudowskiego, masaże ciała przeciw zlej cyrkulacji krwi, częściovemu paraliżowi. Masaże głowy usuwające bóle, łupież i wypadanie włosów oraz masaże twarzy usuwające zmarszczki i wagi. Całkowicie i częściowo naświetlania za przepisem lekarskim H. Giernatowska, dypl. specjalistka masażu, Wrocławska 19. parter, dawniej Rom. Szymańskiego. Pw 8 763.1.198

Plisowanie
hafty, dekoryzowanie, mierzki wykonuje szybko i tania Haftopla. Woźna 10. Pw 8672-4.60

Tylko Wrocławzka 36
najtaniej obrazy i oprawy. Witold Leworski, skład obrazów. Pw 9 081.5.23

„Czystopis”
Wjazdowa 10 przepisuje, powie-la, tłumaczy francuskie, angielskie, włoskie, niemieckie. zdw 26 149

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przyszłość, teraźniejszość, przeszłość, dobrze wroży z reki, kart. Rom. Szymańskiego 8, podwórze parter, lewo, przy Placu Światokrzyżskim. zdw 25 998

Wyuczam
kroju szycia podług metody Hirscha praktycznie, tania wykonywanie modeli do samodzielności dla krawcowych Strojna. Grunwaldzka 5. Poznań. zdw 25 580

Maskowe
kostjmy męskie, damskie, turbany. Półwiejska 24. parter. zdw 26 713

Bilanse
księgowość, tania, fachowa. — „Centrala” Wroniecka 3 telefon 27-47. godz. 10-2. zdw 26 738

Bielinę
wyprawy pierwszorządnie wykonuje poza domem Zgłoszenia do Kurjera zdw 26 770

Koncesję wódczaną
ulokuje inwalida wojenny, Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 26 787

Brunetka
uczciwa, ładna, niebiedna, muzyka. Wielkopolanka szuka znajomości przystojnego pana od 30 do 40 lat chętnie lekarza, prawnika i t. p. Cel matrymonijalny. Oferty z fotografia, która się zwraca pod zdw 26 815

Maskowe
kostjmy wypożycz „Janina”. Górna Wilda 13. zdw 26 849

Maskowe
kostjmy wypożycz Olszańska, św. Marcin 38. dom boczny, III. zdw 26 865

Pensjonat
dla przjezdnych Poznań, Gwarna 17. II. Pokoje umeblowane, większe i mniejsze. Ceny przystępne. T. Rowecka. zdw 26 395

Uwaga!
Odwieczajam każdego od palenia tytoniu pod gwarancją, na odpowiedź znaczek. Oferty do Kurjera zdw 27 029

Magazynuję
i przechowuję meble i wszelkie rzeczy w suchej składnicy. Z latwami wszelkie przeprowadzki Mostowa 25 telefon 58-97. zdw 26 956

Krawcowa
przyjmuję w dom i poza domem prace. Szamarzewskiego 11. Par. tosiewiczowa. zdw 26 975

Mięso
w najlepszym gatunku kupuje się najtaniej tylko u Włodarczyka. Stary Rynek 5. rw 8758

Wille
komfortowa zamienie na kamienie z wolnym mieszkaniem 7-9 pokoi. Oferty „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11. pod 8.84. Pw 9421-8.84

Najpiękniejsze Najoryginalniejsze
kostjmy maskowe wypożyczają jedynie „Femina”. Fredry 3. zdw 26 277

23 OZENKI

Kawaler
blondyn w średnim wieku, posiadający gotówki 4-5 tysięcy poszukuje na tej drodze życia pannę lub wdówkę do lat 40 z restauracją w mieście lub na wsi. Zgłoszenia do Kurjera zdw 26 449

Która z Pań
pragnie jeszcze w tym karnawale wyjść dobrze zamaż, niech napisze zaraz do największego biura matrymonijalnego „Posten” — Warszawa, Poznańska 22. Dykstercja zapewniona. nw 8863

Wspólniczki
do rentownego interesu z kapitałem 5-10 tysięcy zł poszukuje. Oferty Kurjer zdw 26 838

Szatynka
lat 25, nie brzydka, nie biedna, pozna pana do lat 35 na stałym stanowisku w celu matrymonijalnym. Oferty z fotografią, która się zwraca uprasza się skierować do Kurjera zdw 26 745

Panna
lat 31, posiadająca 4 000 zł, poszukuje męża uczciwego. Oferty Kurjer zdw 26 783

Panna
lat 27, ładna, inteligentna, przystojna urzędniczka, rodziny ziemiańskiej, pragnie poznać pana (cel matrymonijalny) na wyższym stanowisku, inżyniera, przemysłowca, szatyna, bruneta, z Polski, zagranicy, najchętniej Ameryki. Oferty Kurjer Poznański zdw 26 782

Wdowa
bezdzienna, lat 46, z własnym mieszkaniem, biedna, pragnie wyjść zamaż. Oferty Kurjer zdw 26 616

Nadmłynarz
syn właściciela młyna, kawaler, lat 30, z ukończoną szkołą fachową poszukuje posady. Cel matrymonijalny niewykluczony. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera nw 8958

Bez pr-tensji
panna 3 1/2 tysiąca oszczędności pozna solidnego starszego pana, cel matrymonijalny. Oferty Kurjer zdw 26 825

Panna
lat 30 z dobrego domu pozna paną najchętniej urzędnika. Posiadam 5 000 zł. Cel matrymonijalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 852

Wdowa
w średnim wieku z małym mieszkaniem, pragnie wyjść powtórnie zamaż. Poważne oferty do Kurjera zdw 26 906

Wdowa
bezdzienna lat 46, posiadająca dwie kamienice, pragnie wyjść powtórnie zamaż za piekara lub urzędnika. Zgłoszenia Kurjer pod zdw 26 955

Książkowa
starsza, gospodarna, pracowita i zaradna pragnie ta droga, z powodu braku znajomości panów, poznać wdowca na dobrym stanowisku. Cel matrymonijalny. — Oferty upraszam Kurjer zdw 26 982

Intel, wysoka
przystojna i dobrze zbudowana blondyna, lat 28, posiadająca kilka tysięcy i ładną wyprawę, poszukuje odpow. znajomości celem zamażpójścia. Panowie do lat 38, wyzn. rzym.-kat., na poważnych i pewnych stanowiskach, którym zależy na wiernej i uczciwej towarzyszyce życia, zechcą złożyć swe oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 27 015

Wdowa
i dwie panienki, lat 35, 26 i 23, posiadające skromną wyprawę, pragną wyjść zamaż. Panowie wdowcy nie wykluczony, którym zależy na gospod. żonie lub zamilowaniem do kuciekta, racza się zgłosić najchętniej z fotografią do Kurjera pod zdw 27 019. Sprawy traktuje się serio.

Sędzia
okregowy, kawaler, poszukuje w celu matrymonijalnym inteligentnej panny lub wdowy bezdzietnej lat 25 do 33, najchętniej ze sfery ziemiańskiej lub kupieckiej Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 27 021

24 NAUKA

Tani kurs tańców
Opaliński, Mielżyńskiego 1. II. 6.30-9. zdw 99 669

Kursy stenografji
pisania na maszyna Kantaka I. II. pietro. zdw 99 990

Szkoła tańców Stelli Kledeckiej
Pocztowa 29 telefon 33-20. Pw 9118-6.11

Tango
nowoczesnego walca uczy w 2 godzinach Piotr Mikołajczak Pocztowa 29. zdw 25 971

Pedagogiczna Szkoła tańców
Baletmistrza Szczurka 24. 2. rozpocznym kurs 16 tańców nowoczesnych włącznie z narodowymi, głównie: mazur, oberek, tango, blues, boston. Plastyka dla dzieci, gwarancja wyczerpania. Zgłoszenie lekcyjne osobiste każdego czasu. Fr. Ratajszaka, Dom Rzemieślniczy 219. zdw 1 630

Antoszewskiego Szkoła Tańców
Zielona 3. Pw 9 119.6.23

Udzielam
niemieckiego, polskiego i francuskiego. Oferty do Kurjera zdw 26 737

Poszukuje
dobrego korepetytora sześć klas na godziny dzienne, wieczorne. Kurjer zdw 26 742

Korepetycji
udzieli z matematyki, fizyki w zakresie 6 klas. Oferty Kurjer zdw 26 820

Matematyki
udzieli student w zakresie VIII. klasy gimnazjum za mieszkanie. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 26 833

Poznańskie
Kursy Budowlane przyjmują jeszcze zgłoszenia na kursy przygotowawczy i wyższe. Kraszewskiego 17. III. prawo. Pw 9 413-58.78

Korepetytora
studenta U. P. poszukuje. Fontani, ul. Staszica 9, II. front, między 3-4 po pol. jw 3 400

25 MUZYKA

Duet
albo trio damskie lub męskie pierwszorządnie przyjmie od 1 marca „Wielkopolanka”. Krotoszyn. nw 8 944

Pianista
salonowo-jazzbandowy, pierwszorządny, wolny. Oferty Kurjer zdw 26 703

Pianino
w dobrym stanie sprzedam lub zamienię za dopłatą na starsze, ewentualnie fortepian. Oferty Kurjer zdw 26 828

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Książkowa
biegła poszukuje posady (najchętniej na wsi) Zgłoszenia Kurjer zdw 98 620

Kupiec - bankowiec
z długoletnią praktyką bankową i kupieck

Pracznica
czysta i sumienna poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 26 542

Retuszerka
poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 26 566

Marszantka
z 4 letnią praktyką poszukuje posady z utrzymaniem lub bez. - Miejsceowości obywatela. A. Gościńskich. Leszno, Głogowska 9. zdw 26 612

Szofer
inteligentny trzeźwy ucziwy, który może prócz jazdy być bardzo pomocnym szuka posady na samochód prywatny Łaskawe oferty do Kurjera pod zdw 26 678

Urządnic gospodarczy
Poznańczyk, kawaler lat 28 6 klas gimnazjalnych Szkoła Handlowa egzamin rolniczy obowiązkowy. szuka odpowiedniej zmiany od 1. 4. 30. pod dyspozycje. - Zgłoszenia do Kurjera zdw 26 619

Panienska
poszukuje posady u dentysty lub lekarza jako początkująca asystentka. Łaskawe oferty Kurjer Stary Rynek rw 8748

Ekspedjent - dekorator
z branży bławatów, konfekcji meskiej poszukuje posady od 1. III. lub 15. III., najchętniej w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 26 822

Szofer
kował żonaty, dobrimi świadectwami, długoletnią praktyką poszukuje stałej posady z kaucją. Oferty Kurjer zdw 26 717

Panienska
poszukuje niekierującego małego pokoju. Łaskawe zgłoszenia z warunkami do Kurjera zdw 26 719

Osoba
w średnim wieku poszukuje posady jako wyroczycielka zna się na gospodarstwie i dobrej kuchni. Oferty Kurjer zdw 26 720

Młody
działny w swym zawodzie pomocnik gastronomiczny poszukuje posady w większej kawiarni lub restauracji Zgłoszenia uprasza się nadsyłać do Kurjera zdw 26 730

Wdowa
lat 30 poszukuje posady jako gospodyni z dobrem gotowaniem od 1. III. obecnie w posiadzie. Oferty Kurjer zdw 26 732

Wykwalifikowana
bufetowa poszukuje pracy od 1. 3 w cukierni lub składzie kolonialnym Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 26 969

Panna
do dzieci z dobrimi świadectwami z lepszych domów poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 26 963

Panienska
z półrocznym kursem handlowym poszukuje posady jako początkująca do biura Oferty Kurjer zdw 26 992

Pomocnik handl.
branży kolonialno-żelaznej zwol z wojska szuka posady jako ekspedjent lub w biurze Łaskawe oferty uprasza pod W Napierała Wasowo p Nowy Tomysł. zdw 26 977

Technik
dentystyczny sumienny w pracy. poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 27 030

Parkietówki
młode, przystojne mogą się zgłosić. Adres wskaze Kurjer zdw 26 656

Poszukuje
sie na stałą posade ucziwej, pracowitej chętnie dziewczyny do wszystkiego z dobrem gotowaniem do 2 osób z dobrimi świadectwami, zależy mi tylko na spokojnej osobie. Zgłoszenia od 4-7 Debiec, Wiśniowa 73. I. p. lewo. zdw 26 888

Uczeń
fryzjerski potrzebny zaraz. Wojkowskiego. Półwiejska 5. zdw 26 897

Fachowiec
do naprawy gramofonów potrzebny K. Kłosowski. ul. 27. Grudnia 6. zdw 26 860

Młodszy
uczeń biurowy może się zgłosić. Spółdzielnia Osadnicza. Poznań. św. Marcina 49. zdw 26 921

Służąca
potrzebna do lekkiej pracy domowej u samotnego pana. Adres wskaze Kurjer zdw 26 950

Dzieln akwizytor
na pensje stała i wysoka prowizje zaraz potrzebny do większego wydawnictwa pism fachowych. Panowie inteligentni którzy już z powodzeniem w tym kierunku pracowali mają pierwszeństwo. Potrzebna kaucja Zgłoszenia piśmiennie z podaniem dotychczasowej działalności uprasza się do Kurjera n w 8961

Młoda
panienke 15-16 lat do prac biurowych zaraz lub 1 przyjme. - Oferty Kurjer zdw 26 724

Kucharka
potrzebna na majątek od 1 marca lub później znająca się na dobrej kuchni pieczeniu ciast, chleba i zaprawianiu konserw. Odpo świadczeń z fotografją i podaniem pretensji uprasza się przesyłać do Kurjera zdw 26 978 -

Sprzedawca (czyni)
posiadający stosunki w interesach galanteryjnych w Poznaniu poszukiwany do sprzedawania wyrobów porcelanowych. W kaucja 1000 zł lub gwarancja. Oferty Kurjer zdw 26 727

Podróżującego
na galanterię do współpracy z udzieleniem pożyczki 2-3000 zł poszukuje Oferty Kurjer zdw 26 755

Nauczycielka
wychowawczyni znająca metody freblowska, robotki i szycie poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 26 799

Uczennice
z dobrego domu potrzebne stroju Magazyn kapeluszy damskich Borowicz Wielka 8. zdw 26 798

Uczeń
stolarski potrzebny syn porządnym rodzicom który ukończył 7 klas szkoły powszechnej może się zgłosić R Pawłowski młodszy stolarski Słowackiego 22 zdw 26 797

Uczennica
do składu papieru potrzebna zaraz Zgłoszenia Zdrowej Maryszalka Focha 48. zdw 26 722

Gorzelnia
w Osowcu moglo przyjąć pomocnika Zgłoszenia kąpije świadczeń uprasza Rakocz zdw 26 816

Służąca
potrzebna od 1 3 lub zaraz. - Adamczak, Patrona Jackowskiego 30. skład zdw 26 802

Służąca
z gotowaniem do wszystkiego potrzebna zaraz Mzurkiewicz, Marszałka Focha 28. III. lewo. zdw 26 839

Potrzebna
pomocnica i uczennica damskiej garderoby. Wielkie Garbary 10. skład. zdw 26 830

Przedstawiciela
działnego z prawem inkasa na Poznań zaraz poszukujka Lenono". Zakłady Graficzne Leszno, Grodzka 14 Wymagana kaucja lub gwarancja Zgłoszenia osobiste lub piśmienne. zdw 26 844

Bona
skromnych wymagań potrzebna do dwójki młodszych dzieci. Pl. Działowy 5 Rozaleska. zdw 26 841

Służąca
z samodzielnym dobrem gotowaniem do wszystkiego od 1 3 potrzebna. Pucińska, Ratajczaka 33 III. lewo. zdw 26 822

Ogrodnika
starszego samotnego z kaucją do wili z utrzymaniem przyjme. - Zgłoszenia Poznań skrzynka pocztowa 54. zdw 26 947

Służąca
do wszystkiego potrzebna od 1 3 Łukowska Wilda, Generała Umińskiego 24 III zdw 26 861

Poszukuje
biuralistki piszącej na maszynie „Remington” Kaucja wymagana Biuro prób i podań Gdynia ul. św. Janka 163 n w 8850

Inteligentna
panienka skromna zdrowa dobrze wychowana potrzebna zaraz lub 1. 3 do dwóch dziewczynek 9 letnich Wymagana pomoc w lekcjach cokolwiek sycia i robotek Zgłoszenia osobiste Kononickiej 14 wila zdw 26 413

„Hrabia Monte Christo“
w dwóch serjach w jedaym programie od dziś w kinach „BAJKA“ i „KAPITOL“
ul. M. Focha 23 ul. Półwiejska 5
Potężny arcydzieło filmowe podług powieści „DUMASA“
Reo e głowie kreują: LIL DAGOWER, BERNARD GOETZKE, JEAN ANGELO. zdw 21869
Seanse: w kinie „Kapitol“ o godz. 3 i 7.
w kinie „Baika“ o godz. 3.30 i 7.30.

Młoda
posługaczka szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 26 821

Poszukują
posady kucharka i pokojowa lub do dzieci i lekkich prac, z długoletnimi, dobrimi świadectwami od 1. 3. Oferty Kurjer zdw 26 882

Dziewczyna
nawskroś ucziwa, z dobrimi świadectwami poszukuje posady od 1 marca do wszystkiego, zależy na stałej i dobrej posadzie. Oferty do Kurjera zdw 26 869

Panna
z dobrego domu szuka posady do dzieci z szyciem Oferty Kurjer zdw 26 868

Zarządczyni
intelig., zaufana, znająca dobra kuchnie, domowe gospodarstwo, przyjmie posade u samotnego pana (chętnie gdzie dzieci) dobre świadectwa Oferty Kurjer Stary Rynek rw 8754

Mistrz
piekarski, kawaler w średnim wieku, który zna cukrownictwo poszukuje posady od marca ewentualnie później Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rw 8751

Panienska
szuka posady do dzieci lub pokojowej. Oferty Kurjer zdw 26 712

Posady
inkasenta lub kasjera poszukuje. Może wstawić kaucję 1000-1500 zł. Oferty Kurjer zdw 26 714

Panienska
uczciwa, inteligentna poszukuje posady u dentysty lub lekarza. Oferty Kurjer zdw 26 715

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady lub biura do sprzątania. Kurjer zdw 26 716

Maszynistka
młodsza posiadająca 1 1/2 letnią praktykę biurową z znajomością książkowości amerykańskiej poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 877

Pracznica
poszukuje prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 866

Gospodyni - kucharka
samodzielną z dobrimi świadectwami, poszukuje posady zaraz lub 1. 3. do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 26 905

Osoba
średni wiek, zaufana, poszukuje samodzielnej posady gdzie pani domu brak znajomości dobrej kuchni, brzyca, prasowania wymagania skromne. Łaskawe oferty Kurjer zdw 26 912

Kucharka
z prasowaniem sztywnej bielizny szuka posady do wszystkiego. - Oferty Kurjer zdw 26 914

Stenotypistka
młodsza, pisząca na maszynie, poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Agencja Opalenica, ul. Powst. Kozaka 7. n w 8 959

Piekarnię
kupie za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 751

Osoba
młoda przystojna poszukuje posady sekretarki korespondentki (znajomość polskiego, niemieckiego, francuskiego, pisanie na maszynie i stenografji). Oferty Kurjer zdw 26 747

Panienska
młoda inteligentna szuka posady jako początkująca elewka biurowa z wolnym utrzymaniem, najchętniej na wsi. Adres wskaze Kurjer Poznański zdw 26 743

Kucharka
poszukuje posady ewentualnie do wszystkiego od 1. III. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 759

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem szuka posady od 1. III. Oferty Kurjer zdw 26 758

Pokojowa
szuka posady na wieś na majątek. Oferty Kurjer zdw 26 757

Dziewczyna
wiejsza szuka gospodyni (sumienna) w mieście do księdza lub 2 starszych osób. Oferty Kurjer zdw 26 760

Bufetowa
z kaucją poszukuje posady zaraz lub 1. 3. Oferty Kurjer zdw 26 761

Panienska
z ładnym charakterem pisma prosi o posade jako początkująca do biura, kasy, względnie do składu piekarskiego. Oferty Kurjer zdw 26 752

Ekspedjentka
z kaucją poszukuje posady, branża obojętna. Zgłoszenia Spółczna 24. Wawrzyniak zdw 26 763

Nauczycielka
wychowawczyni z dłuższą praktyką i pozwoleniem nauczania poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 26 800

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej wraz gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer zdw 26 796

Podróżujący
który stale odwiedza wschodnią część Wielkopolski, przyjmie jeszcze jedno zastęstwo na artykuł pierwszej potrzeby Oferty Kurjer zdw 26 794

Inwalida wojenny
poszukuje posady z koncesją wódczana Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 26 788

Panienska
z kursem szkoły handlowej poszukuje posady elewki na majątek. Zgłoszenia do Kurjera zdw 26 784

Sierota
lat 25, uczciwa, przyjmie zarząd domu z gotowaniem, prasowaniem sztywnej bielizny u samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 780

Korespondent
znający język polski i niemiecki, umiejący pisać na maszynie, poszukuje posady zaraz lub od 1. 3 Zgłoszenia Kurjer zdw 26 818

Dziewczyna
z dobrej rodziny, która już była u dzieci poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer jw 3 403

Technik
dentystyczny biegiy w operatywie i technice, poszukuje posady. Zgłoszenia Teodor Wasowski, Szamotyły (Wielkopolska), Dworcowa 1. jw 3 406

Posługaczka
szuka posady. Oferty Kurjer zdw 26 936

Poszukujemy
dla naszego ogrodnika żonatego odpowiedniej posady w majątku od 1. 4. rb. Polecamy go jako zdolnego fachowca, wykwalifikowanego i doświadczonego w pielęgnacji szkółek i drzew owocowych oraz zakładach artystycznych - ogrodnictwa. Cenne oferty prosimy do Zarządu Majetności S. Supia Wielka, poczta Sroda. zdw 27 022

Dziewczyna
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 27 011

Książkowa
pracująca 6 lat w przedsiębiorstwie zbożowym, szuka posady - Oferty Kurjer zdw 27 016

Rządca administrator
lat 36, poważnie polecany poszukuje stanowiska z kaucją do 10 tys. zł. w większym majątku. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 98 874

Panienska
z ładnym charakterem pisma i biegą w rachunkach poszukuje posady do pomocy biura lub do składu cygar Oferty Kurjer zdw 26 096

Panienska
sumienna ucziwa z 2 letn praktyką poszukuje od 1 3. 30 zajęcia w składzie za małym wynagrodzeniem Łaskawe oferty Kurjer zdw 26 983

Aptekarskiego
elewa, maturzyste przyjmie apteka pod Lwem Bydgoszcz - Okole zdw 26 902

Apteka
w Poznaniu poszukuje od 1. 5. praktykanta (ki) z nuta gimnazjalna oraz asystenta (ki). - Zgłoszenia „Par“ 27 (Grudnia 18 pod 53.71 a Pw. 9346 5871a

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Wjazdowa 8 zdw 26 384

Urządnic gospodarczy
potrzebny na majątek niedaleko Poznania o wysokiej kulturze, znający dokładnie uprawę buraków, kawaler mogący zżyć kaucje. Oferty „Par“ Al. Marcinkowskiego 11. pod 8.78 Pw 9 411-8.78

Książkowa
młoda początkująca potrzebna od 1. 3. Zgłoszenia Pawlicki, Kraszewskiego 19. II. p. r., od 6-7 wieczorem. jw 3 408

Dziewczyna
skromna, ucziwa gotowaniem potrzebna. Poczta 21. I. pralwo. zdw 26 948

Służąca
z dobrimi świadectwami, bez gotowania potrzebna od 1 marca do wszelkich prac domowych z praniem. Koscińskiego 15 A. Durau. zdw 26 922

Poszukuję
akwizytorów z dobrym zyskiem Biuro Merkur Poczta 11 I. p zdw 26 952

Poszukujemy zdolnych zastępców!
Do sprzedaży toów na raty! Na si zastępcy zarabiają miesięcznie ponad zł 4000 nie ponosząc żadnego ryzyka, ponieważ wszelkie na raty sprzedane premyjówki w dolarówki przechowujemy w naszym skarbu Niskie ceny i najlepsze prowizje, patent. P. K. P. Piszcie natychmiast: Lombardowy Bank Spółdzielczy, Lwów, Mickiewicza 4 Pw 9351-72.30

Uczennice
z prowincji utrzymaniem, mieszkaniem przyjmie skład delikatosów. Dąbrowskiego 3. zdw 26 704

Fryzjerski
pomocnik na stała w pomoczko no soboty potrzebny. Adres Kurjer zdw 26 693

Poszukuje
młodszy księż-owego do żurna la amerykańskiego z znajomością korespondencji Zgłoszenia z odpisami świadczeń do Kurjera Poznańskiego zdw 26 723

Nauczycielka
potrzebna na wieś celem przygotowania dwójki dzieci do 2 i 3. klas gimnazjalnej, Cieloska, Nieświastów, poczta Kazimierz Biskupi, woj 16dzkie zdw 26 775

Samodzielnych krawców poszukuje
fabryka konfekcji damskiej do wyrobu płaszczy średniego i lepszego ratunku oraz płaszczy dziewczęcych Zgłosić sie Wolska 10 II. pietro. rw 8771

Spółdzielnia
14 p. a. d. Wilkp., Poznań, ul. Solna 5, zakontraktuje z dniem 26. 2. 30 energicznego kierownika sklepu. Wymagane warunki kaucja 3000 zł odpowiednie referencje. Warunki do wgladu u kpt. Kwaśniewicza, 14 p. a. p. Wilkp. Kandydaci mogą się zgłosić 24. 2. 1930. godz. 8-16.00. zdw 27 010

Służąca
potrzebna zaraz. Kwiatowa 14. piekarnia. zdw 27 006

Chłopiec
uczciwy do posylek może się zaraz zgłosić. Konfekcja Damska, ul. Wrocławska 5-6. zdw 27 000

Posługaczki
poszukuje zaraz Zgłoszenia Kolasieńska Słazica 21. II. p. r. rw 8774

Browarnika
kwalifikowanego samotnego poszukuje od 15 3 30 r Zgłoszenia z odpisem świadczeń P. Posłuszny Trzemeszno Browar. zdw 27 018

82 WOLNE MIEJSCA
Zastępcy
losowi bankow poszukiwani przez solidna polska instytucje bankowa na wysoki prowizje; ewentualnie stała pensje Najnowszy system sprzedaży Początkujących poszukamy Oferty Lwów skrzynka pocztowa 227 n w 7 807

25 złotych
dziennie nietrudno zarobić lekka domowa praca piśmienna. Zgłoszenia z miast i prowincji: Firma „Carbon“, Gdynia. zdw 26 328

Wielki zarobek
Poszukuje handlarzy demokratycznych do sprzedaży pokupnych artykułów Zadać oferty Iz. Barški Katowice - Zawodzie. zdw 26 697

Ucznia
w nauce piekarstwa, syna uczciwych rodziców, najchętniej z prowincji przyjmie zaraz Marjan Pepka, Poznań Gen Koscińskiego 26. zdw 26 414

Fabryka
płaszczy poszukuje krawców do lepszej konfekcji damskiej i płaszczków dziecięcych Wżna 10, II pietro zdw 26 094

Fryzjer
młodszy pomocnik może się zaraz zgłosić Straburzyński, Duszyniki, pow. Szamotyły. zdw 26 445

Apteka
pod Lwem w Tczewie poszukuje od 1 marca meskiej sily pomocniczej obeznanej z defektura - takowaniem recept z znajomością języka niemieckiego Zgłoszenia z podaniem referencji i pensji przyjmuje K. Nadolski zdw 25 291

Dziewczyna
czysta, ucziwa z samodzielnym gotowaniem potrzebna. Ratajczaka 28 III. lewo. zdw 26 959

Energiczny
agent obeznany artykułem dla stolarzy poszukiwany. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 957

Ekspedjentka fachowa
do składu wyrobów porcelanowych potrzebna Wymagane poważne referencje kaucja lub gwarancja Oferty Kurjer zdw 26 726

Pracznica
poszukuje prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 866

Gospodyni - kucharka
samodzielną z dobrimi świadectwami, poszukuje posady zaraz lub 1. 3. do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 26 905

Osoba
średni wiek, zaufana, poszukuje samodzielnej posady gdzie pani domu brak znajomości dobrej kuchni, brzyca, prasowania wymagania skromne. Łaskawe oferty Kurjer zdw 26 912

Kucharka
z prasowaniem sztywnej bielizny szuka posady do wszystkiego. - Oferty Kurjer zdw 26 914

Stenotypistka
młodsza, pisząca na maszynie, poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Agencja Opalenica, ul. Powst. Kozaka 7. n w 8 959

Panienska
szuka posady do dzieci lub pokojowej. Oferty Kurjer zdw 26 712

Posady
inkasenta lub kasjera poszukuje. Może wstawić kaucję 1000-1500 zł. Oferty Kurjer zdw 26 714

Panienska
uczciwa, inteligentna poszukuje posady u dentysty lub lekarza. Oferty Kurjer zdw 26 715

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady lub biura do sprzątania. Kurjer zdw 26 716

Maszynistka
młodsza posiadająca 1 1/2 letnią praktykę biurową z znajomością książkowości amerykańskiej poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 877

Pracznica
poszukuje prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 866

Gospodyni - kucharka
samodzielną z dobrimi świadectwami, poszukuje posady zaraz lub 1. 3. do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 26 905

Osoba
średni wiek, zaufana, poszukuje samodzielnej posady gdzie pani domu brak znajomości dobrej kuchni, brzyca, prasowania wymagania skromne. Łaskawe oferty Kurjer zdw 26 912

Kucharka
z prasowaniem sztywnej bielizny szuka posady do wszystkiego. - Oferty Kurjer zdw 26 914

Stenotypistka
młodsza, pisząca na maszynie, poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Agencja Opalenica, ul. Powst. Kozaka 7. n w 8 959

COGNAC CROIZET
NAJSZLACHETNIEJSZY
Pw 9125-2,113

Do
dwóch chłopczyków 2 i pół i 1 i pół roku potrzebna inteligentna panienka z praktyką i dobrimi świadectwami. Zgłoszenia Strzelecka 3a. I. p. r., lewo. zdw 26 923

Młodszy
ekspedjentka dobrze polecona może zgłosić się do firmy St. Koźlicki, magazyn bielizny, Plac Wolności 3. zdw 26 973

Starszy
pomocnik fryzjerski potrzebny zaraz. Leon Kalmarczyk, Koźmin. n w 8942

Kilku zastępców
poszukuje sie dla polskiej instytucji. Śniadeckich 30 II. 4-7. Kw 1591

1.000-2.000 zł
miesięcznie mieć mogą zdolni panowie i panie bez różnicy wieku zawodu, kwalifikacji, tak pracujący jak i bezrobotni przy sprzedaży obligacyj państwowych - Zgłoszenia osobiste lub listowne. Generalne zastęstwo Banku: - Nowostowski Poznań, Podgórną 7 I. p. n w 8804

Dziewczyna
czysta, ucziwa z samodzielnym gotowaniem potrzebna. Ratajczaka 28 III. lewo. zdw 26 959

Energiczny
agent obeznany artykułem dla stolarzy poszukiwany. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 957

Ekspedjentka fachowa
do składu wyrobów porcelanowych potrzebna Wymagane poważne referencje kaucja lub gwarancja Oferty Kurjer zdw 26 726

82 WOLNE MIEJSCA
Zastępcy
losowi bankow poszukiwani przez solidna polska instytucje bankowa na wysoki prowizje; ewentualnie stała pensje Najnowszy system sprzedaży Początkujących poszukamy Oferty Lwów skrzynka pocztowa 227 n w 7 807

25 złotych
dziennie nietrudno zarobić lekka domowa praca piśmienna. Zgłoszenia z miast i prowincji: Firma „Carbon“, Gdynia. zdw 26 328

Wielki zarobek
Poszukuje handlarzy demokratycznych do sprzedaży pokupnych artykułów Zadać oferty Iz. Barški Katowice - Zawodzie. zdw 26 697

Ucznia
w nauce piekarstwa, syna uczciwych rodziców, najchętniej z prowincji przyjmie zaraz Marjan Pepka, Poznań Gen Koscińskiego 26. zdw 26 414

Fabryka
płaszczy poszukuje krawców do lepszej konfekcji damskiej i płaszczków dziecięcych Wżna 10, II pietro zdw 26 094

Fryzjer
młodszy pomocnik może się zaraz zgłosić Straburzyński, Duszyniki, pow. Szamotyły. zdw 26 445

Apteka
pod Lwem w Tczewie poszukuje od 1 marca meskiej sily pomocniczej obeznanej z defektura - takowaniem recept z znajomością języka niemieckiego Zgłoszenia z podaniem referencji i pensji przyjmuje K. Nadolski zdw 25 291

Dziewczyna
czysta, ucziwa z samodzielnym gotowaniem potrzebna. Ratajczaka 28 III. lewo. zdw 26 959

Energiczny
agent obeznany artykułem dla stolarzy poszukiwany. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 957

Ekspedjentka fachowa
do składu wyrobów porcelanowych potrzebna Wymagane poważne referencje kaucja lub gwarancja Oferty Kurjer zdw 26 726

Do
dwóch chłopczyków 2 i pół i 1 i pół roku potrzebna inteligentna panienka z praktyką i dobrimi świadectwami. Zgłoszenia Strzelecka 3a. I. p. r., lewo. zdw 26 923

Młodszy
ekspedjentka dobrze polecona może zgłosić się do firmy St. Koźlicki, magazyn bielizny, Plac Wolności 3. zdw 26 973

Starszy
pomocnik fryzjerski potrzebny zaraz. Leon Kalmarczyk, Koźmin. n w 8942

Kilku zastępców
poszukuje sie dla polskiej instytucji. Śniadeckich 30 II. 4-7. Kw 1591

1.000-2.000 zł
miesięcznie mieć mogą zdolni panowie i panie bez różnicy wieku zawodu, kwalifikacji, tak pracujący jak i bezrobotni przy sprzedaży obligacyj państwowych - Zgłoszenia osobiste lub listowne. Generalne zastęstwo Banku: - Nowostowski Poznań, Podgórną 7 I. p. n w 8804

Dziewczyna
czysta, ucziwa z samodzielnym gotowaniem potrzebna. Ratajczaka 28 III. lewo. zdw 26 959

Energiczny
agent obeznany artykułem dla stolarzy poszukiwany. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 957

Ekspedjentka fachowa
do składu wyrobów porcelanowych potrzebna Wymagane poważne referencje kaucja lub gwarancja Oferty Kurjer zdw 26 726

Samodzielnych krawców poszukuje
fabryka konfekcji damskiej do wyrobu płaszczy średniego i lepszego ratunku oraz płaszczy dziewczęcych Zgłosić sie Wolska 10 II. pietro. rw 8771

Spółdzielnia
14 p. a. d. Wilkp., Poznań, ul. Solna 5, zakontraktuje z dniem 26. 2. 30 energicznego kierownika sklepu. Wymagane warunki kaucja 3000 zł odpowiednie referencje. Warunki do wgladu u kpt. Kwaśniewicza, 14 p. a. p. Wilkp. Kandydaci mogą się zgłosić 24. 2. 1930. godz. 8-16.00. zdw 27 010

Służąca
potrzebna zaraz. Kwiatowa 14. piekarnia. zdw 27 006

Chłopiec
uczciwy do posylek może się zaraz zgłosić. Konfekcja Damska, ul. Wrocławska 5-6. zdw 27 000

Posługaczki
poszukuje zaraz Zgłoszenia Kolasieńska Słazica 21. II. p. r. rw 8774

Browarnika
kwalifikowanego samotnego poszukuje od 15 3 30 r Zgłoszenia z odpisem świadczeń P. Posłuszny Trzemeszno Browar. zdw 27 018

Dzisiaj w kinie
Apollo: „Upadły anioł”.
Baika: Hrabia Monte Christo.
Colosseum: „Na froncie nic nowego”.
Corso: „Szaleńcy”.
Casino: „Tancerka z Tunisu”.
Kapitol: Hrabia Monte Christo
Metropolis: „Kulis mody”.
Stylowe: „Bożyszcze Nowego Jorku”.
Słońce: „Wyspa rozkoszy”.
Wilsona: „Szpiedzy”.

Dziewczyna
z dobrej rodziny, która już była u dzieci poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer jw 3 403

Technik
dentystyczny biegiy w operatywie i technice, poszukuje posady. Zgłoszenia Teodor Wasowski, Szamotyły (Wielkopolska), Dworcowa 1. jw 3 406

Posługaczka
szuka posady. Oferty Kurjer zdw 26 936

82 WOLNE MIEJSCA
Zastępcy
losowi bankow poszukiwani przez solidna polska instytucje bankowa na wysoki prowizje; ewentualnie stała pensje Najnowszy system sprzedaży Początkujących poszukamy Oferty Lwów skrzynka pocztowa 227 n w 7 807

25 złotych
dziennie nietrudno zarobić lekka domowa praca piśmienna. Zgłoszenia z miast i prowincji: Firma „Carbon“, Gdynia. zdw 26 328

Wielki zarobek
Poszukuje handlarzy demokratycznych do sprzedaży pokupnych artykułów Zadać oferty Iz. Barški Katowice - Zawodzie. zdw 26 697

Ucznia
w nauce piekarstwa, syna uczciwych rodziców, najchętniej z prowincji przyjmie zaraz Marjan Pepka, Poznań Gen Koscińskiego 26. zdw 26 414

Fabryka
płaszczy poszukuje krawców do lepszej konfekcji damskiej i płaszczków dziecięcych Wżna 10, II pietro zdw 26 094

Fryzjer
młodszy pomocnik może się zaraz zgłosić Straburzyński, Duszyniki, pow. Szamotyły. zdw 26 445

Apteka
pod Lwem w Tczewie poszukuje od 1 marca meskiej sily pomocniczej obeznanej z defektura - takowaniem recept z znajomością języka niemieckiego Zgłoszenia z podaniem referencji i pensji przyjmuje K. Nadolski zdw 25 291

Dziewczyna
czysta, ucziwa z samodzielnym gotowaniem potrzebna. Ratajczaka 28 III. lewo. zdw 26 959

Energiczny
agent obeznany artykułem dla stolarzy poszukiwany. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 957

Ekspedjentka fachowa
do składu wyrobów porcelanowych potrzebna Wymagane poważne referencje kaucja lub gwarancja Oferty Kurjer zdw 26 726

Do
dwóch chłopczyków 2 i pół i 1 i pół roku potrzebna inteligentna panienka z praktyką i dobrimi świadectwami. Zgłoszenia Strzelecka 3a. I. p. r., lewo. zdw 26 923

Młodszy
ekspedjentka dobrze polecona może zgłosić się do firmy St. Koźlicki, magazyn bielizny, Plac Wolności 3. zdw 26 973

Starszy
pomocnik fryzjerski potrzebny zaraz. Leon Kalmarczyk, Koźmin. n w 8942

Kilku zastępców
poszukuje sie dla polskiej instytucji. Śniadeckich 30 II. 4-7. Kw 1591

1.000-2.000 zł
miesięcznie mieć mogą zdolni panowie i panie bez różnicy wieku zawodu, kwalifikacji, tak pracujący jak i bezrobotni przy sprzedaży obligacyj państwowych - Zgłoszenia osobiste lub listowne. Generalne zastęstwo Banku: - Nowostowski Poznań, Podgórną 7 I. p. n w 8804

Dziewczyna
czysta, ucziwa z samodzielnym gotowaniem potrzebna. Ratajczaka 28 III. lewo. zdw 26 959

Energiczny
agent obeznany artykułem dla stolarzy poszukiwany. Zgłoszenia Kurjer zdw 26 957

Ekspedjentka fachowa
do składu wyrobów porcelanowych potrzebna Wymagane poważne referencje kaucja lub gwarancja Oferty Kurjer zdw 26 726

Samodzielnych krawców poszukuje
fabryka konfekcji damskiej do wyrobu płaszczy średniego i lepszego ratunku oraz płaszczy dziewczęcych Zgłosić sie Wolska 10 II. pietro. rw 8771

Spółdzielnia
14 p. a. d. Wilkp., Poznań, ul. Solna 5, zakontraktuje z dniem 26. 2. 30 energicznego kierownika sklepu. Wymagane warunki kaucja 3000 zł odpowiednie referencje. Warunki do wgladu u kpt. Kwaśniewicza, 14 p. a. p. Wilkp. Kandydaci mogą się zgłosić 24. 2. 1930. godz. 8-16.00. zdw 27 010

Służąca
potrzeb